

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

2016. – 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	5
1.1. Što je Strategija razvoja i čemu služi.....	6
1.2. Konceptcija Strategije razvoja.....	7
1.3. Politika regionalnog razvoja, EU fondovi i priprema Općine za programsko razdoblje 2014.-2020.	8
1.3.1. EUROPA 2020 i novi programski ciklus EU 2014.-2020.	8
2. ANALIZA STANJA	9
2.1. Smještaj, klima, prirodni resursi	10
2.1.1 Položaj i osnovne prostorne karakteristike Općine	10
2.1.2. Klima.....	12
2.1.3. Osnovne geološke osobine, te karakteristike tla, vegetacije i faune	12
2.1.3.1. Seizmičke aktivnosti.....	14
2.1.4. SWOT analiza smještaja, klime i prirodnih resursa	15
2.1.5. Razvojni problemi i potrebe.....	15
2.2. Stanovništvo	16
2.2.1. Republika Hrvatska.....	16
2.2.2. Vukovarsko - srijemska županija.....	17
2.2.3. Općina Markušica	19
2.2.3.1. Prirodni prirast stanovništva Općine Markušica.....	21
2.2.3.2. Migracijska obilježja stanovništva	23
2.2.3.3. Stanovništvo Općine Markušica prema jeziku, vjeri i narodnosti	24
2.2.3.4. Dobna i spolna struktura stanovništva.....	25
2.2.3.5. Školska sprema stanovništva.....	26
2.2.3.6. Obilježja kućanstava	27
2.2.4. SWOT analiza stanovništva	28
2.2.5. Razvojni problemi i potrebe.....	28
2.3. Infrastruktura Općine.....	29
2.3.1. Prometna infrastruktura	29
2.3.1.1. Cestovni promet.....	29
2.3.1.2. Željeznički promet.....	33
2.3.1.3. Zračni promet.....	33
2.3.2. Javne telekomunikacije.....	33
2.3.2.1. Poštanski promet	33

2.3.2.2. Telekomunikacijski promet.....	34
2.3.3. Opskrba energijom.....	35
2.3.3.1. Opskrba električnom energijom.....	35
2.3.3.2. Opskrba plinom i naftom	35
2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja.....	36
2.3.4.1. Vodoopskrba.....	36
2.3.4.2. Odvodnja otpadnih i oborinskih voda	37
2.3.5. Postupanje s otpadom	38
2.3.6. SWOT analiza infrastrukture Općine	41
2.3.7. Razvojni problemi i potrebe.....	42
2.4. Prirodna i kulturno-povijesna baština	42
2.4.1. Prirodne vrijednosti i baština	42
2.4.2. Kulturna dobra	43
2.4.3. SWOT analiza prirodne i kulturno – povijesne baštine	45
2.4.4. Razvojni problemi i potrebe.....	45
2.5. Gospodarstvo.....	46
2.5.1. Gospodarske značajke područja Općine Markušica.....	46
2.5.1.1. Ekonomski razvoj i socijalno gospodarska struktura	46
2.5.1.2. Gospodarska osnova Općine Markušica.....	48
2.5.1.3. Vanjskotrgovinska razmjena	49
2.5.1.4. Zaposlenost i nezaposlenost.....	51
2.5.1.5. SWOT analiza gospodarskih obilježja	55
2.5.1.6. Razvojni problemi i potrebe.....	56
2.5.2. Poduzetništvo	56
2.5.2.1. Poduzetničke zone.....	57
2.5.2.2. SWOT analiza poduzetništva	59
2.5.2.3. Razvojni problemi i potrebe.....	60
2.5.3. Turizam.....	60
2.5.3.1. Lovni turizam	61
2.5.3.2. SWOT analiza turizma	62
2.5.3.3. Razvojni problemi i potrebe.....	62
2.6. Poljoprivreda	63
2.6.1. Stočarstvo.....	65
2.6.2. Voćarstvo.....	67
2.6.3. SWOT analiza poljoprivrede	69

2.6.4. Razvojni problemi i potrebe.....	70
2.7. Društvene djelatnosti.....	71
2.7.1. Predškolski odgoj i obrazovanje.....	71
2.7.2. Zdravstvo i socijalna skrb.....	71
2.7.3. Civilno društvo	74
2.7.3.1. Sport i rekreacije.....	74
2.7.3.2. Kultura	75
2.7.3.3. Udruge građana, političke stranke i druge organizacije	75
2.7.4. SWOT analiza društvenih djelatnosti	76
2.7.5. Razvojni problemi i potrebe.....	77
2.8. Institucionalni okvir i financijski izvori za upravljanje razvojem.....	77
2.8.1. Poslovi državne uprave.....	77
2.8.2. Djelatnost i ovlasti općinske uprave	78
2.8.3. Javne službe.....	79
2.8.4. Prostorni planovi	79
2.8.6. Izvori financiranja.....	80
2.8.7. Proračunska sredstva Općine Markušica	81
2.8.7.1. Prihodi i primici u proračunu.....	81
2.8.7.2. Rashodi i izdaci u proračunu.....	84
2.8.7.3. Bilanca 2014. i 2015.godine.....	86
2.8.8. SWOT analiza Institucionalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem	88
2.8.9. Razvojni problemi i potrebe.....	88
3. RAZVOJNA VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE	89
3.1. Vizija i Misija	89
3.2. Strateški ciljevi	90
3.3. Prioriteti i mjere	91
3.3.1. Definirani prioriteti.....	91
3.3.2. Definirane mjere	92
3.3.2.1. Mjere Strateškog cilja C1	95
3.3.2.2. Mjere Strateškog cilja C2	101
3.3.2.3. Mjere Strateškog cilja C3	107
3.3.1. Ciljane skupine prioritetnih mjera	112
4. HORIZONTALNI CILJEVI	114

5. BAZA PROJEKTNIH IDEJA.....	115
5.1. Projekti od iznimne važnosti.....	116
6. PROVEDBENI MEHANIZMI	120
6.1. Institucionalni okvir provedbe programa.....	121
6.2. Financijski okvir programa	125
6.3. Plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva.....	127
6.4. Praćenje provedbe programa i mjerenje učinka	128
7. USKLAĐENOST PROGRAMA S NACIONALNIM I ŽUPANIJSKIM RAZVOJNIM PROGRAMIMA I POLITIKAMA	135
8. ZAKLJUČAK	140
POPIS TABLICA.....	144
POPIS SLIKA	147
POPIS GRAFIKONA.....	147

1. UVOD

Strategija razvoja je temeljni dokument za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja. Polazeći od razvojnih potreba, ali i mogućnosti Općine, ovom se strategijom utvrđuju vizija, strateški i posebni ciljevi i mjere, što predstavlja okvir i neophodnu osnovu za pripremu, financiranje i provedbu razvojnih projekata, koji su ključni pokretač promjena u gospodarstvu i društvu u cjelini. Budući da Strategija razvoja nije samo dokument nego je to proces, način mišljenja i djelovanja svih uključenih u razvoj Općine, usvajanje ovog dokumenta nije završetak jednog pothvata, nego tek prvi korak u zajedničkom naporu prema ostvarivanju ciljeva koje želimo, koje možemo i koje trebamo ostvariti.

Osnovna polazišta

Pri izradi ove strategije korišten je slijedeći zakonski okvir i planski/programski dokumenti:

- Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14)
- Strategija regionalnog razvoja RH 2011.-2013. (SRR)
- Program prostornog uređenja RH, 1999.; Izmjena i dopuna Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, 2013.
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013. - 2020.
- Nacionalni strateški okvir za razvoj 2006.-2013. (NSOR)
- Nacionalni strateški referentni okvir 2013.godine (NSRO)
- Strategija razvoja Vukovarsko - srijemske županije 2011.- 2013.
- Strategija razvoja turizma Vukovarsko-srijemske županije 2015.-2020.
- Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije ("Službeni vjesnik" broj 7/02)
- Izmjene i dopune prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije („Službeni vjesnik“ broj 08/07, 9/07, 9/11 i 19/14)
- Plan gospodarenja otpadom u Vukovarsko-srijemskoj županiji, 2008. godina
- Prostorni plan uređenja Općine Markušica (Službeni vjesnik Vukovarsko – srijemske županije 17/06)
- Plan gospodarenja otpadom Općine Markušica 2010 – 2018.

Osim navedenih planskih/programskih dokumenata s kojima je ova Strategija povezana, neophodno je da ista svoje postavke ima uporište u **Strategiji Europa 2020**. Strategija Europa 2020 iznosi viziju europske socijalne tržišne ekonomije tijekom idućeg desetljeća te počiva na tri međusobno povezana područja prioriteta koja se međusobno podupiru:

- ✓ pametan rast (čime se potiču znanje, inovacije, obrazovanje i digitalno društvo)

- ✓ održiv rast (čime će naša proizvodnja postati učinkovitija u iskorištavanju resursa, uz istovremeno povećanje konkurentnosti)
- ✓ uključiv rast (povećanjem sudjelovanja na tržištu rada, stjecanjem vještina te borbom protiv siromaštva).

Osnovna pretpostavka izrade ove Strategije je uključivanje navedenih programskih/planskih dokumenata u strateško planiranje, a u svrhu napretka i razvoja Općine Markušica.

1.1. Što je Strategija razvoja i čemu služi

Izrada Strategije razvoja omogućava Općini Markušica:

- ✓ pravovremen odgovor na procese promjena koje je donio ulazak Hrvatske u Europsku uniju,
- ✓ „strateško razmišljanje“ - postupno ispunjavanje dugoročnih ciljeva i razvojne vizije,
- ✓ donošenje odluka unutar predstavničkih tijela Općine i njezinih mjesnih odbora, u okviru šireg razvojnog koncepta,
- ✓ koordinaciju interesa i aktivnosti različitih razvojnih dionika Općine te učinkovito korištenje njihovih mogućnosti i resursa, kako bi se postigli zajednički razvojni ciljevi,
- ✓ potporu javnih interesa, te izravno uključivanje javnosti u razvoj Općine,
- ✓ pripremu kvalitetnih smjernica za planove održivog korištenja prostora i sektorske projekte.

Strategija razvoja definira realan put za postizanje napretka i pozitivno okruženje, dok uvažava i razvija vrijednosti.

Slika 1. Hijerarhijski prikaz metodologije izrade Strategije razvoja

Izvor: Općina Markušica

1.2. Konceptcija Strategije razvoja

Strategija razvoja ima četiri osnovna koraka koji su okrenuti prema trenutnoj situaciji, te koraci i postupci okrenuti prema budućem razdoblju.

1. korak - Analiza postojeće situacije
2. korak - Identifikacija ključnih problema i SWOT analiza
3. korak - Utvrđivanje vizije i ključnih razvojnih ciljeva
4. korak - Oblikovanje potrebnih mjera i prioritetnih područja djelovanja za realizaciju razvojnih ciljeva.

Nakon provedbe temeljite strukturne analize, dobiva se jasna slika postojeće situacije, te se izrađuje SWOT analiza na svakom od pojedinog segmenta okruženja. SWOT analiza daje detaljan uvid u postojeću situaciju i omogućava ispravnu kategorizaciju strukturnih čimbenika i vanjskih utjecaja na snage, slabosti, prilike i prijetnje. Temeljeno na ovim rezultatima, prepoznati su i ključni problemi u različitim sektorima.

Slijedi prepoznavanje vizije, kao opisa zamišljenog sveobuhvatnog budućeg postignuća u razvoju Općine, te izrada strateških ciljeva i prioriteta koji sadrže konzistentan i sažeti opis namjeravanih ishoda. Prethodno postavljeni ciljevi i prioriteti raščlanjeni su dodatno u razvojne mjere kroz koje se može operativno djelovati konkretnim projektima. Razvojne mjere služe kao smjer razvoja, koje su na snazi dok se u cijelosti ne postignu postavljeni ciljevi. Općenito rečeno, mjere su aktivnosti, koraci za postizanje prioritetnih ciljeva, a njima se također omogućava iskorištavanje resursa. Mjere su, u tehničkom smislu, prenosnica između strateških ciljeva i konkretnih razvojnih projekata.

Mjere definiraju prioritetni projekti razvoja Općine Markušica kao i drugi razvojni projekti Općine. U procesu pripreme strategije, kao prioritetna razvojna područja pokazala su se: komunalna opremljenost, društvo, zaštita okoliša, te gospodarstvo.

1.3. Politika regionalnog razvoja, EU fondovi i priprema Općine za programsko razdoblje 2014.-2020.

EU svoje razvojne politike donosi na javnoj, transparentnoj platformi gdje se formuliraju strateški ciljevi sudjelovanjem svih zemalja članica. To ne znači da nema prepreka i sukoba različitih interesa, no takvim pristupom osigurava se da sve zemlje i interesne grupacije mogu vidjeti i sudjelovati u nastajanju strategije razvoja EU, zašto je najvažnije EU obvezuje svoje članice na odgovornu provedbu razvojnih strategija. Razlika Hrvatske u odnosu na EU praksu je činjenica da se u Hrvatskoj strategije još uvijek donose samo deklarativno, dok je u EU to provedbeni mehanizam kojim se želi doći do postavljenih ciljeva.

1.3.1. EUROPA 2020 i novi programski ciklus EU 2014.-2020.

Europa 2020 je temeljni desetogodišnji strateški dokument predložen od Europske komisije 2010. godine kako bi se unaprijedila ekonomija Europske unije. Njegov cilj zahtjeva „pametna, održiva, uključiva rast“ s većom koordinacijom nacionalne i Europske politike. Budući da u EU strategije ne predstavljaju samo formalnost, nego dokument prema kojemu se sav razvoj EU – a usmjerava (financira), za Hrvatsku kao novu članicu pa tako i Općinu Markušicu važno je stalno imati na umu temeljne odrednice razvoja EU.

Tablica 1. Pregled ciljeva i indikatora strategije Europa 2020

TEMELJNI INDIKATORI UČINKA

- ✓ Povećati stopu zaposlenosti stanovništva od 20-64 sa sadašnjih 69% na najmanje 75%.
- ✓ 3% EU BDP-a treba biti investiran u R&D.
- ✓ Smanjiti emisije stakleničkih plinova za najmanje 20% u usporedbi s 1990. godinom. Udio obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji energije mora biti povećan na 20%. Energetska efikasnost se treba povećati za 20%.
- ✓ Udio onih koji rano napuštaju školu treba biti ispod 10%, a najmanje 40% stanovništva u dobi od 30 do 34 godine treba imati završeno tercijarno obrazovanje ili ekvivalent tome.
- ✓ Siromaštvo treba smanjiti smanjenjem rizika od siromaštva ili socijalne isključenosti za najmanje 20 milijuna ljudi.

PAMETNI RAST	ODRŽIVI RAST	„INTEGRIRANI“ RAST INOVACIJE
INOVACIJE EU prioritet „Inovativne Unije“ je unaprjeđenje uvjeta i pristupa financijskim sredstvima za istraživanje i razvoj.	KLIMA, ENERGIJA I MOBILNOST EU prioritet „Energetski efikasna Europa“ pomaže ekonomski rast u potrebnim resursima.	ZAPOSŁJAVANJE I VJEŠTINE EU prioritet „Agenda za nova znanja i poslove“ za modernizaciju tržišta rada.
EDUKACIJE EU prioritet „Mladi u pokretu“ je unaprjeđenje efikasnosti obrazovnog sustava.	KONKURENTNOST EU prioritet „Industrijska politika u eri globalizacije“ za unaprjeđenje poslovnog okruženja.	BORBA PROTIV SIROMAŠTVA EU prioritet „Europska platforma protiv siromaštva“ za osiguranje teritorijalne i socijalne kohezije koji će osigurati da se koristi od rasta ravnomjerno rasporede.
DIGITALNO DRUŠTVO EU prioritet „Digitalna agenda“ za Europu je ubrzavanje upotrebe brzog interneta		

Izvor: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm#map

2. ANALIZA STANJA

Analizom stanja/okruženja provedene su aktivnosti za analizu postojećeg stanja u kojem se Općina Markušica nalazi. Pod navedenim se podrazumijeva prikupljanje informacija o sadašnjem stanju i poziciji Općine u namjeri da te informacije posluže kao oslonac za donošenje odluka o tome koje će mjere poduzeti i u kojem smjeru Općina Markušica treba djelovati.

Budući da je okruženje uglavnom turbulentno, kompleksno i sklono promjenama, analiza stanja je vrlo značajna. Analiza stanja podrazumijeva razumijevanje konteksta i okoline, predviđanje budućih trendova u okruženju, kao i procjenu kapaciteta Općine Markušica za ostvarivanje postavljenih ciljeva. Također omogućava izbjegavanje kriznih situacija Općine te pripremljenost u neizvjesnim situacijama i spremniji odgovor na promjene u vanjskom okruženju.

2.1. Smještaj, klima, prirodni resursi

2.1.1 Položaj i osnovne prostorne karakteristike Općine

Područje Općine Markušica dio je istočnog područja Republike Hrvatske, odnosno jugoistočnog dijela geografske cjeline Istočne Hrvatske, kao najistočnije geografske cjeline RH.

Općina Markušica je i dio prostora Vukovarsko-srijemske županije, koja je ujedno i jugoistočni dio šire geografske cjeline Istočne Hrvatske, odnosno RH. U okviru prostora Vukovarsko-srijemske županije, Općina Markušica je dio sjeverozapadnog dijela Županije.

Općina Markušica je na sjeveru i sjeveroistoku u okruženju Općine Tordinci, na istoku Općine Nuštar, na jugu, Grada Vinkovaca (jugoistok), Općine Jarmina, te Općine Ivankovo (jugozapad).

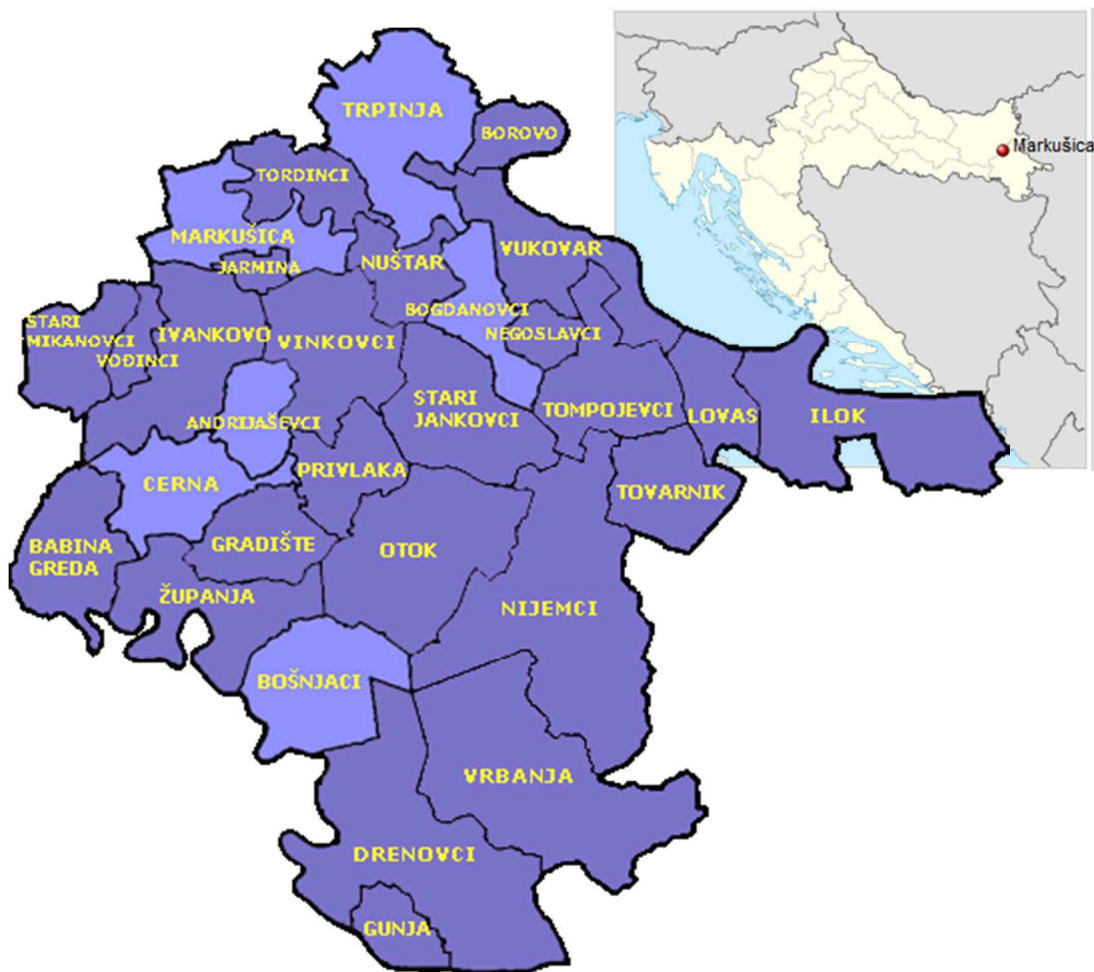
Zapadna granica Općine Markušica je ujedno i granica prema Osječko-baranjskoj županiji, odnosno općinama: Ernestinovo, Šodolovci i Semeljci.

Tablica 2. Geografsko prostorna obilježja Općine Markušica

Lokacija	Smještaj	Površina	Stanovništvo 2011./Gustoća naseljenosti
45°22'N 18°43'E	<ul style="list-style-type: none"> Općina je smještena u Vukovarsko – srijemskoj županiji (sjeverozapadni dio) Općina je na sjeveru i sjeveroistoku u okruženju Općine Tordinci, na istoku Općine Nuštar, na jugu Grada Vinkovaca, Općine Jarmina te Općine Ivankovo Zapadna granica Općine je ujedno i granica prema Osječko – baranjskoj županiji 	74,26 km ²	2.555 st. 34,4 st/km ²

Izvor: <http://markusica.hr/markusica/hrvatska/geografski-polozej/>;
<https://hr.wikipedia.org/wiki/Marku%C5%A1ica>

Slika 2. Geografski smještaj Općine Markušica

Izvor: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Marku%C5%A1ica>;
<https://loomen.carnet.hr/pluginfile.php/235307/course/overviewfiles/%C5%BEupanija.gif>

U Općini Markušica danas se nalazi pet naselja: Gaboš, Karadžićevo, Markušica, Ostrovo i Podrinje. Sjedište Općine je u naselju Markušica.

Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije utvrđen je sustav središnjih naselja kojim su naselja u Općini svrstana u tri kategorije:

- područno i lokalno (malo razvojno) središte – Markušica,
- manje lokalno (poticajno razvojno) središte – Gaboš i Ostrovo,
- ostala naselja – Karadžićevo i Podrinje

Naselja u Općini su izgrađena uz glavni cestovni pravac državnu cestu D518 niskom stambenom izgradnjom, osim naselja Karadžićevo koje se nalazi u jugozapadnom dijelu Općine. Ukupna površina Općine iznosi 74,26 km², što iznosi 3,03% od ukupne površine Vukovarsko - srijemske županije (2.454 km²).

Tablica 3. Naselja Općine Markušica

Naselja Općine Markušica	Površina km²	% udio u površini Općine
Gaboš	15,22	20,50
Karadžićevo	12,68	17,08
Markušica	22,56	30,38
Ostrovo	16,50	22,22
Podrinje	7,30	9,83
Ukupno Općina Markušica	74,26	100

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

2.1.2. Klima

Ovo područje, s obzirom na prirodno-geografske osobine i pripadnost prostoru tipične panonske ravnice ima odlike umjereno kontinentalne klime.

Na temelju raspoloživih meteoroloških podataka, prosječna godišnja temperatura zraka iznosila je 10,8°C (u razdoblju od 1925.-1940.), a u godišnjem hodu temperature zraka izdvajaju se dva ekstrema. Maksimum temperature je ljeti (srpanj 21,6°C), dok je minimum uglavnom zimi (siječanj -7°C). Srednja godišnja amplituda temperature zraka iznosi 22,3°C, što je odlika kontinentalne klime. Kontinentalne karakteristike klime dolaze do izražaja i u proljeće (11,3°C) i u jesen (11,1°C), što povoljno utječe na temperaturne prilike u vegetacijskom razdoblju.

2.1.3. Osnovne geološke osobine, te karakteristike tla, vegetacije i faune

Prostor Općine Markušica, kao i širi prostor, dio je geomorfološkog područja prostora Istočnohrvatske nizine, koji je dio makromorfološke regije Panonske nizine, u okviru koje se izdvajaju mezo i mikromorfološke cjeline.

U osnovi se izdvajaju tri osnovna tipa reljefa: nizinski, zaravanski i brdski. U morfogenetskom smislu nizine su fluvijalnog i fluvijalno-močvarnog nastanka, dok je zaravanski reljef rezultat djelovanja eolskih i sufozijskih procesa. U morfostrukturnom pogledu, nizine pripadaju akumulacijsko-tektonskom reljefu, dok lesne zaravni pripadaju tipu akumulacijsko-denudacijskog reljefa.

Općina Markušica pripada nizinskom području rijeke Vuke, ali je istovremeno i na kontaktu nizinskog i zaravanskog reljefa. Jugozapadno od prostora Općine prostire se đakovački lesni plato, dok je jugoistočno od prostora Općine, područje vukovarske lesne zaravni, a prostor sjeverno od prostora Općine je nizinsko područje terase Drave.

Tablica 4. Prosječne nadmorske visine naselja

R.b.	Naselje	Prosječna nadmorska visina (m)
1.	Gaboš	88
2.	Karadžićevo	90
3.	Markušica	90
4.	Ostrovo	86
5.	Podrinje	88

Izvor: Prostorni plan uređenja općine Markušica

Na prostoru Vukovarsko-srijemske županije, u dijelu u kojem je i općina Markušica, može se izdvojiti nekoliko hidrogeoloških cjelina.

Hidrogeološka cjelina „ravničarsko područje izgrađeno od stijena gornjeg pliocena i kvartara“ proteže se uz rijeku: Savu, Dravu, Vuku i druge vodotoke koji pripadaju slivovima ovih vodotoka. Izgrađena je od starijih i mlađih nanosa spomenutih vodotoka.

Geološku podlogu središnjeg nizinskog dijela slivnog područja „Vuka“, a kojem pripada i područje Općine, sačinjavaju fluvijalne naslage na koje se nadovezuju praporne prašinate gline i kontinentalni prapor koji znatno mijenja svojstva pod djelovanjem vode i smrzavanja.

Najveći dio Općine je pod pedološkim jedinicama rendzina na laporu, koja je pod oranicama i voćnjacima i koja pripada u umjereno ograničeno obradivo tlo.

Sirozem na praporu (regosol) je tlo koje pripada grupi dobra obradiva tla, a koje su pod oranicama. Ova tla su zastupljena u južnom i istočnom dijelu Općine.

Smeđe podzolasto tlo je manjim površinama zastupljeno u zapadnom dijelu Općine, te dijelom sjeverno od naselja Karadžićevo. To tlo koje je pod travnjacima, šumama i oranicama, pripada skupini privremeno nepogodnih tala za obradu.

Biovegetacijske osobine Općine Markušica u ovisnosti su od reljefnih osobina prostora, a budući da područje Općine pripada prostoru vlažnih klimazonalnim arealima, to su i biovegetacijske osobine u skladu s njima.

Specifičnost ekoloških prilika je pogodovala razvoju i raširenosti vlažnih nizinskih šuma hrasta lužnjaka, koje su samo mali dio nekadašnjeg prostranstva ovih šuma. U vlažnijim staništima često se javlja nizinski brijest i jasen, ali budući da na prostoru Općine šume čine tek mali dio prostora, to su najčešće šumarci hrasta sladuna i cera, a na najvlažnijim dijelovima aluvijalne ravni, šumarci vrbe, johe i topole.

Najveći dio Općine je međutim pod stepskom vegetacijom, u kojoj prevladava poljodjelski pejzaž.

Na području Općine Markušica prevladava karakterističan ravničarski kultivirani krajobraz, sa naročito značajnim predjelom uz rijeku Vuku koja se proteže duž sjeverne i sjeveroistočne granice Općine, a uz koju se nalazi i Zaštićeni krajolik Vuka.

2.1.3.1. Seizmičke aktivnosti

U tektonskom smislu ovo se područje nalazi u istočnom dijelu Dravske potoline. To je područje od Đakovačko-Vinkovačkog timora odijeljeno dubokim Dravskim potolinskim rasjedom i njemu paralelnim rasjedima. Uz ovoj lom koji je bio aktivan kroz cijeli neogen i kvartar u geološkoj prošlosti vršilo se stepeničasto spuštanje i produbljivanje potoline. Na sjeveru su očiti tektonski kontakti sa strukturama Baranje, a na istoku sa složenim strukturama Bačke.

U tektonskom smislu potolina predstavlja složeni sinklinorij s brojnim uleknućima i timorskim uzvišenjima.

Smjer pružanja ovih struktura je od zapada/sjeverozapada prema istoku/jugoistoku, a takav smjer imaju i najvažniji uzdužni rasjedi. Središnja potolinska zona proteže se od Beničanaca, preko Ernestinova do tektonskih struktura u području Vere i Vukovara.

Cjelokupni prostor općine Markušica nalazi se unutar zone VII stupnja seizmičnosti po ljestvici MCS (Mercalli, Cancani, Sieberg).

2.1.4. SWOT analiza smještaja, klime i prirodnih resursa

Tablica 5. Swot analiza okruženja Općine Markušica vezanog za smještaj, klimu i prirodne resurse

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Umjereno kontinentalna klima – Povoljan geografsko – prometni položaj – Blizina većih gradova (Vinkovaca, Vukovara i Osijeka) – Dobar geostrateški položaj županije – Velika biološka i krajobrazna raznolikost i prisutnost brojnih rijetkih i ugroženih staništa – Bogatstvo biljnih i životinjskih zajednica – Općina pripada nizinskom području rijeke Vuke – Velike površine osobito vrijednog i vrijednog poljoprivrednog tla
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljno iskorištene prirodne i klimatske prednosti područja – Slaba iskorištenost geostrateškog položaja – Nedovoljna iskorištenost krajobrazne raznolikosti i kulturne baštine – Ugrožena bioraznolikost zbog neodgovarajućeg sustava upravljanja zaštitom – Nedostatak financijskih sredstava za očuvanje i zaštitu prirodne baštine
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Prostor Općine po svojim prirodnim osobinama je kvalitetan za razvoj lova i lovskog gospodarstva – Fondovi za zaštitu okoliša i prirode kao izvori financiranja projekata – Identifikacija i očuvanje krajobraznih značajki s regionalnim obilježjima, s posebnom pažnjom na oblikovanje mješovitih krajobraznih struktura – Rastući interes šire domaće i međunarodne javnosti o potrebi zaštite okoliša i očuvanja krajobraza
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Mogućnost potresa – Ekološke katastrofe – Klimatske promjene – Prekomjerno i nekontrolirano korištenje i uništavanje resursa

Izvor: Općina Markušica

2.1.5. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 6. Razvojni problemi i potrebe okruženja Općine Markušica vezanog za smještaj, klimu i prirodne resurse

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljna razina provedbe sustava zaštite okoliša u pojedinim područjima – Nedostatak financijskih sredstava 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kontinuirano unaprjeđivati i poboljšavati sustav upravljanja i zaštite okoliša ○ Osigurati dodatna sredstva za zaštitu okoliša

Izvor: Općina Markušica

2.2. Stanovništvo

2.2.1. Republika Hrvatska

Stanovništvo ima dvostruku ekonomsku funkciju; s jedne strane je temeljni činitelj gospodarstva jer formira ponudu rada, a s druge je cilj i svrha svake ekonomske aktivnosti koja se sastoji u potrošnoj funkciji stanovništva i funkciji rasta standarda stanovništva, koji je jedan od najvažnijih pokazatelja uspješnosti gospodarskih aktivnosti.

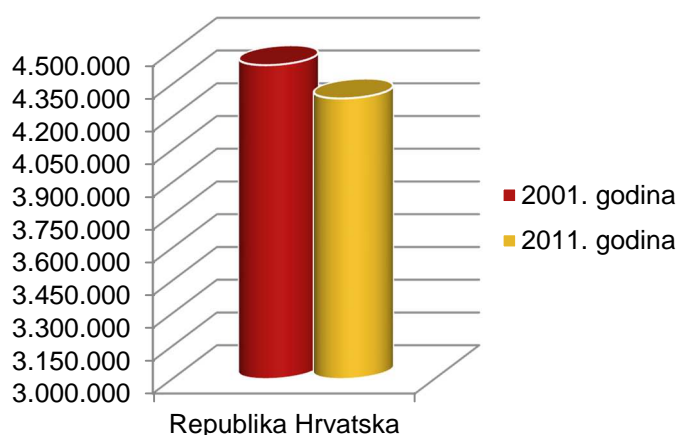
Osnovni pokazatelji promjena stanovništva pokazuju kako je ukupno stanovništvo u Republici Hrvatskoj u navedenom razdoblju smanjivano po prosječnoj godišnjoj stopi od -0,16% godišnje (smanjeno za ukupno 65.000 u desetogodišnjem razdoblju, 1998. - 2007.). U isto vrijeme aktivno je stanovništvo povećano za 108.000 ili prosječno godišnje po stopi 0,69%. Tendencija pada broja stanovnika s gospodarskog motrišta na dugi rok višestruko je nepovoljna, dok je strukturno povećanje aktivnog stanovništva (osobito ako se može i želi zapošljavati) povoljna tendencija.

Tablica 7. Ukupan broj stanovnika u Republici Hrvatskoj

Stanovništvo Republike Hrvatske		
2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)
4.437.460	4.284.889	96,56

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika RH 2001. i 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

2.2.2. Vukovarsko - srijemska županija

Današnje upravno - teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske uređeno je Ustavom Republike Hrvatske, Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 90/92., 29/94. i 10/97.).

Vukovarsko - srijemsku županiju čini 84 naselja, a s obzirom na teritorijalno ustrojstvo Županija je organizirana u 31 jedinicu lokalne samouprave, odnosno 5 gradova i 26 općina. Sjedište Županije je u Gradu Vukovaru.

Tablica 8. Teritorijalno ustrojstvo Vukovarsko - srijemske županije

Općine		Gradovi
Andrijaševci	Negoslavci	Ilok
Babina Greda	Nijemci	Otok
Bogdanovci	Nuštar	Vinkovci
Borovo	Privlaka	Vukovar
Bošnjaci	Stari Jankovci	Županja
Cerna	Stari Mikanovci	
Drenovci	Štitar	
Gradište	Tompojevci	
Gunja	Tordinci	
Ivankovo	Tovarnik	
Jarmina	Trpinja	
Lovas	Vođinci	
Markušica	Vrbanja	

Izvor: www.dzs.hr

Vukovarsko-srijemska županija dio je Slavonije i Srijema, geografskih regija na krajnjem istoku Republike Hrvatske, te je najistočnija županija u Republici Hrvatskoj. Srijem je geografsko područje između rijeka Save i Dunava, a obuhvaća dijelove Republike Hrvatske i Srbije. Županija ima važan geostrateški položaj za RH jer graniči s dvije države, na istoku s Republikom Srbijom, a na jugu s Bosnom i Hercegovinom.

Ukupna površina Vukovarsko-srijemske županije iznosi 2.448 km², što čini 2,8% ukupne površine, odnosno 4,3% kopnenog teritorija Hrvatske.

Na području Vukovarsko - srijemske županije živi 179.521 stanovnik (Popis stanovništva 2011. godine), odnosno oko 4,19% ukupne hrvatske populacije. Gustoća naseljenosti iznosi svega 73,3 st./km² što je manje od prosjeka Republike Hrvatske (75,71 st./km²). Na području Županije izražena je neravnomjerna naseljenost koja se očituje u gustoći naseljenosti gradskih sredina Županije, dok je u pojedinim seoskim naseljima sve jače izražena depopulacija stanovništva.

Takav problem neravnomjerne naseljenosti uzrokuje i razlike u razvijenosti pojedinih dijelova Županije. Ukupno demografsko kretanje Vukovarsko - srijemske županije je negativno, tj. broj stanovnika Županije se smanjuje iz popisa u popis, pa je tako između dva posljednja popisa broj stanovnika manji za 12,3%, odnosno za 25.247 stanovnika.

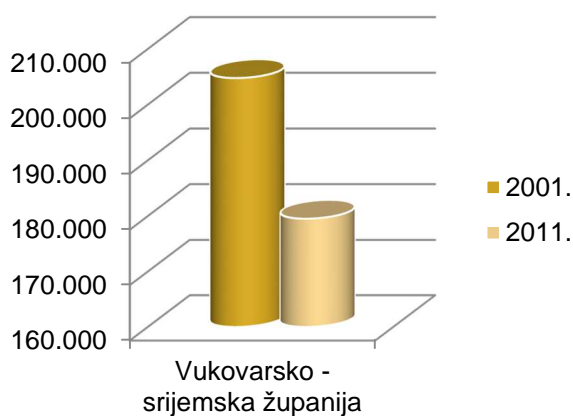
Tablica 9. Ukupan broj stanovnika u Vukovarsko - srijemskoj županiji

Stanovništvo Vukovarsko - srijemske županije		
2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)
204.768	179.521	87,67

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011.godine

S obzirom na podatke prikazane iz prethodne tablice očigledan je pad broja stanovnika u Vukovarsko - srijemskoj županiji, što je vidljivo i u dolje prikazanom grafikonu.

Grafikon 2. Usporedba broja stanovnika Vukovarsko - srijemske županije 2001. i 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011.godine

2.2.3. Općina Markušica

Na području Općine Markušica, a na temelju podataka Popisa stanovništva iz 2011. godine popisano je 2.555 osoba što čini udio od svega 1,42% u ukupnom broju stanovnika u Vukovarsko - srijemskoj županiji. Usporedba Popisa stanovništva iz 2001. godine s Popisom iz 2011. godine pokazuje da područje Općine Markušica karakterizira pad broja stanovnika, kao i Vukovarsko - srijemsku županiju.

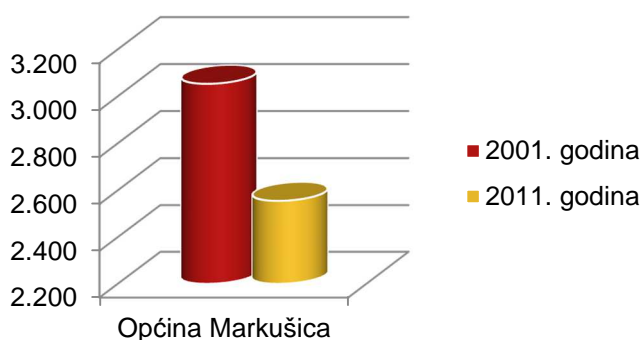
Tablica 10. Ukupan broj stanovnika u Općini Markušica

Općina Markušica	Stanovništvo		
	2001.	2011.	Indeks (2011./2001.)
Ukupno	3.053	2.555	83,69
m	1.408	1.205	85,58
ž	1.645	1.350	82,07
Gaboš	613	516	84,18
Karadžićevo	239	194	81,17
Markušica	1.160	1.009	86,98
Ostrovo	760	612	80,53
Podrinje	281	224	79,72

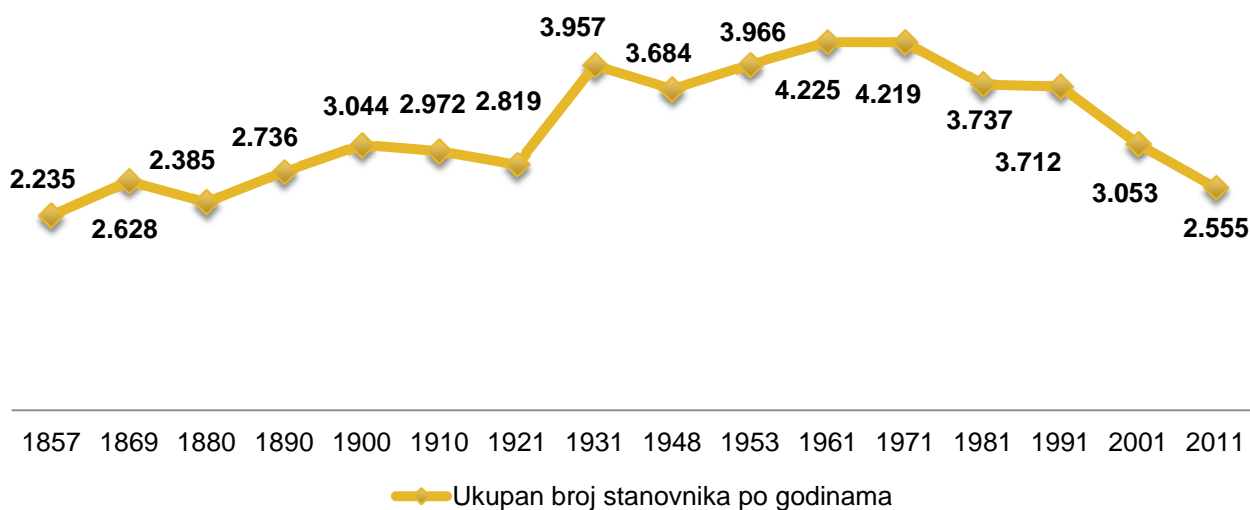
Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

S obzirom na podatke prikazane u prethodnoj tablici očigledno je da je u Općini Markušica u razdoblju od 10 godina došlo do smanjenja broja stanovnika i to za 498 stanovnika, što je vidljivo i u prikazanim grafikonima u nastavku.

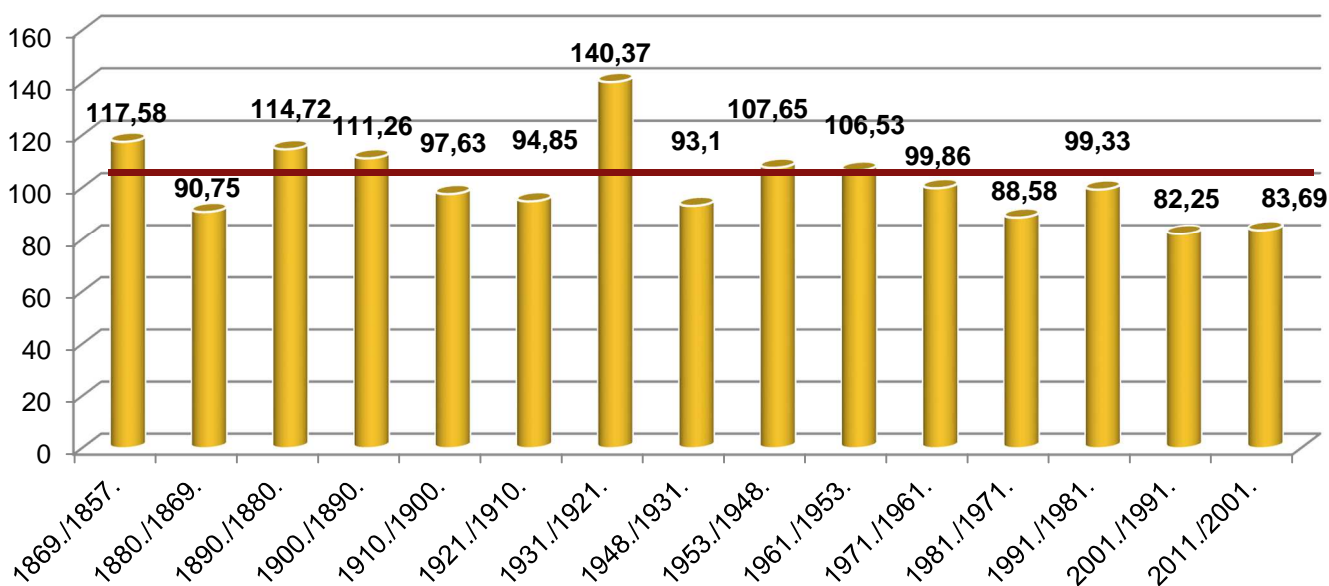
Grafikon 3. Usporedba broja stanovnika Općine Markušica 2001. i 2011. godine

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Grafikon 4. Kretanje broja stanovnika u Općini Markušica kroz povijestIzvor: www.dzs.hr

U prethodnom grafikonu se uočava da se povećanje broja stanovnika na području Općine Markušica realiziralo u periodu od 1857. – 1869., 1880 – 1900., 1921 – 1931. te 1948. - 1961. godine dok se smanjenje broja stanovnika na području Općine Markušica uočava među popisanim razdobljima: 1869./1880., 1900. -1921., 1931. – 1948. te 1961./2011. što je i vidljivo iz prikaza broja stanovnika i indeksa kretanja stanovnika Općine Markušica u sljedećem grafikonu.

Grafikon 5. Indeksi kretanja stanovnika Općine MarkušicaIzvor: www.dzs.hr

Kretanje broja stanovnika i gustoća naseljenosti područja Općine Markušica povezani su s gospodarskim mogućnostima njezine prirodne osnove i s društvenim zbivanjima u prošlosti ali i sadašnjosti. U ukupnom broju od 2.555 stanovnika u Općini, po Popisu stanovništva 2011. godine, na 74,26 km² (svega 34,4 stanovnika na km²), kriju se razlike u naseljenosti između pojedinih mjesta u općini. Te razlike ne odražavaju samo suvremene procese nego su dobrim dijelom posljedica složenih kretanja stanovništva.

Od početka mjerenja (dostupnih podataka) Općina Markušica je bilježila rast broja stanovnika. Međutim, u posljednjim desetljećima stanovništvo Općine se kontinuirano brojem smanjuje jer je zahvaćeno suvremenim migracijama. Dolazi do gospodarske stagnacije na ovim područjima (slična situacija odvija se po cijelom području RH). Stanovništvo se koncentrira na urbane sredine ali i u drugim zemljama.

Kretanje broja stanovništva ukazuje na razne društvene i gospodarske promjene. Emigracija je na ovom području dugo prisutna. Proces demografske tranzicije je također izražen. Kao posljedica patrijarhalnosti i ekonomske zaostalosti prije otprilike 100-tinjak godina mortalitet, ali i natalitet, bili su izrazito visoki, za razliku od danas, što u kombinaciji s mehaničkim kretanjem stanovništva u konačnici daje negativan prirodni prirast.

2.2.3.1. Prirodni prirast stanovništva Općine Markušica

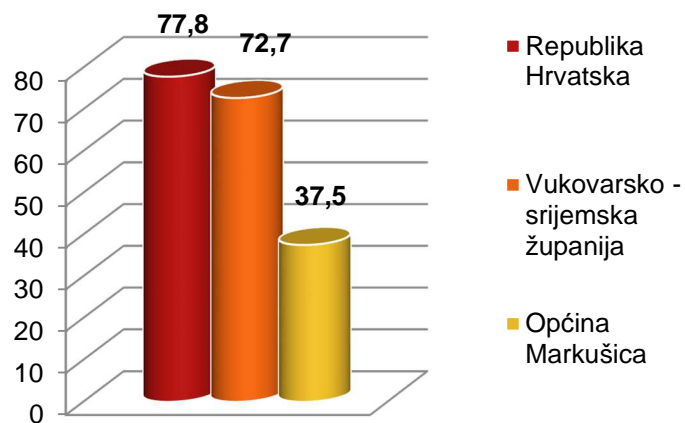
Osnovne odrednice populacijske dinamike su priraštaj (prirodno kretanje) i migracije (prostorna pokretljivosti) stanovništva, kao rezultat prirodnih i društvenih čimbenika prostora.

U pogledu prirodnog prirasta stanovništva u slijedećem grafikonu i tablici vidljiv je negativan prirodni prirast kako u Republici Hrvatskoj i u Vukovarsko - srijemskoj županiji, tako i u Općini Markušica.

Analiza prirodnog prirasta stanovništva u 2014. godini pokazuje da Vukovarsko - srijemska županija ima negativan trend što znači da je više ljudi umrlo nego što se rodilo. Prirast u Županiji je iznosio -691.

Prirodni prirast Općine Markušica je također bio negativan i iznosio -30, pa je tako i indeks živorođenih u odnosu na umrle bio manji od 100 i iznosio 37,5.

Grafikon 6. Prikaz vitalnih indeksa (živorođeni/100 umrlih) po pojedinim područjima

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/07-01-01_01_2015.htm

Tablica 11. Prirodno kretanje stanovništva u 2014. godini

PODRUČJE	ROĐENI		UMRLI	UMRLA DOJENČAD		PRIRODNI PRIRAST	BRAKOVI		VITALNI INDEKS (ŽIVOROĐENI NA100 UMRLIH)
	Živorodeni	Mrtvorodeni		Ukupno	Do 6 dana starosti		Sklopljeni	Razvedeni	
Republika Hrvatska	39.566	150	50.839	199	122	-11.273	19.501	6.570	77,8
Vukovarsko - srijemska županija	1.651	5	2.270	11	8	-619	869	256	72,7
Općina Markušica	18	-	48	-	-	-30	12	3	37,5

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2015/07-01-01_01_2015.htm

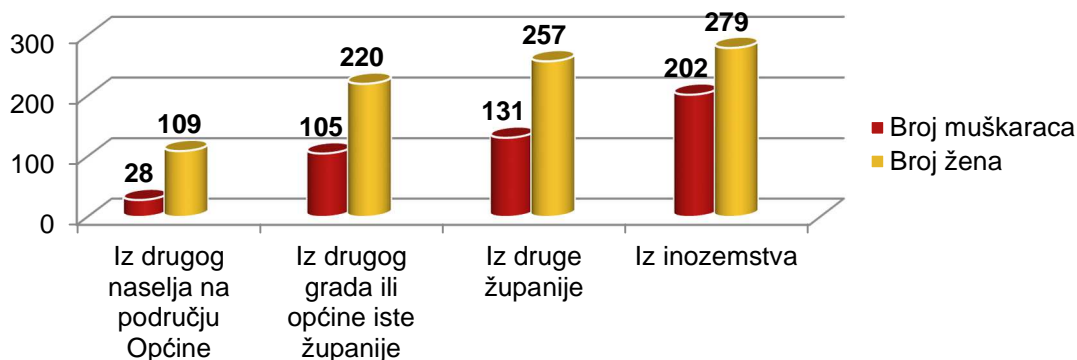
2.2.3.2. Migracijska obilježja stanovništva

Tablica 12. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu

	Spol	Ukupan broj stanovnika	Od rođenja stanuju u istom naselju	Doseljeni u naselje stanovanja												Nepoznato
				s područja Republike Hrvatske						iz inozemstva						
				svega	iz drugog naselja istog na području Općine	iz drugog Općine/Grada ili općine iste županije	iz druge županije	nepoznato mjesto u RH	svega	Bosna i Hercegovina	Njemačka	Srbija	Slovenija	Kosovo	ostale zemlje	
VSŽ	sv.	179.521	78.208	71.180	3.760	36.345	31.022	53	30.094	17.220	4.946	4.509	275	153	2.991	39
Općina Markušica	sv.	2.555	1.224	850	137	325	388	-	481	214	20	202	2	-	43	-
	m	1.205	739	264	28	105	131	-	202	85	12	82	2	-	21	-
	ž	1.350	485	586	109	220	257	-	279	129	8	120	-	-	22	-

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.

Grafikon 7. Doseljene osobe prema spolu u ukupnom broju stanovništva Općine Markušica

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.

2.2.3.3. Stanovništvo Općine Markušica prema jeziku, vjeri i narodnosti

Za hrvatski materinji jezik izjasnilo se 579 osoba ili 22,66%, dok se za srpski materinji jezik izjasnilo 1.911 osoba ili 74,79%.

Pravoslavci čine 2.294 osoba ili 89,78% stanovništva, 192 osobe ili 7,51% stanovništva izjasnilo se da su katoličke vjere, dok protestanti čine 0,39% stanovništva, odnosno 10 osoba, a 9 osoba ili 0,35% izjasnilo da nisu vjernici i da su ateisti. Preostali dio postotka od 1,97% čine ostale religije, pokreti i svjetonazori, kao i one osobe koje se nisu izjasnile. Navedeno je prikazano i u slijedećoj tablici.

Tablica 13. Stanovništvo Općine Markušica prema vjeri

	Ukupno	Katolici	Pravoslavci	Protestanti	Ostali kršćani	Muslimani	Židovi	Istočne religije	Ostale religije, pokreti i svjetonazori	Agnostici i skeptici	Nisu vjernici i ateisti	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
VSŽ	179.521	142.066	27.870	1.917	560	2.619	2	22	35	308	1.933	1.905	284
Općina Markušica	2.555	192	2.294	10	4	3	-	-	-	1	9	39	3
%	100,00	7,51	89,78	0,39	0,16	0,12	-	-	-	0,04	0,35	1,53	0,12

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine nacionalni sastav stanovništva Općine Markušica u najvećem postotku čine:

- Srbi: 2.302 (90,10%),
- Hrvati: 209 (8,18%) i
- Mađari: 10 (0,39%)

Tablica 14. Stanovništvo prema narodnosti Općine Markušica

	Ukupno	Hrvati	Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj								Ostali	Ne izjašnjavaju se	Nepoznato
			Albanci	Česi	Mađari	Makedonci	Nijemci	Slovaci	Srbi	Rusi			
Općina Markušica	2.555	209	1	1	10	1	1	1	2.302	1	3	24	1
%	100,0	8,18	0,04	0,04	0,39	0,04	0,04	0,04	90,10	0,04	0,12	0,94	0,04

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

2.2.3.4. Dobna i spolna struktura stanovništva

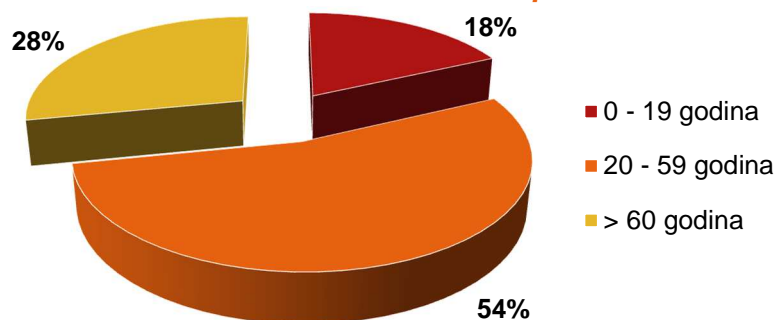
Tablica 15. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Markušica

Spol	Ukupno	0-6 godina	0-14 godina	0-17 godina	0-19 godina	Radno sposobno st. (15-64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost
Ukupno	2.555	153	329	415	463	1.694	718	532	259	44,6
M	1.205	78	171	219	243	842	266	192	75	41,9
Ž	1.350	75	158	196	220	852	452	340	184	47,0

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Prosječna starost stanovnika Općine Markušica, na temelju podataka iz 2011. godine je 44,6 godina, Vukovarsko - srijemske županije 40,6 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina, te se može zaključiti da stanovništvo Općine Markušica stari nešto brže od Vukovarsko - srijemske županije i RH. Prosječna starost stanovnika Općine je iznad prosjeka uspoređujući ga s prosjekom županije i prosjekom RH, pa je tako stanovništvo Općine starije za 4 godine od stanovništva Županije, a 2,9 godina od prosjeka RH.

Grafikon 8. Dobna struktura stanovništva Općine Markušica

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.godine

Najviše stanovnika Općine Markušica pripada kontingentu stanovnika od 20 – 59 godina (54%), a najmanji broj stanovnika kontingentu od 0 – 19 godina (18%), prema čemu se može zaključiti kako je stanovništvo Općine Markušica sve starije. Kao i većina mjesta (općina i gradova u RH) i Općina Markušica ima sve većih problema s emigracijama i iseljavanjem mladih ljudi.

2.2.3.5. Školska sprema stanovništva

Podaci iz Popisa 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina ukazuju da je:

- ukupan broj osoba starijih od 15 godina 2.226
- bez školske spreme ukupno 112 osoba, što je 5,03%
- nepotpuno osnovno obrazovanje imalo 348 osoba, tj. 15,63% stanovništva
- 13,88% stanovništva Općine završilo samo osnovnu školu
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) imalo ukupno 1.765 osoba, što je 79,29% stanovništva Općine (najbrojniji su oni sa srednjim obrazovanjem – 57,39% od ukupnog broja stanovništva s nekim stupnjem obrazovanja)
- 6,56% stanovnika je visoko obrazovano

Tablica 16. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu

	Spol	Ukupno	Bez škole	1 - 3 razreda osnovne škole	4 - 7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola ¹	Visoko obrazovanje				Nepoznato
								Svega	Stručni studij ²	Sveučilišni studij ³	Doktorat znanosti	
Općina Markušica	sv.	2.226	112	39	309	606	1.013	146	87	58	1	1
	m	1.034	10	11	108	283	555	66	47	19	-	1
	ž	1.192	102	28	201	323	458	80	40	39	1	-

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011.

2.2.3.6. Obilježja kućanstava

Broj kućanstava (prema Popisu stanovništva 2011. godine) u Općini Markušica iznosi 909, iz čega proizlazi da je prosječan broj osoba u kućanstvu **2,81**, a prevladavaju samačka kućanstva (28,60%), zatim kućanstva s dva člana (24,09%), kućanstva s tri člana čiji je udio u postotku 16,17% te kućanstva s četiri člana (14,63%). Prema Popisu stanovništva 2001. godine u Općini Markušica je zabilježeno 1.046 domaćinstava što je u usporedbi s Popisom 2011. godine pad od cca 13,1%. Pad broja domaćinstava padao je zajedno s brojem stanovnika.

Tablica 17. Privatna kućanstva prema tipu i broju članova

Općina Markušica	Ukupno	Broj članova kućanstava											Prosječan broj osoba u kućanstvu
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 i više	
Broj kućanstava	909	260	219	147	133	78	40	21	5	3	-	3	2,81
Broj osoba	2.555	260	438	441	532	390	240	147	40	27	-	40	

Izvor: www.dzs.hr, Popis stanovništva 2011. godine

¹ Obuhvaćene su sve srednje škole – industrijske i obrtničke strukovne škole, škole za zanimanje, škole za KV i VKV radnike, tehničke i srodne strukovne škole i gimnazije.

² Obuhvaćene su sve više škole, I. (VI.) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

³ Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij.

2.2.4. SWOT analiza stanovništva

Tablica 18. Swot analiza stanovništva Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Obrazovano je 1.765 osoba što je 79,29% – Radno sposobno stanovništvo prema Popisu stanovništva iz 2011. iznosi 1.694 što je 66,30% – Više od 50% stanovnika Općine ima stečeno srednje obrazovanje
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Područje Općine karakterizira negativni prirodni priraštaj - više je umrlih nego rođenih stanovnika – Broj stanovnika Općine se svake godine sve više smanjuje – sve jače dolaze do izražaja suvremene migracije i iseljavanje stanovnika, osobito mlađe populacije – Stanovništvo Općine stari brže od prosjeka Županije i RH, prosječna starost je 44,6 godina – Veliki postotak stanovništva pripada kontingentu stanovnika od 60 i više godina (28%) – sve starija populacija stanovništva Općine – najmanji broj stanovnika pripada kontingentu od 0 - 19 godina (18%)
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Mogućnost iskorištenja fondova i programa za razvoj ljudskih resursa – Stvaranje kvalitetne obrazovane radne snage kroz provođenje kvalitetnog sustava stipendiranja – Razvoj sustava cijeloživotnog obrazovanja kako bi se dodatno smanjila stopa nezaposlenosti i smanjio odlazak mladih iz Općine – Mogućnost korištenja sredstava iz fondova EU (koji se tiču financiranja projekata u sektoru razvoja ljudskih potencijala i zapošljavanja) – Provođenje natalitetnih mjera s ciljem rasta broja stanovnika i pomlađivanja populacije
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Pomanjkanje novih tehnologija i stručnih kadrova koji znaju upravljati novim tehnologijama – Socijalna isključenost ugroženih skupina društva – Deruralizacija i depopulacija te migracija mladih i obrazovanih osoba, odnosno smanjenje broja radno sposobnog stanovništva zbog sve manjeg broja novorođene djece i starenja stanovništva – Nedostatno ulaganje u razvoj kadrova

Izvor: Općina Markušica

2.2.5. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 19. Razvojni problemi i potrebe stanovništva Općine Markušica

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Depopulacija stanovništva i sve brojnije iseljavanje i emigracije stanovnika s područja Općine – Nedovoljan broj razvojnih projekata za obrazovanje te zapošljavanje mlađe populacije 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kontinuirano provođenje mjera s ciljem povećanja nataliteta ○ Provođenje pronatalitetne politike i mjera zapošljavanja mlađeg stanovništva kako bi ih se zadržalo u Općini

Izvor: Općina Markušica

2.3. Infrastruktura Općine

2.3.1. Prometna infrastruktura

2.3.1.1. Cestovni promet

Cestovni promet u Općini planiran je na dvije razine i to na: državnoj razini i na općinskoj razini. Prometni sustav na državnoj razini određen je Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske. Navedenim dokumentima određeni su glavni smjerovi cestovnih komunikacija u Republici Hrvatskoj, a temeljem toga uvršteni su u Strategiju prometnog razvitka Republike Hrvatske koja je odredila i prioritete prema značenju pojedinog smjera u cestovnoj mreži.

Postojeća mreža cestovnog prometa na prostoru Općine Markušica prema značaju razvrstana je na slijedeće vrste:

- ceste državnog značaja,
- ceste županijskog značaja,
- ceste lokalnog značaja.

Okosnicu prometnog sustava Općine predstavlja trasa državne ceste D518 (Osijek-Vinkovci), čija trasa prolazi sredinom prostora Županije. Na nju se vežu trase županijskih i lokalnih cesta. Cestovna mreža javnih razvrstanih cesta na području Općine osigurava pristup do svih naselja.

Državne kao i ostale kategorizirane ceste, a prema Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste NN; „Narodne novine“, broj 94/14, te njihove duljine, udijeli i gustoća mreže javnih cesta na području Općine Markušica prikazane su u sljedećim tablicama.

Tablica 20. Razvrstane ceste na području Općine Markušica

Kategorija javne ceste	Broj ceste	Dužina ceste na području Općine (km)*		
		državne	županijske	lokalne
Osijek(D2)-Jarmina (D46	D518	8,8		
Gaboš(D518)-Ostrovo-D55	Ž4134		7,5	
Tordinci-(Ž4148)-Ž 4134	Ž4135		2,7	
Vrbica (Ž4133)-Markušica-Tordinci-Ž4111	Ž4148		7,9	
Karadžićevo-Jarmina (D518)	Ž4149		1,7	
Karadžićevo (Ž4149)-D518	L 46059			4,3
Ukupno po vrstama		8,8	19,8	4,3
SVEUKUPNO			32,9	

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

Tablica 21. Udio pojedinih vrsta ceste

Kategorija javne ceste	Udio pojedinih vrsta cesta u ukupnoj dužini na području Općine Markušica (%)
Državne	26,75
Županijske ceste	60,18
Lokalne ceste	13,07

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

Tablica 22. Cestovna gustoća

Kategorija javne ceste	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina teritorija Općine Markušica) – (km/km ²)
Državne	0,12
Županijske ceste	0,27
Lokalne ceste	0,06

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

Ukupna duljina javnih razvrstanih cesta na području Općine Markušica je 32,9 km, od čega je 8,8 km duljina državnih cesta, 19,8 km duljina županijskih cesta, dok duljina lokalnih cesta na području Općine iznosi 4,3 km.

Udio državnih cesta u mreži javnih cesta je 26,75%, udio županijskih cesta 60,18%, dok je udio lokalnih cesta 13,07%.

Cestovna gustoća javnih cesta na području Općine je za državne ceste 0,12 km/km², za županijske ceste 0,27 km/km², te za lokalne ceste 0,06 km/km².

Na području Općine Markušica Uprava za ceste Vukovarsko - srijemske županije u okviru svoje djelatnosti organizira, odnosno obavlja poslove održavanja županijskih i lokalnih cesta iz članka 26. Zakona o cestama, te poslove građenja županijskih i lokalnih cesta iz članka 23. Zakona o cestama. Županijska uprava za ceste u okviru

svoje djelatnosti također organizira, odnosno obavlja i poslove projektiranja te ishođenja lokacijske dozvole, građevinske dozvole i uporabne dozvole za županijske i lokalne ceste.

Nerazvrstane ceste

Nerazvrstane ceste su ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na način i pod uvjetima određenim zakonom i drugim propisima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste.

Nerazvrstanu cestu čini:

- cestovna građevina
- građevinska čestica
- zemljišni pojas s obje strana ceste
- prometna signalizacija
- javna rasvjeta i ostala oprema ceste.

U idućoj tablici prikazan je popis nerazvrstanih cesta na području Općine koji je sastavni dio Odluke o nerazvrstanim cestama Općine Markušica (Službeni vijesnik Vukovarsko-srijemske županije br. 21/13).

Tablica 23. Popis nerazvrstanih cesta na području Općine Markušica

MJESNI ODBOR – Gaboš										
R.b.	Oznaka ceste	OPIS CESTE	Kat. općina	Br.kat. čestice	Zk. Uložak	dužina u km				širina u m
						zem.	mak.	asf.	Ukupno	
1.	NC G-001	Ulica Nikole Tesle	Gaboš	783	1			0,40	0,40	4,0
2.	NC G-002	Ulica Zeleni Vijenac	Gaboš	795	1			0,34	0,34	3,5
3.	NC G-003	Put prema željezničkoj stanici	Gaboš	798	1			0,36	0,36	3,0
4.	NC G-004	Ulica Vuka Karadžića-odvojak	Gaboš	812	1			0,15	0,15	3,0
5.	NC G-005	Ulica JJ Zmaja odvojak	Gaboš	205	1	0,15		0,00	0,15	3,0
UKUPNO						0,15	0,00	1,25	1,40	
MJESNI ODBOR - Markušica										
R.b.	Oznaka ceste	OPIS CESTE	Kat. općina	Br.kat. čestice	Zk. Uložak	dužina u km				širina u m
						zem.	mak.	asf.	Ukupno	
1.	NC M-002	Ulica Šodolovačka	Markušica	1933	1			0,45	0,45	4,5
2.	NC M-002	Ulica Šodolovačka-odvojak	Markušica	1932	1			0,22	0,22	4,0
3.	NC M-003	Ulica I.L.Ribara	Markušica	1938	1			0,54	0,54	4,5
4.	NC M-004	Nova ulica	Markušica	1947	1			0,47	0,47	4,5

5.	NC M-005	Ulica Balkanska	Markušica	1952, 2178	1			0,74	0,74	4,5
6.	NC M-006	Ulica Balkanska-odvojak Vidaković	Markušica	1953	1			0,18	0,18	3,5
7.	NC M-007	Ulica Balkanska-odvojak Mandić	Markušica	2169	1		0,31		0,31	3,5
8.	NC M-008	Ulica V.Karadžića-odvojak prema igralištu	Markušica	2120	1			0,30	0,30	4,0
9.	NC M-009	Put - V.S.Karadžića-Nova (Gatina)	Markušica	1944, 1945	1	0,44			0,44	4,0
10.	NC M-010	Martin sokak	Markušica	1950	1	0,17			0,17	3,5
UKUPNO						0,61	0,31	2,9	3,82	
MJESNI ODBOR - Ostrovo										
R.b.	Oznaka ceste	OPIS CESTE	Kat. općina	Br.kat. čestice	Zk. Uloža k	dužina u km				širina u m
						zem.	mak.	asf.	Uku pno	
1.	NC O-001	Nova ulica	Ostrovo	239/16	1			0,20	0,20	3,0
2.	NC O-002	Ulica Nikole Demonje- odvojak prema pašnjaku	Ostrovo	980	1			0,38	0,38	4,0
3.	NC O-003	Put ul. Nikole Demonje-ul. Kolodvorska	Ostrovo	982	1		0,44		0,44	3,5
4.	NC O-004	Ulica Kolodvorska-nastavak od središta naselja	Ostrovo	991	1			1,28	1,28	4,0
5.	NC O-005	Ulica Vinkovačka	Ostrovo	1006	1			0,90	0,9	3,5
6.	NC G-006	UL.Nikole Demonje- odvojak prema Manojloviću	Ostrovo	986	1			0,11	0,11	3,0
UKUPNO					1	0,00	0,44	2,87	3,31	
MJESNI ODBOR - Podrinje										
R.b.	Oznaka ceste	OPIS CESTE	Kat. općina	Br.kat. čestice	Zk. Uloža k	dužina u km				širina u m
						zem.	mak.	asf.	Uku pno	
1.	NC P-001	Ulica Sportska	Markušica	2068	1			0,15	0,15	3,0
UKUPNO						0,00	0,00	0,15	0,15	
MJESNI ODBOR - Karadžićevo										
R.b.	Oznaka ceste	OPIS CESTE	Kat. općina	Br.kat. čestice	Zk. Uloža k	dužina u km				širina u m
						zem.	mak.	asf.	Uku pno	
1.	NC K-001	Ulica Hajduk Veljka	Karadžićevo	331	280	0,20			0,20	3,0
2.	NC K-002	Ulica Dositeja Obradovića	Karadžićevo	330/1	329	0,20			0,20	5,5
3.	NC K-003	Ulica Nikole Tesle	Karadžićevo	599	280		0,33		0,33	3,5
4.	NC K-004	Ulica Đure Jakšića	Karadžićevo	779	280			0,35	0,35	3,5
5.	NC K-005	Ulica Josipa Kozarca	Karadžićevo	786	280		0,15		0,15	3,5
UKUPNO						0,40	0,48	0,35	1,23	
SVEUKUPNO						1,16	1,23	7,52	9,91	

Izvor: Općina Markušica

2.3.1.2. Željeznički promet

Prostorom Općine prolazi dionica željezničke pruge Vinkovci-Osijek. Na dionici kroz područje Općine službena mjesta na željezničkoj pruzi su kolodvor Gaboš i stajalište Ostrovo, dok je stajalište Markušica-Antin izvan prostora općine Markušica.

Pruga je nekada bila jedna od rijetkih profitabilnih sporednih željezničkih pruga. U prometnom je smislu to najkraća i najbrža veza između Vinkovaca i Osijeka. Nažalost, stradala je u razaranjima Domovinskog rata. 10 km te pruge je otuđeno. Prigodom ponovnog puštanja u promet, izgrađen je jedan novi most preko Bobotskog kanala i postojeći most kraj Gaboša je obnovljen.

2.3.1.3. Zračni promet

Na području Vukovarsko-srijemske županije nema primarnih zračnih luka (najbliža je zračna luka Osijek). U blizini Vinkovaca je tercijarna zračna luka Bok (poljoprivredno uzletište), uzletište Borovo u Vukovaru te zračno pristanište Sopot, čiji je operator zrakoplovni klub Vrabac.

Zračno pristanište Bok Sopot namijenjeno je za prihvat i otpremu zrakoplova u povremenom zračnom prometu i školovanje za koje je proizvođač predvidio mogućnost slijetanja na travnatu uzletno-sletnu stazu (USS) i MTOM (eng. Maximum Take-Off Mass, tj. najveća dopuštena uzletna masa) do 5.700 kg. Zračno pristanište posjeduje hangar za prihvat i smještaj letjelica, kontrolni toranj opremljen radio-vezom kao i vlastitom meteorološkom postajom.

2.3.2. Javne telekomunikacije

2.3.2.1. Poštanski promet

Poštanski uredi obavljaju sve poštanske usluge, poslove gotovinskog platnog prometa, usluge ostalog novčanog prometa (poslove štednje i isplata po tekućim računima Hrvatske poštanske banke i gotovo svih poslovnih banaka u RH, usluge uplata i isplata po ugovorima), mjenjačke poslove, brzopjavne usluge, telefonske usluge iz javnih govornica u poštama, prodaju maraka i vrijednosnica, te prodaju određenog asortimana trgovačke robe (poštanske opreme i pribora, knjiga, novina, cigareta i drugo), kao i prodaju srećaka Hrvatske lutrije.

Na razini Slavonije i Baranje ustrojena je u Osijeku Područna uprava Slavonija kao jedna od četiri područne uprave društva Hrvatska pošta d.d.

Područna uprava Slavonija u svom sastavu ima 4 Poštanska središta:

- PS Osijek
- PS Vukovar
- PS Požega
- PS Slavonski Brod

Na području Općine Markušica postoji poštanski ured Markušica s dostavnim područjem:

- 32213 Markušica,
- 32212 Gaboš
- 32211 Ostrovo.

2.3.2.2. Telekomunikacijski promet

Ustroj javnih telekomunikacija definiran je Zakonom o telekomunikacijama, Pravilnikom o javnim telekomunikacijama u nepokretnoj mreži i Pravilnikom o javnim telekomunikacijama u pokretnoj mreži.

Nepokretna mreža u Vukovarsko-srijemskoj županiji organizirana je unutar područja Županije kao dva pristupna područja: PP Vukovar i PP Vinkovci.

Pristupno područje obuhvaća pristupnu centralu s njenom pristupnom mrežom i pripadne udaljene pretplatničke stupnjeve (UPS) i udaljene pretplatničke multipleksere (UPM) s njihovim pristupnim mrežama.

U svakom pristupnom području smještena je pripadajuća pristupna centrala na koju su korisnici priključeni izravno, posredovanjem UPS-a ili UPM-a, a na području Općine Markušica preko UPS u Markušici, Gabošu i Ostrovu. Na komutacijske čvorove pretplatnici se priključuju korisničkim vodovima koji povezuju svakog pojedinog pretplatnika na najbliži komutacijski čvor koji omogućuje pružanje traženih telekomunikacijskih usluga.

Na području Općine Markušica nema izgrađenih objekata (odašiljač) Radio i TV sustava veza. Jedino središnjim dijelom Općine prolazi jedan koridor RTV veza. Pokrivenost TV signalima ostvaruje se preko objekta "Borinci" koji je izvan granica Općine.

2.3.3. *Opskrba energijom*

2.3.3.1. *Opskrba električnom energijom*

Opskrba električnom energijom potrošača na području Općine Markušica ostvaruje se isključivo iz elektroenergetske mreže Republike Hrvatske, pošto na području Općine ne postoje postrojenja za proizvodnju električne energije.

Prijenosna mreža na području Općine sadrži nadzemne dalekovode na naponskim razinama od 400 kV i 110 kV, a to su:

- DV 400 kV Ernestinovo-Ugljevik,
- DV 110 kV Ernestinovo-Vinkovci.

Ovi dalekovodi samo prolaze područjem Općine Markušica i nemaju izravnog utjecaja na elektroopskrbu potrošača na području Općine.

Postojeća distribucijska mreža na području Općine sadrži građevine na sljedećim distribucijskim naponskim razinama: 10(20) kV i 0,4 kV, te javnu rasvjetu.

Na 10(20) kV naponskoj razini izgrađeni su nadzemni dalekovodi do svih TS 10/0,4 kV na području Općine. Područje Općine Markušica napaja se u normalnom pogonskom stanju preko sljedećih nadzemnih dalekovoda:

- DV 10(20) kV OSTROVO-naselja Ostrovo, Gaboš, Markušica i Podrinje,
- DV 10(20) kV IVANKOVO-naselje Karadžićevo.

Osim ovih osnovnih napojnih vodova dovoljne količine električne energije i vršne snage može se osigurati i preko:

- DV 10(20) kV ADA iz TS 35/10(20) kV Laslovo.

2.3.3.2. *Opskrba plinom i naftom*

Na području Općine Markušica nema proizvodnje ugljikovodika, te nema izgrađenih naftovoda i plinovoda. Prostornim i drugim razvojnim planovima se ne predviđaju naftovodi i plinovodi šireg društvenog značaja.

Na području Općine izgrađena je distribucijska plinoopskrbna mreža, u svim naseljima Općine. Sustav za cijevni transport prirodnog plina i plinoopskrba područja Općine Markušica ostvaren je izgradnjom lokalnog (distribucijskog) plinovodnog sustava kojim su obuhvaćena naselja Općine.

Glavni opskrbbni pravci naselja Općine ostvaruju se priključenjem glavnim distribucijskim plinovodima na postojeću plinovodnu mrežu Općine Tordinci (naselje Tordinci). Glavnim distribucijskim plinovodima se povezuju (opskrbljuju) mjesne plinovodne mreže i glavni pravci napajanja kroz naselja.

2.3.4. Vodoopskrba i odvodnja

2.3.4.1. Vodoopskrba

Područje Općine Markušica prema teritorijalnim osnovama za upravljanje vodama-ustrojstvu vodnoga gospodarstva, pripada vodnom području sliva Drave i Dunava, a prema Odluci Vlade Republike Hrvatske u cijelosti se nalazi na Slivnom području „Vuka“.

Kroz djelatnost vodnog gospodarstva zastupljeni su:

- zaštita od štetnog djelovanja voda (uređenje vodotoka i drugih voda i zaštita od štetnog djelovanja voda: obrana od poplava i leda, zaštita od erozija i bujica, melioracijska odvodnja),
- korištenje voda (vodoopskrba, korištenje voda za melioracijsko navodnjavanje, korištenje vodnih snaga, korištenje voda za uzgoj riba, korištenje voda za plovību, korištenje voda za šport, kupanje, rekreaciju i druge slične namjene),
- zaštita voda od onečišćenja.

Vodoopskrba stanovnika i ostalih korisnika vode na prostoru Općine Markušica nije riješena u potpunosti i na zadovoljavajući način, iako vodoopskrbni sustavi postoje.

Iz javnog vodoopskrbnog sustava vodom se opskrbljuju naselja Markušica, Podrinje, Ostrovo i Gaboš. Bez vodoopskrbe iz javnog vodoopskrbnog sustava je samo naselje Karadžićevo. Stanovnici i ostali korisnici vode naselja Markušica, Podrinje, Gaboš i Ostrovo, vodom se opskrbljuje iz vlastitog (javnog) vodoopskrbnog sustava koji se temelji, u svim naseljima, na bušenom bunaru.

Kapacitet bušenog zdenca ERB-2/90, dubine 173 m, u Markušici je 10,26 l/s (radni kapacitet), dok je maksimalni, kapacitet 17,54 l/s. Podrinje ima izvorište minimalnog kapaciteta 10,9 l/s, a maksimalnog 14,5 l/s. Za Gaboš ukupna potreba vode u maksimumu satne potražnje iznosi 8,25 l/s, dok je protoka pri maksimalnoj satnoj potrošnji 5,75 l/s. U Ostrovu je pretpostavljena izdašnost zdenca oko 6 l/s.

Voda se iz zdenca tlači crpkom u hidroforški rezervoar koji je volumenom različit u naseljima, a kreće se od 2x2.000 l (Podrinje, Ostrovo) do 2x8.000 l (Markušica), a iz rezervoara voda odlazi u mrežu.

Dezinfekcija vode obično je uz zahvat na tlačnom vodu i vrši se pomoću injektora s klornom otopinom.

Kvaliteta zahvaćene vode (sirova voda) ne odgovara u prirodnom stanju za neposrednu uporabu jer sadrži povećanu količinu željeza (Podrinje, Ostrovo) i mangana (Markušica, Gaboš).

Ukupna duljina vodovodne mreže koja je uglavnom granastog tipa, iznosi oko 27 km, a struktura (duljina i promjer cijevi) u svakom naselju prikazana je u narednoj tablici.

Tablica 24. Duljina vodovodne mreže u naseljima Općine Markušica

R. b.	Naselje	Dužina vodovodne mreže					
		Mreža naselja (km)					
		DN 63	DN 90	DN 110	DN 140	DN 160	UKUPNO
1.	Markušica	1,650	6,864	2,244		1,440	12,198
2.	Podrinje			1,750		0,290	2,040
3.	Gaboš		3,440	2,230	0,110		5,780
4.	Ostrovo	1,250	3,750	2,250			7,250
5.	Karadžićevo*						
UKUPNO:		2,900	14,054	8,474	0,110	1,730	27,268

*naselje nije priključeno u sustav vodoopskrbe

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

Tablicom je dakle prikazana duljina vodoopskrbnih mreža naselja sa promjerom vodova te je vidljivo da dio mreže čine vodovi promjera svega 63 mm što nije dostatno za protupožarnu zaštitu ukoliko u istoj ulici nije položen i vod većeg promjera (veći ili jednak 110 mm).

Ukupna duljina mreže u naseljima iznosi 27 km od kojih je u općinskom središtu 12,2 km, Ostrovu 7,2 km, Gabošu 5,8 km a preostalih 2 km raspoređeno je u naselju Podrinje.

2.3.4.2. Odvodnja otpadnih i oborinskih voda

Naselja s područja Općine Markušica nemaju javni sustav odvodnje otpadnih voda. Otpadne vode koje se pojavljuju u domaćinstvima, ustanovama i industriji/obrtu rješavaju se lokalno.

Riječ je o izvedenim sabirnim jamama koje su uglavnom propusnog tipa tj. sva otpadna voda bez prerade završi u podzemlju. Vodonepropusne sabirne jame periodički se prazne te vjerojatno opet završavaju u prirodi (melioracijski kanali) bez ikakvog pročišćavanja.

Povećana potrošnja pitke vode uzrokuje i višestruko povećanje štetnih tvari u podzemlju putem većih količina onečišćene (otpadne) vode. Postojeće stanje glede odvodnje otpadnih voda je takvo da se rješavanje problema odvodnje, uz rješavanje vodoopskrbe, postavlja među prioritetne poslove Općini.

Oborinske vode odvođe se mrežom kanala uz prometnice prema sustavu melioracijske odvodnje.

2.3.5. Postupanje s otpadom

Prema Zakonu o otpadu (NN 178/04.) komunalni otpad jest otpad iz kućanstva, te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti, ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstva. Gospodarenje komunalnim otpadom u nadležnosti je gradova i općina koji su dužni na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.

Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koje se odnose pored ostalih i na komunalne djelatnosti, koje su pobliže određene odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Zakonom o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03., pročišćeni tekst, NN 82/04., 110/04., 178/04.) određena su načela, način obavljanja i financiranja komunalnog gospodarstva, kao i druga pitanja vezana uz svrhovito obavljanje komunalnih djelatnosti.

Na području Općine Markušica trenutno je u funkciji sustav sakupljanja i zbrinjavanja komunalnog otpada na način da se isti organizirano prikuplja po domaćinstvima i privrednim subjektima i odvozi na odlaganje na odlagalište Petrovačka dola.

Proteklih godina, proizvedeni otpad s područja Općine Markušica uglavnom se odlagao na dva službena odlagališta otpada: Bazjaš i Petrovačka dola. Obzirom da je odlagalište otpada Bazjaš zatvoreno i sanirano uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša, otpad sa područja Općine Markušica trenutno se isključivo odlaže na odlagalište Petrovačka dola.

Odlagalište Petrovačka dola ne udovoljava Hrvatskim i EU zakonskim propisima i preporukama za uređenje odlagališta i odlaganje komunalnog otpada, ali je trenutno jedina i najbolja opcija za zbrinjavanje komunalnog otpada s područja Vukovarsko-srijemske županije.

Tvrtka Strunje trade d.o.o.trenutno ima koncesiju za prikupljanje komunalnog otpada s područja Općine Markušica.⁴

U sljedećoj tablici prikazani su podaci o skupljenom komunalnom otpadu na području Općine Markušica u razdoblju od 2011. – 2014. godine, a na temelju objavljenih podataka Agencije za zaštitu okoliša.

Tablica 25. Podaci o skupljenom komunalnom otpadu na području Općine Markušica

Godina	Broj stanovnika obuhvaćen organiziranim skupljanjem	Količina skupljenog otpada (t)	Količina otpada po stanovniku (kg/st.)
2011.	3.105	456,43	147
2012.	3.100	441,64	142,46
2013.	2.405	441,68	184
2014.	2.465	491,91	200

Izvor: <http://www.azo.hr/Izvjescia14>; Izvješće o komunalnom otpadu za 2011., 2012., 2013 i 2014. godinu

Činjenica je da je sustav gospodarenja otpadom primijenjen samo na miješani komunalni i glomazni otpad dok se ostale vrste otpada ne prepoznaju kao posebne kategorije otpada, te najčešće završavaju u komunalnom otpadu.

Divlja odlagališta

Divlje odlagalište je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način. Na području Općine Markušica registrirano je pet lokacija divljeg odlagališta od čega su dva odlagališta sanirana.

Po pitanju strukture odloženog otpada najčešće riječ o neopasnom inernom otpadu; građevinski otpad, otpad biljnog porijekla, otpad iz kućanstava, ambalažni otpad i sl.

Međutim, osim neopasnog i inernog otpada na lokacijama divljih deponija odlaže se i otpad koji se svojim karakteristikama svrstava u opasan otpad; salonit ploče (azbest),

⁴ Plan gospodarenja otpadom Općine Markušica 2010. – 2018. godine

ambalaža onečišćena opasnim tvarima, elektronički otpad, životinjske lešine i sličan otpad koji nastaje u kućanstvima i gospodarskim subjektima.

Slika 3. Lokacije divljih odlagališta otpada u Općini Markušica

Izvor: http://dokumenti.azo.hr/Dokumenti/PGO_-_općine_Markusica.pdf

Tablica 26. Podaci o divljim odlagalištima na području Općine Markušica i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.godine

Broj divljih odlagališta	Broj saniranih divljih odlagališta	Utrošeno sredstava za sanaciju divljih odlagališta po izvorima sredstava do konca 2013.godine		
		Fond	Jedinica lokalne samouprave	Ukupno
3	2	135.214,00	97.468,00	232.682,00

Izvor: <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/gospodarenje-otpadom/gospodarenje-otpadom-na-podrucju-vukovarsko-srijemske-zupanije.pdf>

2.3.6. SWOT analiza infrastrukture Općine

Tablica 27. Swot analiza infrastrukturne opremljenosti područja Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Povezanost prometne mreže Općine s većim gradovima Osijekom, Vinkovcima i Vukovarom – Dobra prometna povezanost Općine s ostatkom Županije i stalim dijelovima RH – Relativno dobar stupanj razvijenosti telekomunikacijske i elektroopskrbne mreže – Uključenost Općine u sustav organiziranog prikupljanja i odvoza otpada – Izrađen Plan gospodarenja otpadom
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljna kvaliteta postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Općine – Potrebna velika financijska sredstva Općine za održavanje postojećih nerazvrstanih cesta o čijem održavanju skrbi Općina – Modernizacija postojeće pruge Vinkovci – Osijek omogućila bi širu i kvalitetniju prometnu povezanost Općine s prostorom Općine i dalje – Vodoopskrba stanovnika na području Općine nije riješena u potpunosti – Nepostojeća mreža odvodnje otpadnih i oborinskih voda – Ne provođenje mjera odvojenog skupljanja otpada na području Općine – Ne postojanje zelenih otoka na području Općine – Needuciranost i još uvijek nedovoljno razvijena svijest građanstva o važnosti sortiranja otpada
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Modernizacija postojećih županijskih i lokalnih cesta na području Općine – Izgradnja sustava odvodnje oborinskih i otpadnih voda i bioloških pročišćivača na području Općine – Stvaranje uvjeta za provođenje odvojenog skupljanja otpada na području Općine izgradnjom zelenih otoka – Izgradnja Županijskog centra za otpad - strateška provedba koncepta cjelovitog gospodarenja otpadom na razini prihvatljivoj europskim standardima (prevencija nastajanja otpada, selektiranje, reciklaža, termičko iskorištavanje te poboljšanje konačnog zbrinjavanja i nadzora) – Sanacija divljih odlagališta otpada – Provođenjem edukativnih aktivnosti utjecati na povećanje ekološke svijesti građana i na širenje kulture odgovornog postupanja s otpadom
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Nesređeno i nejasno zakonodavstvo i preklapanje nadležnosti različitih institucija – Nedovoljno razvijena svijest o važnosti održivog postupanja i gospodarenja otpadom – Neadekvatnim gospodarenjem otpadom i otpadnim vodama ugrožavaju se biološka raznolikost i vode – Nemogućnost osiguranja financijskih sredstava za provedbu velikih investicijskih projekata i poboljšanje kvalitete cestovne, vodoopskrbne i kanalizacijske mreže na području Općine

Izvor: Općina Markušica

2.3.7. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 28. Razvojni problemi i potrebe razvoja infrastrukture na području Općine

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Zastarjelost cestovne mreže – Neiskorištenost željezničke prometnice – Nedovoljno iskorištena prednost geoprometnog položaja i mogućnosti područja – Nepostojanje kanalizacijske mreže na području Općine – Nepostojanje odlagališta komunalnog otpada koje bi u potpunosti udovoljavalo hrvatskim i EU propisima – Velik broj divljih odlagališta – Neriješeni imovinsko-pravni odnosi – Sporo provođenje mjera zacrtanih Planom gospodarenja otpadom zbog nedostatka financijskih sredstava 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Izvršiti rekonstrukciju nerazvrstanih cesta ○ Izgraditi kanalizacijsku mrežu ○ Unapređenje vodoopskrbe na području Općine kroz kompletiranje regionalnog vodoopskrbnog sustava ○ Posvetiti veću pažnju na izradu prostornoplanske dokumentacije i realizaciju određenih projekata ○ Osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom ○ Sustavno podizati ekološku svijest građana širenjem kulture odgovornog postupanja s otpadom ○ Sanirati/zatvoriti neuređena odlagališta otpada

Izvor: Općina Markušica

2.4. Prirodna i kulturno-povijesna baština

2.4.1. Prirodne vrijednosti i baština

U Vukovarsko-srijemskoj županiji zaštićeno je oko 0,55% ukupne površine (znatno manje od hrvatskoga prosjeka koji iznosi 9%) što uključuje tri posebna rezervata, pet spomenika prirode, tri značajna krajobraza, tri park-šume i četiri spomenika parkovne arhitekture.

Za zaštitu je predloženo još 20-ak vrijednih prirodnih područja i devet područja vrijednih cjelina prirodnog i kultiviranoga krajobraza.

Na području Općine Markušica s gledišta zaštite prirodnog krajobraza osobito je vrijedno područje vijugavog vodotoka rijeke Vuke koja omeđuje Općinu sa sjeveroistočne i sjeverne strane. Navedeni vodotok u povijesti je vjerojatno služio i kao dio prirodne fortifikacije uz koju su se smjestila neka prapovijesna naselja.

Područje uz rijeku Vuku zaštićeno je 1999. godine. Obuhvaća dio toka rijeke Vuke (od stacionaže 21,5 km riječnog toka do željezničkog mosta u Gabošu na 38,7 km) bogat šumama hrasta lužnjaka i običnog graba, bagrema, poljskog jasena, cera i crnog oraha starosti od 15 - 105 godina. Područje se nalazi u šumskim predjelima Asađ, Budžak i Somođ.

Dio zaštićenog krajolika su i vlažne livade čiji se pojas proteže do obradivih površina s jedne i druge strane rijeke Vuke između Gaboša i Tordinaca. Korito rijeke Vuke u ovom dijelu treba zadržati u što je moguće bliže prirodnom stanju uz osiguranje stabilnog vodnog režima tijekom čitave godine.

2.4.2. Kulturna dobra

Zaštita i očuvanje kulturnih dobara obveza je temeljena na zakonskim odredbama, ali i osjećaju odgovornosti svake zajednice da njeguje i čuva svoja kulturna dobra.

Zaštićenom kulturno-povijesnom baštinom smatraju se spomenici kulture i druga kulturna dobra koja su na osnovni posebnog zakona proglašena zaštićenima. Mjere zaštite kulturnih dobara propisane su Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Smjernice za uređenje, mjere zaštite i način prezentacije, određuje nadležna ustanova – Konzervatorski odjel u Osijeku. Spomenike graditeljstva treba čuvati i redovito održavati, a arheološke lokalitete istražiti, zaštititi i prezentirati. Zapuštenu i zanemarenu tradicijsku arhitekturu treba konzervirati, obnoviti i rekonstruirati, te revitalizirati.

Na području Općine Markušica nema kulturnih dobara koje bi bile vrednovane kao kategorija internacionalnog značaja. Na području obuhvata prostornog plana uređenja Općine ima očuvane tradicijske arhitekture koju treba dodatno istražiti i utvrditi opravdanost zaštite dijelova naselja kao kulturnog dobra. Sukladno njihovim kulturno povijesnim obilježjima, stupnju očuvanosti pripadajućih povijesnih struktura – prostornih i graditeljskih, ali i kvaliteti neposrednog pejzažnog okruženja ona mogu biti vrednovana kategorijom lokalnog značaja.

Tablica 29. Popis kulturnih dobara na području Općine Markušica

KULTURNA BAŠTINA OPĆINE MARKUŠICA	
Registrirana kulturna dobra	
Parohijska crkva Silaska sv. Duha	Markušica
Tradicijska kuća	Ostrovo
Preventivno zaštićena kulturna dobra	
Parohijska crkva Rođenja Presvete Bogorodice	Gaboš
Parohijska crkva sv. Jovana Preteče	Ostrovo
Evidentirana kulturna dobra	
Mišljenovci, prapovijesni arheološki lokalitet	Gaboš
Gradina, prapovijesni arheološki lokalitet	Markušica
Žankovac, antički arheološki lokalitet	Ostrovo
Henrikovci, antički arheološki lokalitet	Ostrovo
Spomenici antifašizma	
Spomenik poginulim sovjetskim avijatičarima	Markušica
Kulturna dobra lokalnog značaja	
Spomenik palim borcima i ŽFT ispred Društvenog doma	Gaboš
Spomen ploča palim borcima i ŽFT na OŠ	Gaboš
Spomen ploča Stevanu Paliću	Gaboš
Spomenik palim borcima i ŽFT	Markušica
Spomen ploča palim borcima i ŽFT na OŠ	Markušica
Spomenik Černišev Evgenij na groblju	Markušica
Spomen fontana sa spomenikom Pl. Kostić Rakinu, središte naselja	Markušica
Spomen ploča SKOJ-evcima	Ostrovo
Spomenik palim borcima i ŽFT u središtu naselja	Ostrovo

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Markušica

2.4.3. SWOT analiza prirodne i kulturno – povijesne baštine

Tablica 30. Swot analiza prirodne i kulturno – povijesne baštine područja Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Ljepote prirodnih vrijednosti – resurs za razvoj turističke djelatnosti – Lokalno stanovništvo – poznavatelji kulturno – povijesne i tradicijske baštine
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nepostojanje kulturne strategije – Slaba kulturna suradnja na EU i nacionalnoj razini – Nedostatak financijskih sredstava za očuvanje i zaštitu prirodne i kulturno povijesne baštine – Nedostatno valorizirana i zaštićena materijalna i nematerijalna baština – Nedovoljno iskorištena kulturno-povijesna i tradicijska baština u svrhu razvoja turističke ponude – mali broj valoriziranih/zaštićenih kulturno-povijesnih znamenitosti i arheoloških lokaliteta
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Rastući interes šire domaće i međunarodne javnosti o potrebi očuvanja krajobraza te valorizacije, očuvanja i održivog korištenja kulturno-povijesne i tradicijske baštine – Članstvo u EU otvara mogućnost korištenja fondova specijaliziranih za valorizaciju, očuvanje i održivo korištenje kulturno-povijesne baštine (materijalne i nematerijalne)
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Neefikasno upravljanje kulturno-povijesnom baštinom – Devastacija i propadanje prirodnog i kulturnog dobra zbog neodgovornog korištenja

Izvor: Općina Markušica

2.4.4. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 31. Razvojni problemi i potrebe kulturno – povijesne baštine Općine Markušica

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Nedovoljna provedba mjera zaštite okoliša – Manjak financijskih sredstava za ulaganja u obnovu, zaštitu i sprječavanje propadanja spomenika kulture 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sustavnom provedbom mjera zaštite okoliša, prirodne i kulturne baštine djelovati u smjeru osiguranja održivog razvoja Općine ○ Očuvanje i obnova estetske vrijednosti krajobraza ○ Provoditi mjere zaštite, konzervacije, obnove, rekonstrukcije i revitalizacije kulturnih dobara

Izvor: Općina Markušica

2.5. *Gospodarstvo*

Smjernice razvoja temelje se na komparativnim prednostima ove Županije-gestrateškom i geoprometnom položaju, velikim površinama visokokvalitetnog poljoprivrednog zemljišta i vrijednog šumskog zemljišta. Prirodni resursi određuju poljoprivredu i šumarstvo te na njima temeljenu prateću industriju za odrednicu razvoja Vukovarsko-srijemske županije.

Općina Markušica je izrazito poljoprivredno područje, duge tradicije u poljoprivrednoj proizvodnji.

Područje Općine je tradicionalno poljoprivredno i do danas se nisu razvile druge tržišno orijentirane djelatnosti. Prema tome gospodarstvo je pretežno monosektorsko. Praktički nedostaju sve druge gospodarske djelatnosti, a koje bi u budućnosti trebalo razvijati.

Primarna poljoprivredna proizvodnja predstavlja dobru osnovicu za nadogradnju različitih oblika prerade u finalne proizvode. Najperspektivniji oblik su obiteljska poljoprivredna gospodarstva sa zaokruženim ciklusom proizvodnje i prerade te seoski turizam. Posebice budućnost ima proizvodnja zdrave hrane. Zbog toga treba težiti okrupnjavanju seoskih obiteljskih gospodarstava.

2.5.1. Gospodarske značajke područja Općine Markušica

2.5.1.1. Ekonomski razvoj i socijalno gospodarska struktura

Postupak ocjenjivanja indeksa razvijenosti i stupnja razvijenosti provodi se temeljem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14) koji je stupio na snagu 01.siječnja 2015.godine i Uredbe o indeksu razvijenosti („Narodne novine“ broj 63/10 i 158/13). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (»Narodne novine«, br. 158/13.) ostaje na snazi pet godina od stupanja na snagu navedenog Zakona.

Indeks razvijenosti izračunava se na temelju pet pokazatelja (stope nezaposlenosti, dohotka po stanovniku, proračunskih prihoda jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave po stanovniku, općeg kretanja stanovništva i stope obrazovanosti) koji u različitim omjerima utječu na njegovu vrijednost. Stupanj razvijenosti izračunava se na temelju indeksa razvijenosti svake 3 godine.

Prema Odluci o razvrstavanju, na županijskoj razini, jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti i to prema prosjeku RH u: I.

skupinu <75% prosjeka RH, II. skupinu od 75% do 100% prosjeka RH, III. skupinu od 100% do 125% prosjeka RH i IV. skupinu >125% prosjeka RH.

Na lokalnoj razini, jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se prema indeksu razvijenosti prosjeka RH u: I. skupinu <50% prosjeka RH, II. skupinu od 50% do 75% prosjeka RH, III. skupinu od 75% do 100% prosjeka RH, IV. skupinu od 100% do 125% prosjeka RH i V. veća >125% prosjeka RH.

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14) i Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“ broj 158/13) Vukovarsko - srijemska županija je uvrštena u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave.

Općina Markušica je uvrštena u I. skupinu jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Vukovarsko - srijemske županije iznosi 18,73%, a indeks razvijenosti Općine Markušica 46,53% što je više od prosjeka Vukovarsko - srijemske županije.

Tablica 32. Pokazatelji razvijenosti Općine Markušica

Općina Markušica	Vrijednosti osnovnih pokazatelja	Prosječni dohodak per capita	2010.-2012.	11.997
		Prosječni izvorni prihodi per capita	2010.-2012.	535
		Prosječna stopa nezaposlenosti	2010.-2012.	36,3%
		Kretanje stanovništva	2010.-2001.	95,5
		Udio obrazovanog stanovništva 16-65 godina	2011.	65,04%
	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja	Prosječni dohodak per capita	2010.-2012.	22,6%
		Prosječni izvorni prihodi per capita	2010.-2012.	11,4%
		Prosječna stopa nezaposlenosti	2010.-2012.	47,7%
		Kretanje stanovništva	2010.-2001.	93,3%
		Udio obrazovanog stanovništva 16-65 godina	2011.	72,5%
	Indeks razvijenosti i skupine	Indeks razvijenosti		46,53%
		Skupine		<50%
				I.

Izvor: <http://www.mrrfeu.hr/default.aspx?id=405>; „Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013.godine

2.5.1.2. *Gospodarska osnova Općine Markušica*

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, na području Općine Markušica registrirano je 16 aktivnih poduzeća (d.o.o., j.d.o.o.), od čega prema pravnom ustrojbenom obliku 4 društva s ograničenom odgovornošću, 1 ustanova, 3 jednostavna društva s ograničenom odgovornošću te 2 zadruge. Na području Općine aktivno je i 13⁵ obrta, dok od udruga koje su vezane za gospodarsku djelatnost je prisutno njih 4.

Prema veličini poduzeća, najveći dio čine male tvrtke, dok velika poduzeća ne posluju na području Općine. Prema vrsti djelatnosti, temeljenih na Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, gotovo većina poslovnih subjekata (poduzeća, obrta) bavi se tercijarnim djelatnostima, odnosno trgovinom na malo i veliko, ugostiteljskim djelatnostima (djelatnostima pripreme i usluživanja pića). Preostali dio poduzeća, bavi se poljoprivrednom, šumarskom i ribolovnom djelatnošću, stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, građevinarstvom, prerađivačkom industrijom, prijevozom i skladištenjem te ostalim uslužnim djelatnostima.

Tablica 33. Popis poduzeća na području Općine Markušica prema glavnoj djelatnosti

R.b.	Matični broj	Naziv tvrtke	Adresa
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO			
1.	02877210	AVES d.o.o.	Branka Radičevića 15, 32212 Gaboš
2.	03471276	PZ MARKUŠICA	Vuka Karadžića 3, 32213 Markušica
3.	03659437	PZ OSTROVO	Kolodvorska 85, 32211 Ostrovo
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA			
4.	04118375	IVANINCI j.d.o.o.	Glavna ulica 69, 32213 Markušica
GRAĐEVINARSTVO			
5.	04401930	SREČKO j.d.o.o.	Pere Cara 66, 32213 Markušica
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA			
6.	01329855	GAVRIĆ d.o.o.	Podvučanska 46, 32213 Markušica
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE			
7.	02533073	ŠTRBO d.o.o.	Ive Lole Ribara 33, 32213 Markušica
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI			
8.	04404033	VIDEO FOTO ALFA j.d.o.o.	Matije i Ljubinka 27, 32211 Ostrovo
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI			
9.	02808838	KD MARKUŠICA d.o.o.	V. Karadžića 5, 32213 Markušica
JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE			
10.	02602601	OPĆINA MARKUŠICA	Vuka Karadžića 3, 32213 Markušica
OBRAZOVANJE			
11.	03305210	Osnovna škola MARKUŠICA	Save Popovića 15, 32213 Markušica
UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA			
12.	03358194	Nogometni klub "Čelik" Gaboš	Jovana Jovanovića 46, 32212 Gaboš

⁵ <http://or.minpo.hr/pretraga.htm>

OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI

13.	04093470	ZAVIČAJNO UDRUŽENJE PODRINJE	Glavna 44, 32213 Markušica
14.	04028937	UDRUŽENJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA 'NAŠE SELO' MARKUŠICA	V. Karadžića 3, 32213 Markušica
15.	01452584	SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA U HRVATSKOJ, EPARHIJA OSJEČKOPOLJSKA I BARANJSKA, CRKVENA OPĆINA OSTROVO	Nikole Demonje 22, 32211 Ostrovo
16.	04073592	KUD 'OSTROVO'	Matije i Ljubinka 1, 32211 Ostrovo

Izvor: <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/fullSearchPost>**Tablica 34. Popis obrta koji djeluju na području Općine Markušica**

R.b.	NAZIV OBRTA	ADRESA
1.	AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT " GORAN ", vl. GORAN KOJČINOVIĆ	Vuka Karadžića 4, 32212 Gaboš
2.	CAVALLI, obrt za ugostiteljstvo, caffe bar, vl. Nemanja Avrić	Podvučanska 1, 32213 Markušica
3.	CONSMAT, Obrt za trgovinu i usluge, vl. Svetlana Mandić	Save Popovića 45, 32213 Markušica
4.	DEJO, obrt za bravarske i limarske radove, vl. Dejan Sedlan	Ive Lole Ribara 28, 32213 Markušica
5.	ELEKTROINSTALATERSKI OBRT " LUKA ", VL. IVICA BIČANIĆ	V.S. Karadžića 17, 32280 Karadžićevo
6.	GOC, obrt za ugostiteljstvo, caffe bar, vl. Goran Antinac	Grobljanska 4, 32213 Markušica
7.	MAJA, obrt turističkog vodiča, vl. Maja Radonjić	Jove Jovanovića-Zmaja 33, 32212 Gaboš
8.	POLJODJELSKO - TRGOVAČKI OBRT " CVELE " VL. ZORAN CVETKOVIĆ	Kolodvorska 28, 32211 Ostrovo
9.	RAJS, obrt za tiskarske usluge, vl.Bojan Bošković	Save Popovića 46, 32213 Markušica
10.	TOKARSKI OBRT " VOJNOVIĆ " VL. ILIJA VOJNOVIĆ	V.S. Karadžića 19, 32212 Gaboš
11.	TRGOVAČKI OBRT " D U Č A N " VL. DESIMIR PANIĆ	Matije i Ljubinka 1, 32211 Ostrovo
12.	UROŠ, obrt za trgovinu i poljoprivredu, vl. Uroš Zavođa	Jove Jovanovića-Zmaja 23, 32212 Gaboš
13.	VUJICA, obrt za prijevoz, trgovinu i uzgoj stoke, vl. Mirko Vujica	Kolodvorska ulica 4, 32211 Ostrovo

Izvor: <http://or.minpo.hr/pretraga.htm>**2.5.1.3. Vanjskotrgovinska razmjena**

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni. Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH, pa tako i Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica, kao i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

U slijedećim tablicama su prikazani podaci o izvozu i uvozu Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica ostvarenim u 2011. i 2012. godini.

Tablica 35. Ostvareni izvoz u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica (u tisućama kuna)

OSTVARENI IZVOZ					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indexi
	2009.	2010.	2011.	2012.	12/11
Republika Hrvatska	55.272.198	64.891.583	71.234.060	72.380.725	101,6
Vukovarsko – srijemska županija	812.686	1.501.391	1.151.711	1.197.486	103,9
Općina Markušica	-	45	-	-	-

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2010/04-02-02_04_2010.htm;

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/04-02-02_04_2012.htm

U 2012. godini u Vukovarsko – srijemskoj županiji ostvaren je izvoz u iznosu od 1.197.486.000,00 kn što je za 3,9% više u odnosu na prethodnu godinu, te je udio uvoza Županije u uvozu RH iznosio 1,65%. Istodobno 2012. godine je iz RH izvezeno roba u iznosu od 72.380.725.000,00 kn što je povećanje za 1,6% u odnosu na 2011. godinu.

Tablica 36. Ostvareni uvoz u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica (u tisućama kuna)

OSTVARENI UVOZ					
Županija/gradovi i općine	Godine				Indexi
	2009.	2010.	2011.	2012.	12/11
Republika Hrvatska	111.751.098	110.296.840	121.036.155	121.899.363	100,7
Vukovarsko - srijemska županija	1.416.972	1.040.356	1.337.070	1.604.402	120,0
Općina Markušica	-	5	-	238	-

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2010/04-02-02_04_2010.htm;

http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/04-02-02_04_2012.htm

U 2012. godini u Vukovarsko – srijemskoj županiji ostvaren je uvoz u iznosu od 1.604.402.000,00kn što je za 20% više u odnosu na prethodnu godinu, te je udio uvoza Županije u uvozu RH iznosio svega 1,32%. Istodobno 2012. godine je u RH uvezeno roba u iznosu od 121.899.363.000,00 kn što je za 0,7% više u odnosu na 2011. godinu.

Općina Markušica je 2012. godine uvezla robe u vrijednosti 238.000,00 kn te je sudjelovala sa svega 0,15% u ukupnom uvozu Vukovarsko – srijemske županije.

Tablica 37. Bilanca vanjsko – trgovinske razmjene (u tisućama kuna)

Elementi		Vukovarsko - srijemska županija	
		2011.	2012.
1.	Izvoz	1.151.711	1.197.486
2.	Uvoz	1.337.070	1.604.402
3.	Bilanca	-185.359	-406.916
4.	Pokrivenost uvoza izvozom	86,13	74,64

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2010/04-02-02_04_2010.htm;
http://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2012/04-02-02_04_2012.htm

2.5.1.4. Zaposlenost i nezaposlenost

Tablica 38. Prosječna nezaposlenost u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica u razdoblju od 2005. – 2016. godine

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
VSŽ	19.612	18.478	17.586	16.373	17.252	18.737	18.374	19.771	21.407	20.189	17.048	15.838
Općina Markušica	362	341	321	292	290	337	309	312	331	339	271	250

*2016.godina obuhvaća mjesec – siječanj, veljaču, ožujak, travanj i svibanj

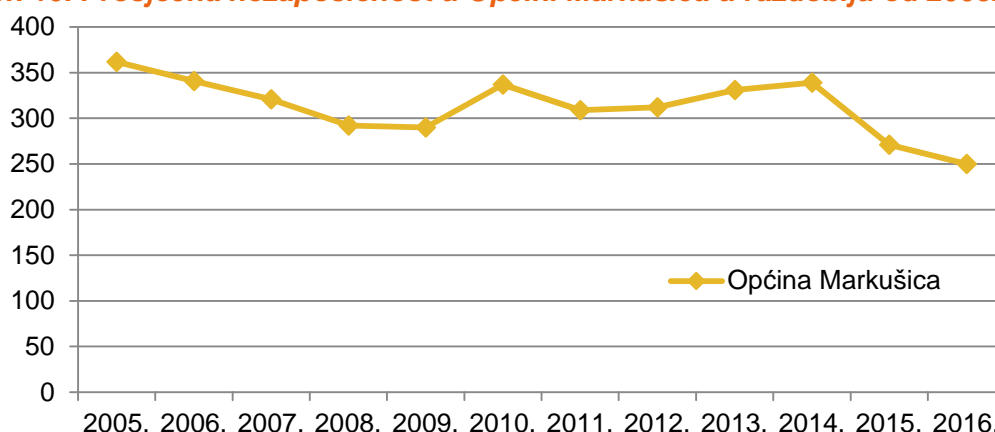
Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>;

Grafikon 9. Prosječna nezaposlenost u Vukovarsko - srijemskoj županiji u razdoblju od 2005. – 2016.

*2016.godina obuhvaća mjesec – siječanj, veljaču, ožujak, travanj i svibanj

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Grafikon 10. Prosječna nezaposlenost u Općini Markušica u razdoblju od 2005. – 2016.

*2016.godina obuhvaća mjesec – siječanj, veljaču, ožujak, travanj i svibanj

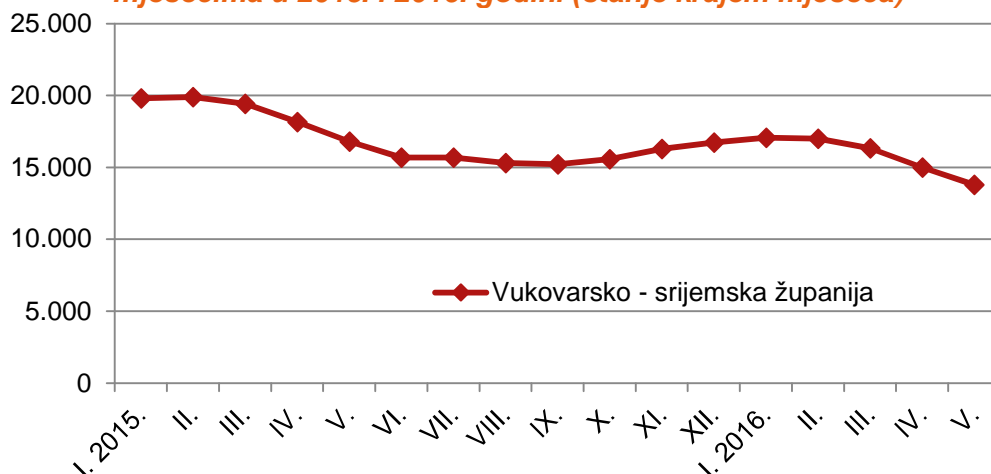
Izvor: <http://statistika.hzz.hr/statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Tablica 39. Nezaposlenost u RH, Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica u razdoblju od siječnja – prosinca 2015.godine i siječnja – svibnja 2016.godine (stanje krajem mjeseca)

Nezaposlenost	RH	Vukovarsko - srijemska županija		Općina Markušica	
mjesec	broj	broj	udio u nezaposlenosti RH	broj	udio u nezaposlenosti Županije
siječanj 2015.	329.230	19.803	6,01	334	1,69
veljača	329.751	19.900	6,03	331	1,66
ožujak	319.211	19.425	6,09	324	1,67
travanj	297.088	18.149	6,11	310	1,71
svibanj	275.381	16.797	6,10	266	1,58
lipanj	260.073	15.696	6,04	247	1,57
srpanj	257.994	15.680	6,08	240	1,53
kolovoz	256.748	15.315	5,96	224	1,46
rujan	259.459	15.213	5,86	211	1,39
listopad	275.813	15.572	5,65	248	1,59
studenj	284.657	16.292	5,72	252	1,55
prosinac	285.468	16.722	5,86	261	1,56
Siječanj 2016.	293.236	17.076	5,82	268	1,57
veljača	289.429	16.999	5,87	278	1,64
ožujak	276.406	16.322	5,91	267	1,64
travanj	254.591	14.991	5,89	233	1,55
svibanj	232.327	13.792	5,94	202	1,46

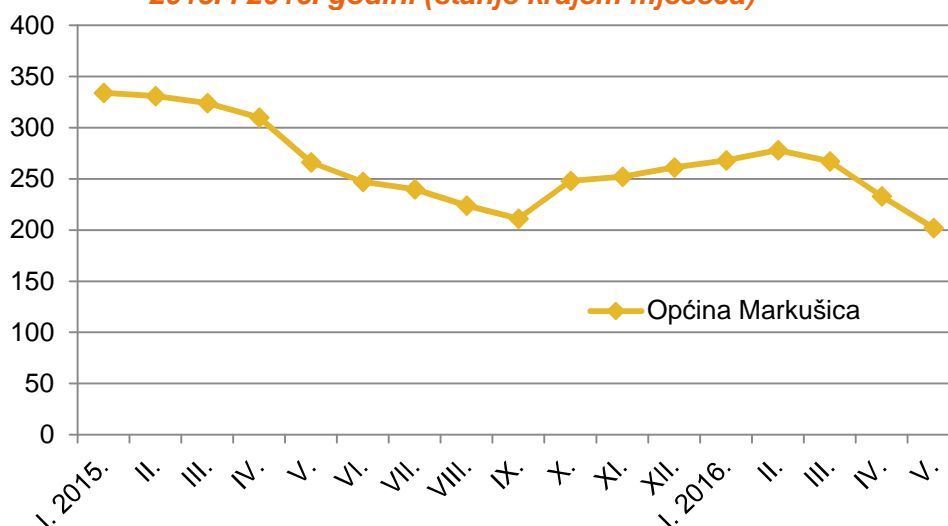
Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Grafikon 11. Kretanje broja nezaposlenih osoba Vukovarsko - srijemske županije po mjesecima u 2015. i 2016. godini (stanje krajem mjeseca)

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Grafikon 12. Kretanje broja nezaposlenih osoba Općine Markušica po mjesecima u 2015. i 2016. godini (stanje krajem mjeseca)

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Prema podacima prikazanim u prethodnoj tablici, u Općini Markušica u svibnju 2016. godine prosječna nezaposlenost u ukupnom broju radno aktivnog stanovništva (1.694 osoba - prema Popisu stanovništva iz 2011. godine) je bila cca 11,92%, te se može zaključiti da je stopa nezaposlenosti na području Općine visoka.

Prema podacima za svibanj 2016. godine u Vukovarsko - srijemskoj županiji je bilo 13.792 registrirane nezaposlene osobe, čime je Općina sa registrirane 202 osobe imala udio od 1,46% u ukupnoj nezaposlenosti Vukovarsko – srijemske županije. Uspoređujući stopu nezaposlenosti u svibnju 2015. godine koja je tada iznosila 15,70% sa stopom u svibnju 2016. godine uočava se tendencija smanjenja broja nezaposlenih osoba.

Mjesečne stope nezaposlenosti nam govore o dinamici kretanja nezaposlenosti uspoređujući stanje tekućeg mjeseca s prethodnim, te nam naglašavaju promjene u nezaposlenosti s obzirom na pozitivne i negativne stope (rasta i pada nezaposlenosti), što uzrokuje povećanje ili smanjenje nezaposlenosti u odnosu na prethodni mjesec. Uspoređujući stopu nezaposlenosti kroz razdoblja može se primijetiti da su varijacije u nezaposlenosti na području Općine relativno male, te su ekonomski gotovo neznačajne. No međutim, može se uočiti i povećanje broja nezaposlenih u zimskim mjesecima što pokazuje značaj turističke sezone i oscilacije uzrokovane sezonskim zapošljavanjem.

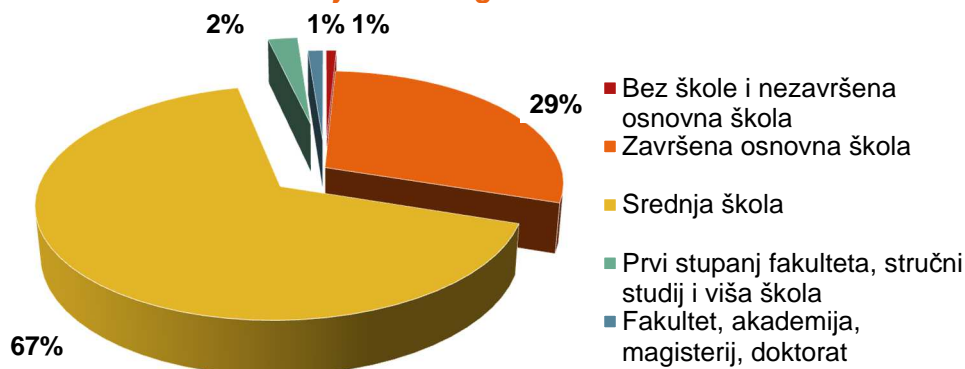
U obrazovnoj strukturi nezaposlenih osoba u 2016. godini (prosjeck) na području Općine Markušica najbrojnije su bile osobe sa završenom srednjom školom (166 ili 66,4 %), potom osobe sa završenom osnovnom školom (73 ili 29,2 %), osobe s prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (6 ili 2,4%), osobe sa fakultetom, akademijom, magisterijom, doktoratom (3 ili 1,2%) te osobe bez škole i s nezavršenom osnovnom školom (2 ili 0,8%), a što je prikazano i u slijedećoj tablici i grafikonu.

Tablica 40. Pregled broja nezaposlenih Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica po razini obrazovanja u 2016.godini (stanje krajem mjeseca)

	2016					2016 (prosjeck)
	1	2	3	4	5	
Vukovarsko - srijemska županija - ukupno	17.078	17.001	16.324	14.993	13.793	15.838
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	447	442	434	431	409	433
(1) Završena osnovna škola	4.501	4.473	4.351	4.009	3.782	4.223
(2) Srednja škola	10.820	10.755	10.304	9.359	8.495	9.947
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	685	692	655	638	604	655
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	625	639	580	556	503	581
Općina Markušica - ukupno	268	278	267	233	202	250
(0) Bez škole i nezavršena osnovna škola	2	2	2	2	0	2
(1) Završena osnovna škola	78	83	81	68	56	73
(2) Srednja škola	177	185	177	154	137	166
(3) Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	7	5	5	6	5	6
(4) Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	4	3	2	3	4	3

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tiplzvjestaja=1>

Grafikon 13. Nezaposlene osobe na području Općine Markušica prema razini obrazovanja u 2016. godini

Izvor: <http://statistika.hzz.hr/Statistika.aspx?tipIzvjestaja=1>

2.5.1.5. SWOT analiza gospodarskih obilježja

Tablica 41. Swot analiza gospodarskih obilježja područja Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Povoljan prometni položaj Općine – Dostupni resursi za eko proizvodnju, odnosno prisutnost nezagađenih tala na području Općine – Duga tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nedostatak proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta – Prema veličini poduzeća, najveći dio čine male tvrtke, dok velika poduzeća ne posluju na području Općine – Nedostatak ljudi s razvijenim menadžerskim i marketinškim vještinama – Nedovoljna ponuda institucija koje nude prekvalifikaciju radne snage – Nedovoljne poticajne mjere za razvoj gospodarstva – Nizak stupanj razvijenosti (I.) – Visoka stopa nezaposlenosti koja iznosi 11,92% – Vanjskotrgovinska razmjena gotovo zanemariva
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Uvođenje novih tehnologija – Otvaranje proizvodnih i prerađivačkih kapaciteta – Interes stranih investitora za ulaganje u gospodarstvo – Izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga radi ostvarivanja pozitivne bilance u vanjskotrgovinskoj razmjeni – Izrada novih programa poticanja zapošljavanja i njihova provedba
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Na razvoj gospodarstva utječe nedovoljna povezanost obrazovnih institucija – Manjak ponude pojedinih programa

Izvor: Općina Markušica

2.5.1.6. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 42. Razvojni problemi i potrebe razvoja gospodarstva na području Općine

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Visoka stopa nezaposlenosti – Neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada – Zastarjela tehnologija – Nedostatak stručnih kadrova – Nedovoljna ponuda institucija koje nude prekvalifikaciju radne snage – Nedovoljne poticajne mjere za razvoj Gospodarstva 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Smanjenje stope nezaposlenosti kroz jačanje i razvoj gospodarskih potencijala ○ Sustavno pratiti potrebe tržišta rada i prema tome uskladiti obrazovni sustav (stipendirati deficitarne programe, olakšati zapošljavanje traženih stručnih profila i sl.) ○ Sprječavanje odlaska mladih obrazovnih Kadrova ○ Usklađivanje sa zakonskim normama EU

Izvor: Općina Markušica

2.5.2. Poduzetništvo

Prema parametrima veličine i broja pravnih oblika, na području Općine Markušica registrirano je 28 pravnih oblika, od toga aktivnih 16. Podaci o gospodarskoj aktivnosti na općinskom nivou, mjereno u odnosu na registrirane gospodarske subjekte, pokazuje visoki udio malih poduzeća.

Tablica 43. Klasifikacija pravnih oblika prema veličini na području Općine Markušica

Pravni oblici	Općina Markušica				
	Male	Srednje	Velike	Neodređeni	Ukupno
Aktivne tvrtke koje su predale GFI	4	-	-	-	4
Aktivne tvrtke	6	-	-	10	16
Sve tvrtke upisane u sudski registar	14	-	-	14	28

Izvor: <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/fullSearchPost>

Na području Općine Markušica, najveći broj poduzeća za glavnu djelatnost ima ostalu uslužnu djelatnost, točnije njih 4, što čini 25% od ukupnog broja aktivnih poduzeća, dok 3 poduzeća, ili 18,75% se bavi poljoprivredom, šumarstvom i ribarstvom. Navedeni podaci su vidljivi i iz slijedeće tablice.

Tablica 44. Klasifikacija aktivnih pravnih oblika prema djelatnosti na području Općine Markušica

Djelatnost prema NKD-u	Broj subjekata
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3
Rudarstvo i vađenje	-
Prerađivačka industrija	1
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda; gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	-
Građevinarstvo	1
Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala	1
Prijevoz i skladištenje	1
Djelatnost pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrana	-
Informacije i komunikacije	-
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-
Poslovanje nekretninama	-
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	1
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1
Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	1
Obrazovanje	1
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	-
Umjetnosti, zabava i rekreacija	1
Ostale uslužne djelatnosti	4
Djelatnosti kućanstva kao poslodavca, djelatnosti kućanstva koja proizvode različitu robu i obavljaju usluge za vlastite potrebe	-
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-
Ukupan broj aktivnih tvrtki	16

Izvor: <http://www1.biznet.hr/HgkWeb/do/fullSearchPost>**2.5.2.1. Poduzetničke zone**

Poduzetničke zone su infrastrukturno opremljena područja definirana prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim korisnicima poduzetničke zone.

Razvoj gospodarstva, odnosno poduzetništva na određenom području će se postići poticanjem izgradnje poduzetničkih zona. Na taj način će se riješiti prostorni problemi poduzetnika te potaknuti buduće poduzetnike na ulaganje. Ulaganjima i razvojem poduzetničkih zona na dugoročan način se stvaraju uvjeti za nesmetani rad kroz korištenje zajedničke infrastrukture i povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru te kroz korištenje različitih povlastica ulaganja na tim prostorima, kao jezgri razvoja gospodarstva na određenom prostoru.

Osnovna namjena osnivanja i razvoja poduzetničkih zona kroz razna ulaganja na području Općine Markušica jest poticanje razvoja poduzetništva kao pokretačke snage lokalnog gospodarskog razvoja, a isto tako racionalnijim korištenjem resursa (prostora, energije, infrastrukture) nastojat će se u potpunosti iskoristiti potencijali povoljnog geostrateškog položaja Općine.

Dosadašnji nivo razvoja male privrede i poduzetništva na području Općine Markušica nije otvarao mogućnost masovnijeg zapošljavanja. Stoga bi bilo vrlo značajno razviti proizvodno - poslovne zone i tako riješiti problem nezaposlenosti i odlaska mladih ljudi u gradove što postaje sve veći problem, a s obzirom da trenutno na selu ne vide perspektivu.

Tablica 45. Zemljište predviđeno za poduzetničke zone na području Općine Markušica

Naziv poduzetničke zone	Ukupna površina zone (ha)	U vlasništvu JLS	Zemljište koje nije stečeno	
			U vlasništvu privatnih osoba	U vlasništvu RH
PZ za gospodarenje otpadom Markušica	5,69	5,69	0,00	0,00
PZ za opće gospodarske namjene Markušica	4,57	4,57	0,00	0,00
PZ Gaboš	6,32	6,32	0,00	0,00

Izvor: <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/osnivanje-i-ulaganje-u-poduzetnicke-zone/poduzetnicke-zone-na-podrucju-vukovarsko-srijemske-zupanije.pdf>

Tablica 46. Poduzetničke zone koje nisu u funkciji koncem 2013. godine na području Općine Markušica

Naziv poduzetničke zone	Godina osnivanja	Površina poduzetničke zone (ha)	Ulaganja u poduzetničku zonu (kn)	Ulaganja u poduzetničku zonu po ha (kn/ha)
PZ za gospodarenje otpadom Markušica	2011.	5,56	0,00	0,00
PZ za opće gospodarske namjene Markušica	2011.	4,57	0,00	0,00
PZ Gaboš	2011.	6,32	0,00	0,00

Izvor: <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/osnivanje-i-ulaganje-u-poduzetnicke-zone/poduzetnicke-zone-na-podrucju-vukovarsko-srijemske-zupanije.pdf>

Tablica 47. Površine zemljišta u poduzetničkim zonama koncem 2013.godine (ha)

Naziv poduzetničke zone	Površina zemljišta u poduzetničkoj zoni				
	Prema prostornom planu	U vlasništvu JLS	Prodano poduzetnicima	Infrastruktura	Raspoloživo za prodaju
PZ za gospodarenje otpadom Markušica	5,56	5,69	0,00	0,00	5,69
PZ za opće gospodarske namjene Markušica	4,57	4,57	0,00	0,00	4,57
PZ Gaboš	6,32	6,32	0,00	0,00	6,32

Izvor: <http://www.revizija.hr/izvjesca/2014/rr-2014/revizije-ucinkovitosti/osnivanje-i-ulaganje-u-poduzetnicke-zone/poduzetnicke-zone-na-podrucju-vukovarsko-srijemske-zupanije.pdf>

2.5.2.2. SWOT analiza poduzetništva

Tablica 48. Swot analiza poduzetništva na području Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Na području Općine Markušica, najveći broj poduzeća za glavnu djelatnost ima ostale uslužne djelatnosti, točnije njih 4, što čini 25% od ukupnog broja aktivnih poduzeća – Visoki udio malih poduzeća – Dobra prometna povezanost
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nepostojanje srednjih velikih poduzeća na području Općine – Nepostojanje aktivnih poduzetničkih zona na području Općine – Slaba razvijenost poduzetničke infrastrukture kao posljedica niskih investicijskih ulaganja i slabe umreženosti poduzetnika – Nedostatak poduzetničkog duha i tromost u prihvaćanju promjena
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Jačanje izvozne orijentacije glavnih izvoznih djelatnosti – Kreiranje i provedba programa poticanja poduzetničke umreženosti, suradnje s poduzetničkim institucijama i poduzetničkim centrima i zonama
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Odlazak mladih ljudi u gradove – Propadanje obrtništva i trgovine – Povećanje nezaposlenosti

Izvor: Općina Markušica

2.5.2.3. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 49. Razvojni problemi i potrebe razvoja poduzetništva na području Općine

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Nepostojanje poduzetničkog inkubatora – Nepostojanje poduzetničkih zona na području Općine – Nedovoljan broj kreativno – edukativnih radionica za mlade poduzetnike – Propadanje obrtništva i trgovine zbog nekontroliranog ulaska na tržište velikih trgovačkih lanaca 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Osmišljavanje radionica za poticanje mladih poduzetnika (kreativne radionice, vikend škole, posjete uspješnih poduzetnika) ○ Uskladiti poslovanje obrtnika s međunarodnim standardima i zahtjevima međunarodnog tržišta ○ Poticati kreiranje regionalnih brandova kao način sprječavanja zatvaranja i propasti obrta ○ Jačati izvoznu orijentaciju glavnih izvoznih djelatnosti, prerađivačke i prehrambene industrije ○ Realizacija zone industrije

Izvor: Općina Markušica

2.5.3. Turizam

Prostor Općine Markušica kao dio kontinentalnog turističkog prostora Vukovarsko-srijemske županije i Republike Hrvatske, je prostor koji posjeduje određene turističke potencijale, koji međutim u prethodnom razdoblju nisu bili adekvatno valorizirani, ni iskorišteni.

Područje Općine Markušica kao dio bivše Općine Vinkovci, te u neposrednoj blizini grada Vinkovaca, nije se u prošlom razdoblju razvijalo kao turističko područje. Danas je, međutim, to zasebna općina ruralnih obilježja, koja se zbog prethodno navedenih razdoblja, ali i zbog drugih okolnosti (nedostupnost prostora u vrijeme i nakon Domovinskog rata) nije zabilježila značajniji gospodarski razvoj, pa tako ni turistički razvoj u okviru kojih bi iskoristila svoje prirodne i potencijale svog prostora, za turističku djelatnost.

Stoga se u okviru turističko-ugostiteljskih kapaciteta na području Općine javljaju isključivo ugostiteljski kapaciteti tipa caffe-bara. Od ukupnog broja ugostiteljskih objekata, većina ih je locirana u općinskom središtu, a jedan u naselju Ostrovo.

Na području Općine Markušica, od potencijalnih turističko-rekreacijskih sadržaja mogu se izdvojiti lovna područja, kao potencijalna područja i za razvoj lovnog turizma. Na području Općine su tri zajednička lovišta i to: zajedničko lovište br. 39. na području k.o. Markušica i Karadžićevo, s ukupno 3.013 ha, zajedničko lovište br. 50. na području k.o. Ostrovo na ukupno 1.157 ha, te zajedničko lovište br. 48. na području k.o. Gaboš sa 1.276 ha. Ukupna površina lovišta iznosi 5.446 ha.

Kao potencijalni turističko-rekreacijski sadržaji na području Općine mogu se izdvojiti i ribolovna područja uz rijeku Vuku, kao i područja za rekreaciju, vezano za vodu ili za područja uz vodotoke, te boravak u prirodi, a kojih na prostoru Općine ima, te ih kroz Prostorni plan uređenja Općine treba namijeniti za tu namjenu, nakon izvršene ukupne valorizacije prostora.

2.5.3.1. *Lovni turizam*

Prostor Općine, po svojim prirodnim osobinama kvalitetan je za lov i lovno gospodarstvo. U njemu su dijelovi jednog državnog lovišta, i četiri zajednička lovišta. Na području Općine Markušica djeluju tri lovačke udruge.

Državno vlastito otvoreno lovište br. XIV/12-"Tomin hrast", ustanovljeno je Rješenjem Ministarstva poljoprivrede i šumarstva kao vlastito otvoreno lovište na površinama u vlasništvu države.

Lovište je ustanovljeno dijelom i na površinama Općine Markušica. Ukupna površina vlastitog otvorenog lovišta br. XIV/12-"Tomin hrast", iznosi oko 1.749 ha.

Državno zemljište je na 1.749 ha, a privatnog nema. Šume i šumsko zemljište su na 1.306 ha, odnosno njihov je udjel 75% u ukupnoj površini lovišta. Od divljači koja prirodno obitava ili se prvenstveno uzgaja nalazi se: jelen obični, srna obična, divlja svinja, zec obični, fazan, trčka, jazavac, lisica vrana, svraka, šojka i dr.

Zajednička lovišta Općine su:

- ✓ Zajedničko otvoreno lovište br. 39.-"Ravna"
- ✓ Zajedničko otvoreno lovište br. 48.-"Miljac"
- ✓ Zajedničko otvoreno lovište br. 50.-"Vidraš"
- ✓ Zajedničko otvoreno lovište br. 32.-"Šomođ"

2.5.3.2. *SWOT analiza turizma*Tablica 50. *Swot analiza turizma*

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Prometna dostupnost područja Općine i povezanost s većim županijskim središtima – Dobro očuvana priroda i bioraznolikost – jedan od resursa razvoja turizma – Vrijedno poljoprivredno zemljište kao vrijedan prirodni resurs koji je ujedno i turistički potencijal – Buđenje svijesti dionika o potrebi pokretanja turističkih projekata
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Nerazvijena turistička djelatnost na području Općine – Nedovoljna valorizacija prirodnih i kulturnih turističkih potencijala – Nedovoljna zainteresiranost stanovništva za sudjelovanje – Nepostojanje strateškog upravljanja i brendiranja destinacije – Nedovoljno razumijevanje trendova na turističkom tržištu – Nedovoljna diverzifikacija ugostiteljske ponude – Nedovoljan broj smještajnih kapaciteta
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Očuvanje i revitalizacija seoskih gospodarstava kroz razvijanje seoskog turizma – Jačanje interesa turista za nove i za ruralne destinacije – Poticanje na cjelogodišnji turizam s nivoa Ministarstva turizma – Postojanje povoljnih prirodnih uvjeta za razvoj lovnog i ribolovnog turizma
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Gospodarska kriza – Nepovoljna investicijska klima u Hrvatskoj – Porast sive ekonomije – Promjena političkog okruženja nakon izbora – Nedostatak institucionalne i stručne podrške u pristupanju izvorima financiranja – Brži razvoj konkurentske ponude u okruženju – Prekomjerno i neefikasno korištenje resursa – Prespori razvoj brenda

Izvor: Općina Markušica

2.5.3.3. *Razvojni problemi i potrebe*Tablica 51. *Razvojni problemi i potrebe turističkog razvoja Općine Markušica*

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Nepostojanje turističke atrakcije – Nedovoljna iskorištenost svih turističkih potencijala Općine – Slaba orijentiranost poljoprivrednih domaćinstava za turizam 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stvaranje zanimljivih turističkih proizvoda ○ Aktiviranje obiteljskih posjeda ○ Jačati uključivanje izvornih proizvoda (tradicionalnih i autohtonih jela i pića) kao dijela kulturnog naslijeđa u turističku ponudu ○ Razvoj seoskog turizma ○ Izgradnja i povećanje turističkih smještajnih kapaciteta

Izvor: Općina Markušica

2.6. Poljoprivreda

Poljoprivreda je osnovna privredna grana u Općini Markušica, no međutim sva naselja Općine nalaze se u vrlo teškoj demografskoj situaciji, a pojedina čak i u fazi odumiranja. Jedan od mogućih putova da se problem naselja u Općini riješi na donekle zadovoljavajući način je iznalaženje njihove nove funkcije kao npr. vikend stanovanje, intenzivna poljoprivreda, seoski turizam, ekološki turizam, lovni turizam, rekreacija i sl.

Nosioci poljoprivredne djelatnosti na području Općine su obiteljska poljoprivredna gospodarstva. U Općini Markušica je prema podacima Popisa poljoprivrede 2003. godine bilo 862 poljoprivredna gospodarstva (82,41% kućanstava je posjedovalo poljoprivredno gospodarstvo – broj kućanstava 2001.godine=1.046).

Osnovna namjena i korištenje prostora ove Općine jest poljoprivreda kao primarna djelatnost, ali bi se uz to trebale razvijati i one sekundarne, odnosno proizvodno – poslovne i zanatske djelatnosti koje bi omogućile zapošljavanje ljudi, što je jedan od osnovnih uvjeta za demografski rast.

U sljedećoj tablici vidimo ukupan broj poljoprivrednih kućanstava, poslovnih subjekata i korišteno poljoprivredno zemljište u Vukovarsko - srijemskoj županiji 2003. godine, gdje je ukupan broj poljoprivrednih kućanstava 26.316, a broj registriranih poslovnih subjekata bio 130, dok na ukupno korišteno poljoprivredno zemljište otpada 121.077,65 ha, a na poljoprivredna kućanstva se odnosi 84.820,65 ha, dok su poslovni subjekti koristili ukupno 36.257,00 ha obradive površine.

Tablica 52. Ukupan broj poljoprivrednih kućanstava, poslovnih subjekata i korištenog poljoprivrednog zemljišta u Vukovarsko - srijemskoj županiji

VUKOVARSKO - SRIJEMSKA ŽUPANIJA				
Broj poljoprivrednih kućanstava	Broj poslovnih subjekata	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha		
		Ukupno	Poljoprivredna kućanstva	Poslovni subjekti
26.316	130	121.077,65	84.820,65	36.257,00

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/H00_00_01.html

Tablica 53. Poljoprivredna kućanstva prema ukupno raspoloživom zemljištu, površini ukupno raspoloživoga zemljišta, korištenoga poljoprivrednog zemljišta, ostalog zemljišta i broja parcela korištenoga poljoprivrednog zemljišta

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu	Broj kućanstava	Ukupno raspoloživa površina zemljišta, ha (3+7)	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha				Ostalo zemljište, ha	Broj parcela korištenoga poljoprivrednog zemljišta
			ukupno korišteno (4+5-6)	u vlasništvu	uzeto u zakup	dano u zakup		
	1	2	3	4	5	6	7	8
Vukovarsko-srijemska županija	26.316	89.674,59	84.820,65	56.438,86	38.330,89	9.949,10	4.853,94	68.742
Općina Markušica	862	3.428,42	3.192,85	2.755,36	776,15	338,66	235,57	2.747

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/h01_01_01_zup.html#T13

Tablica 54. Površina korištenoga poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha												
	ukupno (2+3+4+5+6+8+10)	oranice i vrtovi	povrtnjaci (na okućnici, korišteni za vrtiće)	livade	pašnjaci	voćnjaci		vinogradi		rasadnici i košaračka vrba i dr.	Ostalo zemljište, ha		
						ukupno	od toga: plantažni	ukupno	od toga: plantažni		ukupno	od toga: neobrađeno poljoprivredno zemljište	od toga: šumsko zemljište
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
VSŽ	84.820,65	82.193,34	555,05	504,82	316,25	915,43	215,57	324,02	276,06	11,74	4.853,94	1.652,02	598,78
Općina Markušica	3.192,85	3.143,33	14,49	7,81	1,11	25,77	1,61	0,26	-	0,08	235,57	101,84	1,30

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/h01_01_02_zup.html#T13

Poljoprivredna kućanstava Vukovarsko - srijemske županije ukupno raspolažu sa 89.674,59 ha zemljišta, od čega stvarno koriste 84.820,65 ha, a u vlasništvu imaju 56.438,86 ha korištenog poljoprivrednog zemljišta.

Na temelju Popisa poljoprivrede 2003. godine, ukupno raspoloživa površina zemljišta Općine Markušica iznosi 3.428,42 ha, tj. 3,82% od ukupno raspoložive površine zemljišta cijele Vukovarsko - srijemske županije, dok ukupno korišteno poljoprivredno zemljište Općine Markušica iznosi 3.192,85 ha, tj. 3,76% od ukupno obradivog poljoprivrednog zemljišta cijele Vukovarsko - srijemske županije. Udio obradivog poljoprivrednog zemljišta od ukupne raspoložive površine zemljišta Općine čini 93,13%.

Najviše zemljišta nalazi se pod oranicama i vrtovima, čak 98,45%, a zatim slijede površine pod voćnjacima (0,81%), povrtnjacima (0,45%) te livadama (0,24%). 101,84 ha na području Općine je neobrađeno, što čini udio od 3,19% od ukupno raspoložive površine zemljišta na području Općine, te bi i navedeno zemljište trebalo staviti u funkciju. Šumskog zemljišta na području Općine nema puno, samo 1,30 ha, odnosno 0,04% od ukupno raspoložive površine zemljišta Općine.

Iduća tablica prikazuje podatke o prosječnoj količini zemljišta kojim raspolaže poljoprivredno kućanstvo, kao i prosječnoj veličini parcele u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica, a koji ukazuju na jaku usitnjenost i fragmentiranost poljoprivrednih površina u Županiji, a osobito na području Općine.

Tablica 55. Prosječna količina i broj parcela zemljišta po kućanstvu te prosječna veličina parcele u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica

	Ha poljoprivrednog zemljišta po poljoprivrednom kućanstvu	Prosječan broj parcela po poljoprivrednom kućanstvu	Prosječna veličina parcele
Vukovarsko-srijemska županija	3,22	2,61	1,23
Općina Markušica	3,70	3,19	1,16

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/h01_01_01_zup.html#T13

2.6.1. Stočarstvo

Stočarstvo je, kao i poljodjelstvo, starodrevna djelatnost pućanstva ovoga kraja. Prema zadnjem Popisu, u Općini od sve vrste stoke najbrojnija je perad sa 26.396 grla peradi (prema Popisu poljoprivrede 2003.). Grla svinja je manje brojno sa 8.735 grla svinja, a zatim slijede grla ovaca sa 1.317 grlom. U Vukovarsko - srijemskoj županiji također je najbrojnija perad sa 581.001 grla, svinje sa 187.497 grla, te kunići sa 25.202 grla.

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine Državnog zavoda za statistiku, broj grla stoke na području Općine Markušica je prikazan u slijedećoj tablici.

Tablica 56. Stanje grla stoke na području Općine Markušica

Grlo	Općina Markušica	Vukovarsko-srijemska županija
goveda	1.057	21.829
svinje	8.735	187.497
ovce	1.317	20.583
koze	538	8.888
konji	4	369
magarci, mazge i mule	-	84
kunići	512	25.202
perad	26.396	581.001
pčelinje zajednice - košnice	350	4.755

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/census_agr_tabl.htm

Tablica 57. Broj poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju peradi

	Broj kućanstava (prema broju peradi – više od 1 mjeseca starosti)					
	ukupno	do 10	11-20	21-50	51-100	više od 100
	1	2	3	4	5	6
VSŽ	22.223	4.986	8.539	7.014	1.452	232
Općina Markušica	813	114	271	298	110	20

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/census_agr_tabl.htm

Tablica 58. Broj poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju svinja

	Broj kućanstava									
	ukupno	s 1 svinjom	2	3	4	5	6-10	11-20	21-50	više od 50 svinja
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vukovarsko-srijemska županija	16.915	851	2.062	2.128	2.015	1.530	3.550	2.751	1.573	455
Općina Markušica	669	40	60	45	36	46	143	173	113	13

Iz prethodno navedenih tablica vidljivo je da na području Općine Markušica najviše kućanstava ima od 21-50 peradi, a zatim slijede kućanstava koja imaju od 11-20 peradi, dok više od 100 peradi ima 20 kućanstava. Na području Općine najveći broj poljoprivrednih kućanstava ima od 11-20 svinja, a više od 50 svinja ima 13 kućanstava.

Stočarstvo, isto kao i poljoprivreda, je jako bitna grana, ali je i dalje nekomercijalizirana i nema je u dovoljnom obujmu (nije masovna) za gospodarsku proizvodnju, nego se više bazira na osobnu upotrebu i jedan mali dio završava na lokalnom tržištu. Općina Markušica ima potencijala za masovan uzgoj goveda, ovaca, koza, svinja itd.

2.6.2. Voćarstvo

Prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine Državnog zavoda za statistiku, broj stabala voćaka na području Općine Markušica je prikazan u slijedećoj tablici.

Tablica 59. Stanje voćaka na području Općine Markušica

Voćnjak	Ukupan broj stabala voćaka; Općina Markušica		Vukovarsko-srijemska županija
	Ukupan broj stabala	Od toga: broj stabala na plantaži	
šljive	17.398	386	363.932
jabuke	2.013	300	184.759
kruške	1.688	500	46.678
trešnje	541	-	15.845
višnje	1.169	-	27.695
breskve i nektarine	509	100	40.962
marelice	215	-	11.458
smokve	19	-	885
citrusi	29	-	184
orasi	1.645	-	38.992
bademi	3	-	150
lješnjaci	288	-	12.945
masline	-	-	12

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/h01_02_01_zup.html#T13

Na području Općine Markušica, u uzgoju voća najviše su zastupljene šljive, a zatim jabuke, kruške i orasi.

Tablica 60. Broj poljoprivrednih kućanstava prema vrstama voćnih stabala

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema korištenome poljoprivrednom zemljištu	Broj kućanstava												
	sa šljivama	s jabukama	s kruškama	s trešnjama	s višnjama	s breskvama i nektarinama	s marelicama	sa smokvama	s citrusima (mandarinke i ostalo i njihno	s orasima	s bademima	s lješnjacima	s maslinama
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Vukovarsko-srijemska županija	18.536	14.598	11.298	8.053	9.890	6.187	4.977	595	93	13.085	89	1.958	2
Općina Markušica	763	547	446	304	452	173	114	14	7	591	3	134	-

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/census_agr_tabl.htm

Na području Općine Markušica najveći je broj poljoprivrednih kućanstava koja uzgajaju stabla šljiva te je malo manji broj kućanstava koja uzgajaju stabla s orasima.

Prema obrađenim podacima DZS, u slijedećoj tablici prikazan je i broj kućanstava prema prodaji poljoprivrednih proizvoda u 2002. godini. U navedenom popisnom periodu od ukupnog broja poljoprivrednih kućanstava Općine čak 559 kućanstava je ostvarilo profit prodajom određenih pojedinačnih poljoprivrednih kultura.

Ovaj segment razvoja trebao bi se povećati kroz strategiju razvoja na lokalnom nivou u suradnji s višim institucijama na državnoj razini te bi trebalo razraditi program jačanja razvoja lokalnog stanovništva kako bi se stvorila pozitivna klima u razvoju oblasti zasebnih poljoprivrednih kultura.

Tablica 61. Broj kućanstava koji je ostvario prihod od prodaje u Općini Markušica

Žitarica	148
Industrijsko, aromatsko i ljekovito bilje	43
Krmno bilje	3
Povrće	5
Cvijeće i ukrasno bilje	-
Voće i grožđe	-
Vino i rakija, te maslinovo ulje i ostale prerađevine	12
Goveda i kravlje mlijeko	99
Svinje	215
Ovce i koze te ovčje i kozje mlijeko	10
Perad i jaja	9
Dopunske djelatnosti i ostalo	15
UKUPNO	559

Izvor: http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/Agriculture2003/htm/h01_09_01_zup.html#T13

Uz nekoliko komercijalnih proizvođača, poljoprivredna proizvodnja je uglavnom individualna i ima pretežno samo – opskrbi karakter pri čemu se manji viškovi prodaju na lokalnom tržištu. Za postizanje boljih rezultata, bilo bi potrebno razmotriti interesno udruživanje poljoprivrednika po uzoru na slična udruženja u razvijenim zemljama (npr. Italije i Španjolske). Općina Markušica ima 862 registrirana poljoprivredna kućanstva, a njih 559 (64,85%) je ostvarilo profit od prodaje.

Male posjede, koliko je to moguće, dok je u tijeku katastarska izmjera, potrebno je okrupniti kako bi se dobile veće površine prikladnije za obradu. Okrupnjavanjem poljoprivrednih parcela stječe se mogućnost postavljanja sustava navodnjavanja bez kojeg sad i u budućnosti nema dobre proizvodnje niti kvalitetne robe.

Treba se orijentirati na poljoprivrednu proizvodnju koja je pogodna na pojedinom području jer procjena poljoprivredne struke je da nisu sva zemljišta na prostoru Općine Markušica ista za sve poljoprivredne kulture. Ono što se pokazalo kao dobra kultura su dugogodišnji nasadi raznih vrsta koje mogu dati prinos za bavljenje poljoprivredom. Važno je napomenuti da novom shemom pristupa bavljenja poljoprivredom obavezno

treba započeti s osnivanjem grupe poljoprivrednika koji bi bili u mogućnosti svojim proizvodima biti konkurenti raznim uvoznicima i cijeni pojedine kulture. Ovakvim novim načinom postoje velike mogućnosti za nabavkom hladnjača sortirnica, struke i drugih noviteta kroz praćenje poljoprivredne proizvodnje i u drugim zemljama EU.

Najveći problem sektora poljoprivrede je usitnjena struktura poljoprivrednih površina, s prosječnom parcelom veličine svega 1,16 ha, a potom i zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura, neiskorištenost poljoprivrednih površina, nesređeni imovinsko – pravni odnosi, neorganiziranost i nekonkurentnost, depopulacija ruralnih područja, katastarska pitanja i dr.

2.6.3. SWOT analiza poljoprivrede

Tablica 62. Swot analiza poljoprivrede na području Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Raspoloživi vodni resursi – Velik dio područja Općine čine kvalitetna, obradiva tla – Postojanje potencijala i mogućnosti za razvoj kontinentalnog turizma u okviru seoskih gospodarstava – Iskustvo i tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji – 559 kućanstava ostvarilo profit prodajom određenih pojedinačnih poljoprivrednih kultura
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Biološki potencijal područja nije dovoljno iskorišten – Poljoprivredna proizvodnja ne prati promjene u okruženju i stanje na tržištu – Stočarstvo je i dalje nekomercijalizirano i nema ga u dovoljnom obujmu, nema masovne gospodarske proizvodnje, nego se više bazira na osobnu upotrebu i jedan mali dio završava na lokalnom tržištu – Poljoprivredna proizvodnja je uglavnom individualna i ima pretežno samo-opskrbi karakter – Usitnjena struktura poljoprivrednih površina, s prosječnom parcelom veličine svega 1,16 ha – Zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura – Nesređeni imovinsko – pravni odnosi – Neorganiziranost i nekonkurentnost – Depopulacija ruralnih područja – Nedovoljno aktivnih seoskih gospodarstava – Nedovoljno iskorišten potencijal kontinentalnog seoskog turizma – Nedovoljna zaštita izvornog proizvoda i zemljopisnog podrijetla s certifikatom koji omogućava prodaju – Nedostatak odgovarajućih skladišnih i preradbenih kapaciteta – Nepovoljna starosna struktura i razina obrazovanja poljoprivrednika – Nedostatak vlastitih sredstava za kapitalna ulaganja
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Povećati poljoprivrednu proizvodnju kroz strategiju razvoja na lokalnom nivou u suradnji s višim institucijama na državnoj razini – Kroz razrađen program jačanja razvoja lokalnog stanovništva stvoriti pozitivnu klimu u razvoju oblasti zasebnih poljoprivrednih kultura

	<ul style="list-style-type: none"> – Otvaranjem tržišta povećati mogućnosti plasmana poljoprivrednih proizvoda na EU tržište – Osnivanje zadruga, udruga i klastera u poljoprivrednoj proizvodnji – Zdrav okoliš kao razvojni potencijal – Racionalno korištenje vodnih resursa za navodnjavanje te daljnje ulaganje u modernizaciju sustava za navodnjavanje – Korištenje obnovljivih izvora energije – Poticajnim mjerama u poljoprivredi poticati na maksimalno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta – Poticajne mjere za razvoj stočarstva i povećanje stočnog fonda – Ekološka proizvodnja i tradicionalne tržnice eko proizvoda na EU tržištu – Brendiranje lokalnih poljoprivrednih proizvoda
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Prisutnost velike inozemne konkurencije – Visoka reguliranost normi i zakona u EU i nejasni propisi – Potreba za prilagođavanjem proizvodnje i proizvoda standardima i zahtjevima EU – Ograničeni zemljišni resursi raspoloživi malim gospodarstvima – Teža dostupnost povoljnih kreditnih linija za male poljoprivrednike – Nepredvidivost plaćanja/nemogućnost naplate zbog opće nelikvidnosti

Izvor: Općina Markušica

2.6.4. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 63. Razvojni problemi i potrebe razvoja poljoprivrede na području Općine

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Deruralizacija – Neriješenost imovinsko-pravnih odnosa i katastarskih pitanja – Usitnjenost poljoprivrednih parcela – Mali postotak obradivih poljoprivrednih površina u funkciji robne proizvodnje – Ograničena gospodarska proizvodnja – Zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura – Nedovoljno poticajnih mjera 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Poticajnim mjerama u poljoprivredi poticati maksimalno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta ○ Davanjem u zakup i prodajom riješiti problem poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu ○ Uspostaviti i provoditi integriran pristup rješavanja imovinsko-pravnih odnosa poljoprivrednog zemljišta ○ Raznim mjerama poticati udruživanje poljoprivrednika u udruge i zadruge ○ Ulagati u modernizaciju i proširenje sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina ○ Intenzivirati razvoj voćarstva i vinogradarstva

Izvor: Općina Markušica

2.7. Društvene djelatnosti

Jedna od temeljnih funkcija JL(R)S, pa tako i Općine Markušica jeste zadovoljavanje javnih potreba u društvenim djelatnostima. Za izvršenje ove obveze u proračunu Općine se osiguravaju potrebna financijska sredstva, a temeljem programa javnih potreba koji se utvrđuju svake godine. Pregledom postojeće mreže društvenih djelatnosti na području Vukovarsko - srijemske županije, pa tako i same Općine Markušica, može se zaključiti da je u nekim segmentima ona dovoljno disperzirana u prostoru, no međutim mrežu pojedinih usluga je potrebno proširiti po cijeloj Županiji. Prednost svakako trebaju imati zdravstvene usluge i obrazovanje.

2.7.1. Predškolski odgoj i obrazovanje

Tablica 64. Obrazovna infrastruktura na području Općine Markušica

Predškolski odgoj
Program predškolskog odgoja pri OŠ Markušica
✓ Predškolska odgojna skupina pri školi Markušica počela je s radom 2007.godine u sastavu Osnovne škole Markušica . Predškolska odgojna skupina u svom radu koristi i zajedničkim prostorima sa školom. Osim unutarnjeg, predškola ima i prikladno opremljeni vanjski prostor za igre i boravak djece na zraku.
Osnovno školstvo
Osnovna škola Markušica
✓ Osnovna škola Markušica pokriva područje Općine Markušica sa pripadajućim područnim školama u Gabošu i Ostrovu.
✓ Nastava je organizirana u 12 razrednih odjeljenja
✓ Školu pohađa oko 140 učenika, a u školi je zaposleno oko 40 djelatnika
Srednjoškolsko i više/visoko obrazovanje
Ustanove srednjoškolskog i višeg /visokog obrazovanja ne postoje na području Općine Markušica pa osobe srednjoškolsko obrazovanje, kao i ako se odluče za dodatno više ili visoko obrazovanja stječu u mjestima van Općine, drugim većim županijskim središtima ili pak izvan same Županije.

Izvor: <http://www.mzos.hr/dbApp/pregled.aspx?search=2&appName=Vrtici>; <http://os-markusica.skole.hr/skola>

2.7.2. Zdravstvo i socijalna skrb

„Na osnovi odredaba članka 24. Zakona o zdravstvenoj zaštiti zdravstvena djelatnost obavlja se na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na primarnoj razini osigurane osobe Zavoda ostvaruju na osnovi slobodnog izbora doktora medicine i doktora stomatologije, u pravilu, prema mjestu stanovanja, a prema odredbama općih akata Zavoda. Zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja na sekundarnoj i tercijarnoj razini osigurane osobe Zavoda ostvaruju osnovom uputnice izabranog ugovornog doktora primarne zdravstvene zaštite. Zdravstvena zaštita iz obveznog zdravstvenog osiguranja na razini zdravstvenih zavoda provodi se na

primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite, te putem posebnih programa.

Zdravstvena zaštita na primarnoj razini pruža se kroz djelatnosti:

- opću/obiteljsku medicinu
- zdravstvenu zaštitu predškolske djece
- zdravstvenu zaštitu žena
- patronažnu zdravstvenu zaštitu
- zdravstvenu njegu u kući bolesnika
- stomatološku zdravstvenu zaštitu (polivalentnu)
- higijensko-epidemiološku zdravstvenu zaštitu
- preventivno-odgojne mjere za zdravstvenu zaštitu školske djece i studenata
- laboratorijsku dijagnostiku
- ljekarništvo
- hitnu medicinsku pomoć.

Zdravstvena djelatnost na sekundarnoj razini obuhvaća specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu i bolničku zdravstvenu zaštitu. **Zdravstvena djelatnost na tercijarnoj razini** obuhvaća obavljanje najsloženijih oblika zdravstvene zaštite iz specijalističko-konzilijarnih i bolničkih djelatnosti.⁶

S obzirom na navedeno utvrđuje se potreban broj zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika s kojima Zavod sklapa ugovor o provođenju primarne zdravstvene djelatnosti, što je prikazano u slijedećim tablicama, a za područje Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica.

Tablica 65. Mreža potrebnih timova na razini primarne zdravstvene djelatnosti na području Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica

	Potreban broj timova opće/obiteljske medicine	Potreban broj pedijatrijskih timova	Potreban broj timova dentalne medicine	Potreban broj ginekoloških timova	Potreban broj patronažnih sestara	Potreban broj medicinsko – biokemijskih timova u djelatnosti laboratorijske dijagnostike
Područje Doma zdravlja	Dom zdravlja Vinkovci					
Vukovarsko – srijemska županija	100	16	91	13	39	4
Općina Markušica	1	-	1	-	-	-

Izvor: <http://www.hlk.hr/ObjavljenaNovaMreza>; <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

⁶ <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

Tablica 66. Mreža potrebnih timova u zdravstvenoj djelatnosti na području Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica

	Potreban broj medicinskih sestara u djelatnosti zdravstvene njege u kući bolesnika	Potreban broj timova u djelatnosti higijensko – epidemiološke zdrav. zaštite	Potreban broj timova u djelatnosti preventivno – odgojnih mjera za zdrav. zaštitu školske djece i studenata	Potreban broj timova u djelatnosti javnog zdravstva u Republici Hrvatskoj	Potreban broj timova u djelatnosti zdrav. zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti
Vukovarsko - srijemska županija	56	5	8	1	2
Općina Markušica	1	-	-	-	-

Izvor: <http://www.hlk.hr/ObjavljenaNovaMreza>; <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

Na području Općine Markušica djeluje Dom zdravlja Vinkovci – ambulanta Markušica koja je namijenjena za područje cijele Općine. U ambulanti djeluje ordinacija opće medicine i stomatološka ambulanta. Na području Općine se nalazi jedna ljekarna.

Unutar područja Općine Markušica ne postoji niti jedan KBC, BC ili specijalistička bolnica, kao nijedan dom za starije i nemoćne. U slijedećim tablicama prikazana je mreža bolničke djelatnosti kao i popis domova za starije i nemoćne, a koje se nalaze na području Vukovarsko - srijemske županije.

Tablica 67. Mreža bolničke djelatnosti u Vukovarsko - srijemskoj županiji

Opća županijska bolnica Vinkovci		
1.	Broj postelja za liječenje bolesnika oboljelih od akutnih bolesti	361
Opća županijska bolnica Vukovar		
2.	Broj postelja za liječenje bolesnika oboljelih od akutnih bolesti	150

Izvor: <http://www.hlk.hr/ObjavljenaNovaMreza>; <http://www.hzzo.hr/zdravstveni-sustav-rh/zdravstvena-zastita-pokrivena-obveznim-zdravstvenim-osiguranjem/ugovoreni-sadrzaji-zdravstvene-zastite-u-rh/>

Tablica 68. Domovi za starije i nemoćne na području Vukovarsko – srijemske županije

Privatni domovi		
1.	Dom za starije i nemoćne Gvozdanović	Vukovar
2.	Dom za starije i nemoćne Hodak	Vinkovci
3.	Dom za starije i nemoćne Hospital	Mirkovci
4.	Dom za starije i nemoćne Ilok	Ilok
5.	Dom za starije i nemoćne Nada	Vinkovci
6.	Dom za starije i nemoćne Sunce	Vinkovci
7.	Dom za starije i nemoćne Svjetlost	Gradište
8.	Dom za pružanje skrbi starim i nemoćnim osobama "Apolon"	Županja
9.	Dom za starije i nemoćne osobe PRIMUM	Vukovar
10.	Dom za starije i nemoćne osobe MAGNOLIJA	Vukovar
11.	Doma za starije i nemoćne osobe SVETI ANTE	Novi Mikanovci
Državni domovi		
1.	Dom za psihički bolesne odrasle osobe Nuštar	Nuštar
2.	Dom za starije i nemoćne Vinkovci	Vinkovci
3.	Dom za starije i nemoćne Vukovar	Vukovar

Izvor: http://www.domovi-za-starije.com/hr/domovi_vu.html

2.7.3. Civilno društvo

2.7.3.1. Sport i rekreacije

Programom javnih potreba u sportu osigurava se djeci i mladima, kao i ostalom stanovništvu Općine Markušica preduvjete za bavljenje tjelesnim aktivnostima, postizanje sportskih rezultata, te poticanje i promicanje sporta kao zdravog načina života. Program javnih potreba provodi se kontinuirano sa svrhom omasovljenja sporta.

Tablica 69. Popis sportskih udruga i klubova na području Općine Markušica

R.b.	Naziv udruge
1.	Šahovski klub Markušica
2.	Nogometni klub "Čelik" Gaboš
3.	Nogometni klub Obilić Ostrovo
4.	Nogometni klub "Mladost" Karadžićevo
5.	Nogometni klub "Sremac" Markušica

Izvor: <https://registri.uprava.hr/#!udruge/xwIBAAEAAQAAAAAAMcDAQAAQIAAAABnkAAAAA AAAABAQFvaeICAbTEAg>

2.7.3.2. *Kultura*

U oblasti kulture treba omogućiti izravno učešće stanovništva u suvremenim umjetničkim kulturnim zbivanjima. Povećanjem kulturološke ponude na području Općine Markušica pridonosi se i povećanju kvalitete življenja i poboljšanju turističke ponude.

Tablica 70. Popis kulturoloških udruga na području Općine Markušica

R.b.	Naziv udruge
1.	Kulturno umjetnička udruga "Nada" Gaboš
2.	Kulturno umjetničko društvo "Ostrovo" Ostrovo
3.	Zavičajno udruženje Podrinje
4.	Sestrinstvo svete Jelene Anžuske

Izvor: [https://registri.uprava.hr/#!udruge/xwIBAAEAAQAAAAAAAAAMcDAQAAQIAAAABnkAAAAAAAAAA
AAAABAQFvaeICAbTEAg](https://registri.uprava.hr/#!udruge/xwIBAAEAAQAAAAAAAAAMcDAQAAQIAAAABnkAAAAAAAAAA
AAAABAQFvaeICAbTEAg)

2.7.3.3. *Udruge građana, političke stranke i druge organizacije*

Tablica 71. Popis građanskih i drugih udruga na području Općine Markušica

R.b.	Naziv udruge
1.	Centar građanske inicijative Markušica
2.	Športsko ribolovno društvo "Vučica" Ostrovo
3.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Markušica
4.	Lovačko društvo "Lovac" Markušica
5.	Udruženje poljoprivrednih proizvođača "Naše selo" Markušica
6.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Ostrovo
7.	Lovačko društvo "Jelen" Gaboš
8.	Lovačko društvo "Jelen" Ostrovo

Izvor: [https://registri.uprava.hr/#!udruge/xwIBAAEAAQAAAAAAAAAMcDAQAAQIAAAABnkAAAAAAAAAA
AAAABAQFvaeICAbTEAg](https://registri.uprava.hr/#!udruge/xwIBAAEAAQAAAAAAAAAMcDAQAAQIAAAABnkAAAAAAAAAA
AAAABAQFvaeICAbTEAg)

2.7.4. SWOT analiza društvenih djelatnosti

Tablica 72. Swot analiza društvenih djelatnosti Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> – Razvijenost civilnog društva – prisutnost kulturnih, športskih i dr. udruga – Postojeći kapaciteti unutar dijela organizacija civilnog društva: znanja, vještine, iskustvo, infrastruktura, informacije – Postojanje stomatološke ambulante i ljekarne na području Općine
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> – Raspoloživost relativno malim sredstvima za ulaganje i održavanje sportskih objekata i rekreacijskih sadržaja – Manjak timova opće/obiteljske medicine, dentalne medicine i medicinskih sestara u djelatnosti zdravstvene njege u kući bolesnika – Nedovoljna financijska sredstva za financiranje rada udruga – Nedostatak inicijative udruga za potražnju drugih izvora financiranja – osim lokalnog proračuna – Nedovoljan angažman lokalne zajednice u implementaciji projekata
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje kulturno – sportskog života mladih – Razvijanje zajedničkih projekata organizacija civilnog društva – Jačanje koordinacije udruga – Razvoj svijesti o važnosti cjeloživotnog učenja – Daljnji razvoj i unapređenje obrazovnog sustava – Funkcionalno bogaćenje potrebnim javnim i društvenim sadržajima te infrastrukturno opremanje
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> – Slaba zainteresiranost građana u projektima od javnog interesa – Nedostatno financiranje društvenih djelatnosti – Nedovoljna uključenost civilnog sektora u razvojno planiranje – Financijska ovisnost o državnom proračunu

Izvor: Općina Markušica

2.7.5. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 73. Razvojni problemi i potrebe društvenih djelatnosti Općine Markušica

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> – Smanjenje prihoda iz državnog proračuna i poreza – Ostvareni niski postotak vlastitih prihoda – Nedovoljan broj razvojnih projekata spremnih za financiranje iz fondova EU – Nezainteresiranost za prijenos znanja i iskustava – Stalno opadanje broja učenika u obrazovnim ustanovama, uzrokovano negativnim demografskim trendovima – Nepostojanje predškolske ustanove – Nedostatci srednjoškolskih obrazovnih programa ili njihova nedostupnost – Nedostatak kulturnih sadržaja i programa u kulturi – Manjak timova zdravstvene zaštite žena i fizikalne terapije u kući – Visok udio radno sposobnih nezaposlenih osoba među stalnim korisnicima socijalne skrbi – Nedovoljna financijska sredstva za financiranje rada udruga – Slaba regionalna i međunarodna suradnja, nema sudjelovanja u međunarodnim EU projektima 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Poboljšati koordinaciju i protok informacija između Općine i institucija ○ Dodatno razvijati suradnju sudionika u izradi i provedbi zajedničkih razvojnih programa ○ Uspostaviti jedinstvenu bazu podataka o projektima u Općini te educirati zaposlenike o korištenju iste ○ Osigurati međuregionalnu suradnju dionika kroz provedbu strategije ○ Daljnji razvoj i usklađivanje obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva ○ Utjecati na pad broja učenika kroz proširenje i unaprjeđenje obrazovnog sustava ○ Izgraditi predškolsku ustanovu s potrebnim kapacitetom ○ Kroz razne programe i prezentacije razvijati svijest stanovništva o važnosti cjeloživotnog obrazovanja ○ Unaprjeđenje zdravstvenog standarda hitne pomoći ○ Smanjenje udjela nezaposlenih osoba među korisnicima socijalne skrbi kroz provođenje politike zapošljavanja ○ Razvoj sustava umrežavanja udruga

Izvor: Općina Markušica

2.8. Institucionalni okvir i financijski izvori za upravljanje razvojem

2.8.1. Poslovi državne uprave

Poslovi državne uprave i pravo na lokalnu samoupravu znatno su se približili građanima i tako se osiguralo njihovo pravo odlučivanja o potrebama i interesima lokalnog značenja. Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima na referendumu i mjesnim zborovima građana, a u skladu sa zakonom i Statutom Općine Markušica.

Općinska Uprava Markušica djeluje u zgradi naselja općinskog središta, Vuka Karadžića 3, 32213 Markušica.

Osuвременjivanjem i poboljšanjem prostora u zgradi omogućit će se kvalitetniji rad općinskih službi kao i svih drugih aktivnosti koje su na usluzi stanovnicima Općine u svrhu poboljšanja životnog standarda.

Općina Markušica ima svoje vijeće i upravna tijela koja obavljaju poslove lokalne samouprave na općinskoj razini, a smještena su u sjedištu Općine.

2.8.2. Djelatnost i ovlasti općinske uprave⁷

Tijela Općine Markušica su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti, odnosno djelokruga općine te obavlja i druge poslove u skladu s Ustavom, Zakonom i Statutom. Općinsko vijeće Općine Markušica je kolektivno tijelo te ima 15 članova izabranih na način određen Zakonom.

Općinski načelnik zastupa Općinu Markušica i nositelj je izvršne vlasti u Općini. Općinski načelnik ima zamjenika koji je nositelj izvršne vlasti u slučaju kada obnaša dužnost Općinskog načelnika i koji je izabran na neposrednim izborima zajedno s Općinskim načelnikom sukladno posebnom zakonu.

Općinsko vijeće Općine Markušica osniva stalna i povremena radna tijela za razmatranje, pripremu i predlaganje odluka iz svog djelokruga, odnosno za obavljanje drugih poslova.

Radna tijela Općinskog vijeća Općine Markušica su:

1. Mandatna komisija,
2. Odbor za izbor i imenovanja,
3. Odbor za Statut i Poslovnik

Na području Općine Markušica osnivaju se mjesni odbori, kao oblici neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad građana. U ostvarivanju prava na mjesnu samoupravu, mjesni odbori dužni su uvažavati interes Općine kao cjeline.

Mjesni odbori se osnivaju za pojedina naselja ili više međusobno povezanih manjih naselja ili za dijelove naselja koji čine zasebnu cjelinu. Mjesni odbor je pravna osoba, a na području Općine osnovani su sljedeći mjesni odbori:

- ✓ Mjesni odbor Markušica

⁷ Statut Općine Markušica

- ✓ Mjesni odbor Ostrovo
- ✓ Mjesni odbor Gaboš
- ✓ Mjesni odbor Karadžićevo
- ✓ Mjesni odbor Podrinje

Općina ima Jedinostveni upravni odjel za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine i prenijetih poslova državne uprave. Općinsko vijeće uređuje unutarnje ustrojstvo Jedinostvenog upravnog odjela i druga pitanja važna za njegov rad. Jedinostvenim upravnim odjelom upravlja pročelnik kojega na temelju javnog natječaja imenuje Općinski načelnik. Pročelnik je za svoj rad odgovoran Općinskom načelniku. Upravne, stručne i ostale poslove u Jedinostvenom upravnom odjelu obavljaju službenici i namještenici.

2.8.3. Javne službe

Općina Markušica u okviru samoupravnog djelokruga osigurava obavljanje djelatnosti kojima se zadovoljavaju svakodnevne potrebe građana na području komunalnih, društvenih i drugih djelatnosti, za koje je zakonom utvrđeno da se obavljaju kao javna služba. Općina Markušica osigurava obavljanje navedenih djelatnosti osnivanjem trgovačkih društva, javnih ustanova, drugih pravnih osoba i vlastitih pogona.

Općinski načelnik nadzire financijsko, materijalno i računovodstveno poslovanje korisnika donacija iz Proračuna, glede namjena, opsega i dinamike korištenja doniranih sredstava.

2.8.4. Prostorni planovi

Općinsko Vijeće Općine Markušica, temeljem članka 24. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine" Republike Hrvatske broj: 30/94., 68/98., 61/00., 32/02. i 100/04.), Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Markušica i članka 21. Statuta Općine Markušica ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije", broj: 14/01,14/03,11/05.), na sjednici održanoj 15.12. 2006. godine donijelo je Odluku o prostornom planu uređenja Općine Markušica.

Prostorni plan Općine Markušica je izrađen od strane Zavoda za prostorno planiranje d.d. iz Osijeka.

Na temelju članka 78. Zakona o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“ Republike Hrvatske broj: 76/07 i 38/09) članka 31. Statuta Općine Markušica („Službeni vjesnik“ Vukovarsko-srijemske županije broj: 13/09.) Općinsko vijeće Općine Markušica, na sjednici održanoj dana 17. lipnja 2010.godine, donijelo je odluku o izradi izmjena i dopuna PPUO Markušica.

Razlozi za pokretanje navedenih izmjena i dopuna PPUO Markušica su bili slijedeći:

- određivanje lokacije za kafileriju na dijelovima kč.br. 337, 338, 339, 340 i 341
- određivanje lokacije za reciklažno dvorište
- usklađivanje sa zahtjevima vezanim uz zaštitu kulturne i prirodne baštine
- usklađivanje s Izmjenama i dopunama Prostornog plana županije Vukovarsko-srijemske iz 2007. godine
- usklađivanje s Izmjenama i dopunama Prostornog plana županije Vukovarsko-srijemske iz 2009. godine koje su u izradi, a bit će donesene prije Izmjena i dopune PPUO-a.

2.8.6. Izvori financiranja

Nakon ulaska Hrvatske u punopravno članstvo EU, postali su dostupni strukturni instrumenti kohezijske politike EU: Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond i Kohezijski fond, i instrumenti zajedničke poljoprivredne politike EU: Europski fond za garancije u poljoprivredi, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za ribarstvo.

Dakle, kao mogući izvori financiranja razvojnih projekata i programa Općine Markušica, mogu se predvidjeti:

- sredstva proračuna Županije i jedinica lokalne samouprave i sredstva lokalnih komunalnih poduzeća
- sredstva državnog proračuna, odnosno resornih ministarstava i fondova, sredstva javnih poduzeća
- sredstva dostupna temeljem fondova EU - strukturni, kohezijski i poljoprivredni fondovi,
- sredstva na temelju bilateralne, multilateralne i regionalne suradnje,
- sredstva domaćih i međunarodnih financijskih institucija – domaće financijske institucije, Hrvatske banke za obnovu i razvoj, Svjetske banke, Europske banke za obnovu i razvoj, Europske investicijske banke,
- sredstva iz privatnih izvora
- sredstva investitora: trgovačka društva, razne ustanove, udruge, pojedinci itd.

2.8.7. Proračunska sredstva Općine Markušica

2.8.7.1. Prihodi i primici u proračunu

Općina Markušica ima prihode kojima u okviru svoga samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže. Prihodi Općine Markušica su:

- ✓ općinski porezi, prirezi, naknade, doprinosi i pristojbe, u skladu sa zakonom i posebnim odlukama Općinskog vijeća,
- ✓ prihodi od stvari u vlasništvu Općine i imovinskih prava,
- ✓ prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine, odnosno u kojima Općina ima udjele ili dionice,
- ✓ prihodi od koncesija,
- ✓ novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općina u skladu sa zakonom,
- ✓ udio u zajedničkim porezima s Vukovarsko-srijemskom županijom i Republikom Hrvatskom,
- ✓ sredstva pomoći i dotacije Republike Hrvatske predviđena u Državnom proračunu,
- ✓ drugi prihodi određeni zakonom.

Procjena godišnjih prihoda i primitaka te utvrđeni iznosi izdataka i drugih rashoda Općine Markušica iskazuju se u godišnjem proračunu Općine Markušica koji se donosi za narednu proračunsku godinu na prijedlog Općinskog načelnika prije početka godine za koju se proračun donosi.

Svi prihodi i primici proračuna moraju biti raspoređeni u proračunu i iskazani po izvorima iz kojih potječu. Svi izdaci proračuna moraju biti utvrđeni u proračunu i uravnoteženi s prihodima i primicima.

Općinsko vijeće donosi odluku o izvršenju proračuna, uvjetima, načinu i postupku gospodarenja prihodima i rashodima Općine na prijedlog Općinskog načelnika

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

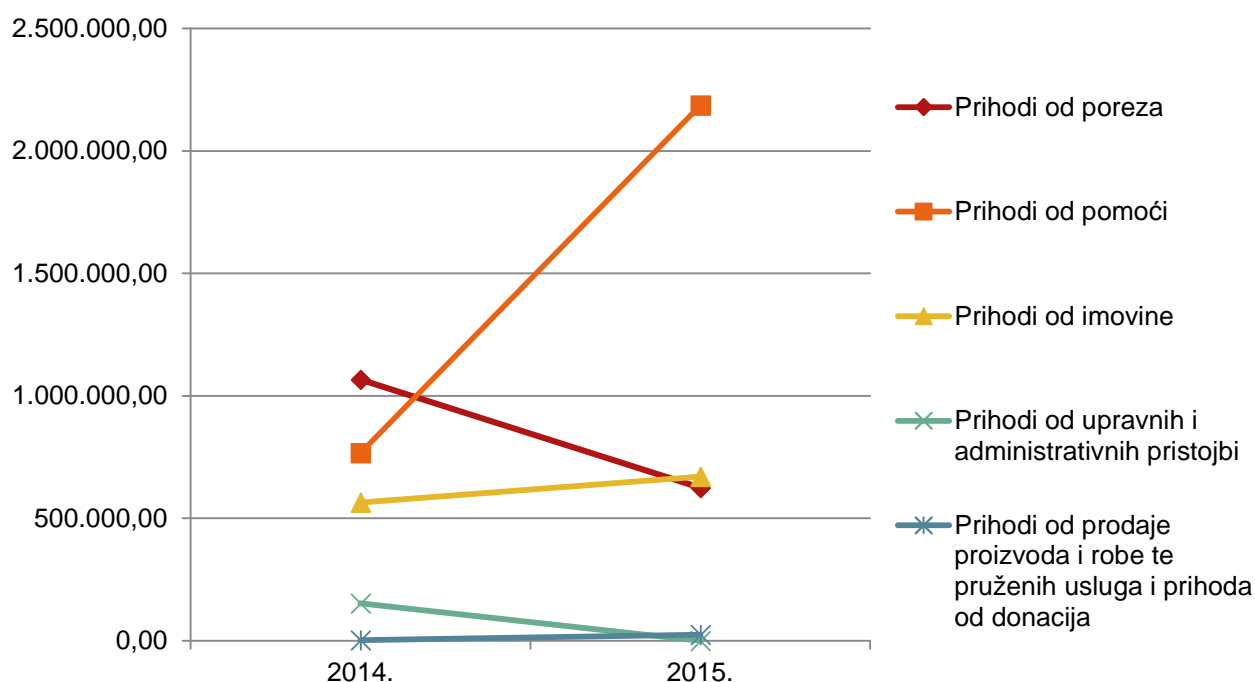
Tablica 74. Ostvareni prihodi/primici Općine Markušica za razdoblje 2014. - 31.12.2015. godine

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2014. (kn)	Ostvareno za 2015. (kn)	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od poreza	1.067.023,00	624.595,00	58,5
2.	Pomoći iz inozemstva (darovnice) i od subjekata unutar općeg proračuna	766.615,00	2.187.073,00	285,3
3.	Prihodi od imovine	564.042,00	670.036,00	118,8
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi po posebnim propisima i naknada	153.123,00	0,00	-
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihoda od donacija	2.179,00	191.271,00	8777,9
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,00	0,00	-
Ukupni prihodi poslovanja		2.552.982,00	3.672.975,00	143,9
1.	Prihodi od prodaje proizvoda neproizvedene dugotrajne imovine	72.853,00	80.641,00	110,7
2.	Prihodi od prodaje proizvoda proizvedene dugotrajne imovine	0,00	0,00	-
Ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine		72.853,00	80.641,00	110,7
Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja		0,00	0,00	-
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI		2.625.835,00	3.753.616,00	142,9

Izvor: Izvješće o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015.godinu

Prihodi/primici u 2015. godini su ostvareni u iznosu od 3.753.616,00 kn, što je za 1.127.781,00 kn ili 42,9% više u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno, najznačajniji udjel imaju pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 2.187.073,00 kn ili 58,3%, prihodi od imovine u iznosu od 670.036,00 kn ili 17,9% te prihodi od poreza u iznosu od 624.595,00 kn ili 16,6% od ukupnih prihoda/primitaka.

Grafikon 14. Kretanje glavnih izvora prihoda/primitaka u proračunu Općine Markušica 2014. - 31.12.2015. godine, u kunama

Izvor: Izvješće o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015.godinu

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

2.8.7.2. Rashodi i izdaci u proračunu

Tablica 75. Ostvareni rashodi/izdaci Općine Markušica za razdoblje 2014. - 31.12.2015. godine

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2014. (kn)	Ostvareno za 2015. (kn)	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	379.029,00	798.642,00	210,7
2.	Materijalni rashodi	1.051.540,00	1.616.567,00	153,7
3.	Financijski rashodi	9.213,00	12.001,00	130,3
4.	Subvencije	0,00	0,00	-
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0,00	0,00	-
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	69.712,00	27.947,00	40,1
7.	Ostali rashodi	743.700,00	571.265,00	76,8
Ukupni rashodi poslovanja		2.253.194,00	3.026.422,00	134,3
Višak prihoda poslovanja (tekuća godina)		299.788,00	646.553,00	215,7
8.	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	0,00	0,00	-
9.	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	100.489,00	914.436,00	910,0
10.	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	0,00	0,00	-
Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine		100.489,00	914.436,00	910,0
Manjak prihoda od nefinancijske imovine (tekuća godina)		27.636,00	833.795,00	3.017,1
Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova		0,00	0,00	-
Manjak izdataka za financijsku imovinu i otplatu zajmova (tekuća godina)		0,00	0,00	-
Višak izdataka za nefinancijsku imovinu i otpatu zajmova (tekća godina)		0,00	0,00	-
UKUPNO RASHODI/IZDACI		2.353.683,00	3.940.858,00	167,4
Višak prihoda i primitaka (tek. godina)		272.152,00	0,00	-
Manjak prihoda i primitaka (tek. godina)		0,00	187.242,00	-
Preneseni višak prihoda i primitaka		950.145,00	1.222.297,00	128,6
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju		1.222.297,00	1.035.055,00	84,7

Izvor: Izvješće o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015.godinu

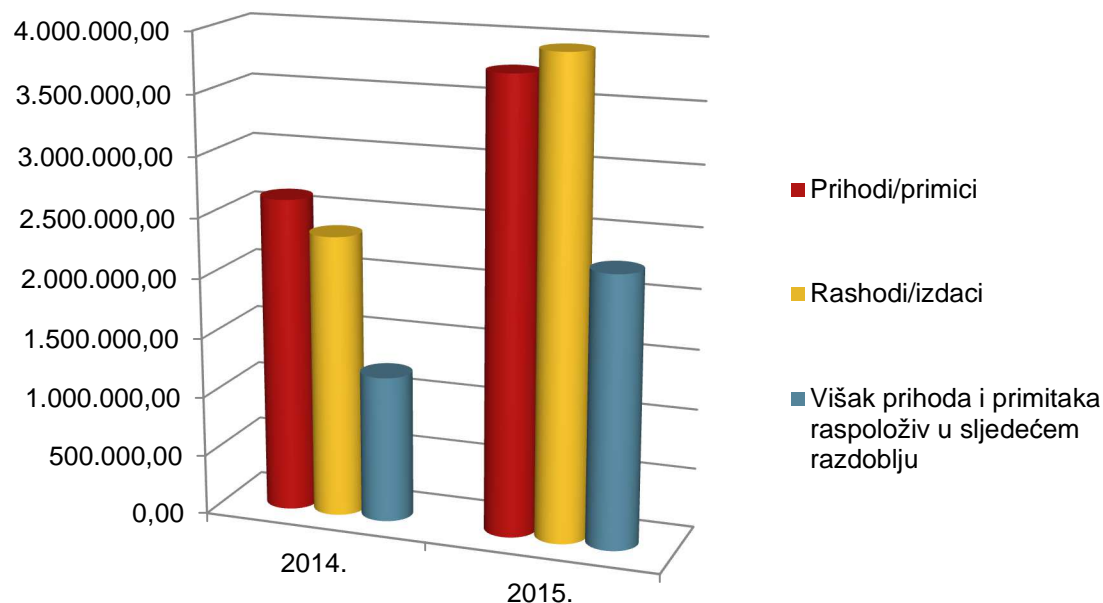
Na temelju provedene analize Izvještaja o prihodima i primicima, rashodima i izdacima za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca 2015.godine utvrđuje se da je Općina Markušica na dan 31.12.2015. godine ostvarila poslovni rezultat po sljedećim kategorijama, i to :

- višak prihoda poslovanja u iznosu od 646.553,00 kn
- manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 914.436,00 kn
- ukupan višak prihoda/primitaka u iznosu od 1.035.055,00 kn

Ukupno ostvareni rashodi/izdaci u 2015. godini iznose 3.940.858,00 kn, što je za 1.587.175,00 kn ili 67,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Višak prihoda/primitaka nad rashodima/izdacima tekuće godine iznosi 1.035.055,00 kn, a preneseni višak prihoda/primitaka iz prethodnih godina 1.222.297,00 kn, temeljem čega dobivamo iznos 2.257.352,00 kn viška prihoda i primitaka raspoloživih za pokriće u sljedećem razdoblju.

Proračunska sredstva su korištena za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga, a vrijednosno najznačajniji rashodi/izdaci su ostvareni kroz materijalne rashode u iznosu od 1.616.567,00kn ili 41,02%, zatim rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 914.436,00 kn ili 23,2% te rashode za zaposlene u iznosu od 798.642,00 kn ili 20,3% od ukupno ostvarenih rashoda/izdataka.

Grafikon 15. Prikaz ukupno ostvarenih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka u razdoblju 2014. - 31.12.2015.

Izvor: Izvješće o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015.godinu

2.8.7.3. Bilanca 2014. i 2015.godine

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost zemljišta, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstava, nefinancijske imovine te druge imovine.

Financijska imovina se odnosi na novčana sredstva, potraživanja za prihode poslovanja (za komunalnu naknadu, komunalni doprinos, općinske poreze, potrošnju vode, grobnu naknadu, iznajmljivanje prostora i drugo), te na depozite, dionice i udjele u glavnici.

Obveze se odnose na obveze za rashode poslovanja, obveze za nabavu nefinancijske imovine i obveze za primljene zajmove.

Tablica 76. Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora – usporedba 2014. i 2015. godine

Redni broj	Opis	2014.	2015.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	9.441.323,00	10.373.829,00	109,9
2.	Financijska imovina	4.312.232,00	4.471.502,00	103,7
2.1.	Novčana sredstva	1.107.132,00	870.908,00	78,7
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	8.787,00	8.787,00	100,0
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	0,00	0,00	-
2.4.	Vrijednosni papiri	0,00	0,00	-
2.5.	Dionice i udjeli u glavnici	0,00	1.240.000,00	-
2.6.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.435.633,00	1.527.212,00	106,4
2.7.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.760.680,00	824.595,00	46,8
2.8.	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,00	0,00	-
	Ukupno imovina	13.753.555,00	14.845.331,00	107,9
3.	Obveze	192.949,00	143.968,00	74,6
4.	Vlastiti izvori	13.560.606,00	14.701.363,00	108,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	13.753.555,00	14.845.331,00	107,9

Izvor: Bilanca stanja na dan 31.12.2014. godine; Bilanca stanja na dan 31.12.2015. godine

U 2014. godini dugotrajna imovina Općine sudjeluje sa 68,6%, dok kratkotrajna imovina sudjeluje sa 31,4% u ukupnoj imovini. U 2015. godini dugotrajna imovina u ukupnoj imovini sudjeluje u većem postotku u odnosu na 2014. godinu, tj. udio dugotrajne imovine u ukupnoj imovini iznosio je 69,9%. Također je u financijskim vrijednostima vidljivo povećanje od 932.506,00 kn. Uspoređujući ova dva razdoblja

kroz indekse, uočava se povećanje dugotrajne imovine u 2015. godini u odnosu na 2014. za 9,9% te povećanje kratkotrajne imovine za 3,7%.

U 2014. godini udio obveza Općine u ukupnoj pasivi iznosio je 1,4%, te se u 2015. godini smanjio i iznosi 1%, isto tako, uspoređujući financijske vrijednosti uočava se smanjenje obveza u iznosu od 48.981,00 kn, zbog čega je i indeks usporedbe navedene dvije godine manji od 100, tj. iznosi 74,6. Što se tiče vlastitih izvora, u 2015. godini su se povećali za 8,4%, odnosno u novčanim vrijednostima za 1.091.776,00 kn.

Na koncu 2015. potraživanja iznose 2.360.594,00 kn i čine 62,9% ostvarenih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu su manja za 844.506,00 kn ili 26,4%.

Ostvarena potraživanja se odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.527.212,00 kn, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 824.595,00 kn i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu 8.787,00 kn.

Obveze u 2015. godini su ukupno iznosile 143.968,00 kn, što je 3,8% ostvarenih prihoda u 2015.godini. U odnosu na stanje koncem 2014., smanjene su za 48.981,00 kn ili za 25,4 %.

Stanje obveza Općine Markušica na dan 31.12.2015. godine je navedeno u nastavku, a bitno je za napomenuti kako Općina nije imala većih poteškoća prilikom podmirivanja nastalih obveza u navedenoj godini.

Tablica 77. Obveze Općine Markušica na dan 31.12.2015.

Opis	Iznos (kn)
Obveze za zaposlene	29.485,00
Obveze za materijalne rashode	44.715,00
Obveze za financijske rashode	68.317,00
Obveze za subvencije	-
Obveze temeljem sredstava pomoći unutar općeg proračuna	-
Obveze za naknade građanima i kućanstvima	900,00
Obveze za nabavu nefinancijske imovine	551,00
Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja	-
Ukupno obveze	143.968,00

Izvor: Bilanca stanja na dan 31.12.2015.godine

2.8.8. SWOT analiza Institucionalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem

Tablica 78. Swot analiza instituconalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem Općine Markušica

SNAGE	<ul style="list-style-type: none"> Otvorenost Općine za suradnju s drugim jedinicama lokalne i regionalne samouprave i različitim institucijama Općina osigurava obavljanje djelatnosti kojima se zadovoljavaju svakodnevne potrebe građana na području komunalnih, društvenih i drugih djelatnosti
SLABOSTI	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljna aktivnost mjesnih odbora Nedovoljno sudjelovanje upravnih tijela u strateškom planiranju, u izradi razvojnih programa, u pripremi, provedbi i praćenju razvojnih projekata Nedostatak kapaciteta za provedbu razvojnih programa Manjak stručnih kadrova Nedostatna koordinacija i međusobna suradnja među nositeljima razvoja u Županiji, odnosno u radu tijela uprave Županije i Općine Nedovoljna uključenost privatnog sektora u razvoj javnog sektora i ukupnog gospodarskog razvoja
PRILIKE	<ul style="list-style-type: none"> Edukacija upravnih tijela Općine i ostalih nositelja razvoja radi stjecanja znanja i kompetetnosti u pripremi, provedbi, praćenju i vrednovanju projekata Uvođenje strateškog planiranja te sustavna primjena Informiranje privatnog sektora, osobito vodećih poduzeća da se uključe u osmišljavanje, pripremu i realizaciju razvojnih projekata Veća orijentiranost prema fondovima EU kroz razvoj i apliciranje projekata na otvorene natječaje EU fondova
PRIJETNJE	<ul style="list-style-type: none"> Smanjeni financijski kapaciteti Nemogućnost financiranja pojedinih projekata Nedovoljan broj ciljanih projekata kojima se želi postići ravnomjeran razvoj cijele Županije

Izvor: Općina Markušica

2.8.9. Razvojni problemi i potrebe

Tablica 79. Razvojni problemi i potrebe instituconalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem Općine Markušica

Razvojni problemi	Razvojne potrebe
<ul style="list-style-type: none"> Neprepoznate mogućnosti gospodarske suradnje Smanjenje prihoda iz državnog proračuna i poreza Ostvareni niski postotak vlastitih prihoda Nedovoljan broj razvojnih projekata spremnih za financiranje iz fondova EU Nezainteresiranost za prijenos znanja i iskustava Slabo korištenje mogućnosti koje omogućuje članstvo u međunarodnim institucijama 	<ul style="list-style-type: none"> Poboljšati koordinaciju i protok informacija Dodatno razvijati suradnju dionika koji sudjeluju u izradi i provedbi zajedničkih razvojnih programa Uspostaviti jedinstvenu bazu podataka o projektima u Općini te educirati korisnike informacijskog sustava Prekograničnoj i međuregionalnoj suradnji dati značajno mjesto u okviru provedbe strategije Sustavno uvoditi praćenje i vrednovanje razvojnih programa i projekata

Izvor: Općina Markušica

3. RAZVOJNA VIZIJA, STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE

3.1. Vizija i Misija

Kvalitetno definirana misija i njezina suština mora biti jasna i razumljiva svakome, te mora biti motivirajuća za zaposlenike i predstavljati osnovnu politiku sustava. U misiji se navode ciljevi koje je potrebno ostvariti i realizirati kako bi se postigla efikasnost poslovanja, uspješnost kroz poslovne procese, odnosno unapređenje rada Općine, a samim time se opravdava temeljni razlog njenog postojanja.

MISIJA

Misija Općine Markušica je zakonskim okvirima osigurati uvjete za kvalitetan i ugodan život na prostoru Općine Markušica u koju se dolazi i ostaje jer pruža mogućnost održivog razvoja u svim segmentima življenja

Proces strateškog planiranja razvoja identificiranjem strateških pitanja započinje određivanjem prioriteta, tj. pitanja koja su važna za postizanje željene buduće vizije Općine Markušica i koja su se pokazala važnima u analizi. Strateško pitanje traži načine da se utječe na slabe strane, gradi na jakim stranama, reagira na prijetnje i da se iskoriste mogućnosti u cilju ostvarenja vizija.

VIZIJA

Općina koja razvija svoju prepoznatljivost temeljenu na razvoju poljoprivredne proizvodnje, poduzetništva i ruralnog turizma te očuvanju prirode, tradicije i kulture, čime svojim stanovnicima pruža uvjete za ugodno življenje

Vizija nam ukazuje na nužnost vrednovanja ljudskih i materijalnih potencijala radi stvaranja bogatstva i blagostanja i to ne samo kroz ostvareno u obliku

ekonomskih koristi, već i kroz stvaranje novih mogućnosti u okviru društvenog života područja prilikom čega iznimno značenje ima uključivanje lokalnog stanovništva, te drugih institucija i privrednih subjekata, te njihovo upoznavanje i simultano prilagođavanje novim uvjetima poslovnog djelovanja, jačanje konkurentnosti na lokalnom, regionalnom i globalnom tržištu, poticanje nove kvalitete i razvoja turističke ponude kao i kulturni rast Općine Markušica.

3.2. Strateški ciljevi

Tablica 80. Definirani strateški ciljevi razvoja Općine Markušica

Strateški cilj 1	Strateški cilj 2	Strateški cilj 3
<i>Povećanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganja u razvoj inovacija</i>	<i>Razvojem infrastrukture te očuvanjem i zaštitom okoliša osigurati uravnotežen i održiv gospodarski razvoj</i>	<i>Poboljšanje kvalitete života</i>
<p>Gospodarstvo predstavlja pribavljanje, proizvodnju, uvećanje i razboritu uporabu dobara i mogućnosti, te djelatnosti, pravila i institucija kojima se navedeno postiže. Da bi se postigao stalan rast i razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva, potrebno je konstantno ulagati sredstva u inovacije, i to u one koje su prvenstveno usmjerene na unaprjeđenje poljoprivrede, poduzetništva i turizma kao osnovnih pokretača razvoja nekog područja. Kako bi se zaštitila i poticala proizvodnja tradicijskih proizvoda potrebno je planirati i provoditi mjere koje će dovesti do ostvarenja željenog stanja. Malo i srednje poduzetništvo je odigralo važnu ulogu u restrukturiranju industrije, konkurentnosti i inovacija, te u stvaranju novih radnih mjesta. Stoga je u sljedećem razdoblju potrebno usmjeriti aktivnosti na otvaranje novih poduzetničkih zona. Stvaranjem prepoznatljive turističke atrakcije/brenda područja, razvojem i promocijom ekološkog, kulturnog i ruralnog turizma dovesti će do povećanja broja posjetitelja i priljeva financijskih sredstava što pozitivno utječe na cjelokupni gospodarski sustav područja.</p>	<p>Unaprjeđenje infrastrukturne opremljenosti je usmjereno prema razvoju iznimno važnih infrastrukturnih sustava. Kad je riječ o prometnoj infrastrukturi, cilj je razvijati lokalnu cestovnu mrežu radi bolje dostupnosti i povezanosti. Sukladno Zakonu, ali i doprinošenju poboljšanja standarda života na području Općine Markušica, Općina mora raditi na sustavnom provođenju mjera kako bi se djelovalo u skladu sa navedenim. Energetska učinkovitost postaje sve više pokretač održivog gospodarskog razvoja jedinice lokalne i regionalne samouprave. U svrhu zaštite okoliša neophodno je inzistirati na postupcima procjene utjecaja na okoliš za svaku djelatnost koja bi se mogla negativno odraziti na kvalitetu života i razvojne mogućnosti gospodarskih planova Općine i pojedinih naselja, postupcima uređenja nesaniranih odlagališta otpada, eliminiranja divljih deponija, te strogo podržati predloženi sustav uspostave županijskog centra za gospodarenje otpadom koji planira uvođenje cjelovitog sustava koji će obuhvatiti sve gradove i općine u Županiji.</p>	<p>Briga za stanovništvo jedno je od važnijih opredjeljenja Općine Markušica. Ovaj cilj obuhvaća cijeli spektar društvenih potreba kao što su odgoj i obrazovanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, kultura, sport i rekreacija te razvoj institucija i razvoj civilnog društva. Socijalno uređenje u smislu poboljšanja, izgradnje i opremanje institucija, kao i unaprjeđenje programa. Prema potrebama koje su naglašene u osnovnoj analizi stanja i SWOT analizi, razvitak Općine, u sljedećem razdoblju, biti će usmjeren na nekoliko prioritarnih područja koja će doprinijeti unapređenju kvalitete života. Zajednički nazivnik mjera i aktivnosti koje će se provoditi za poboljšanje kvalitete života građana je unaprjeđenje društvene i socijalne infrastrukture. Uključivanjem u sport i sportsku rekreaciju što veći broj građana, osobito djece, mladeži i studenata, osoba s invaliditetom i osoba treće životne dobi stvaraju se navike za zdrav način života i podiže svijest javnosti o značaju sporta i rekreacije kroz osmišljeno i sadržajno korištenje slobodnog vremena. Javno – zdravstveni sektor za cilj ima unaprijediti zdravstvene usluge i osigurati kvalitetnu zdravstvenu zaštitu koja obuhvaća cjelovit sustav društvenih i individualnih mjera za očuvanje i unapređenje zdravlja svih građana.</p>

Izvor: Općina Markušica

3.3. Prioriteti i mjere

3.3.1. Definirani prioriteti

Tablica 81. Definirani prioriteti strateških ciljeva razvoja Općine Markušica

C 1 Povećanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganja u razvoj inovacija	C 2 Razvojem infrastrukture te očuvanjem i zaštitom okoliša osigurati uravnotežen i održiv gospodarski razvoj	C 3 Poboljšanje kvalitete života
C1 – P1 Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje	C2 – P1 Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	C3 – P1 Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti
C1 – P2 Jačanje malog i srednjeg poduzetništva	C2 – P2 Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	C3 – P2 Jačanje sustava organizacija civilnog društva
C1 – P3 Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala		

Izvor: Općina Markušica

3.3.2. Definirane mjere

Tablica 82. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C1

Povećanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganja u razvoj inovacija C 1		
Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje C1 – P1	Jačanje malog i srednjeg poduzetništva C1 – P2	Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala C1 – P3
C1 – P1 – M1	C1 – P2 – M1	C1 – P3 – M1
Udruživanje poljoprivrednika u zadruge	Izgradnja poduzetničke zone	Razvoj etno turizma
C1 – P1 – M2	C1 – P2 – M2	
Poticanje plasteničke proizvodnje	Poticanje malih i srednjih poduzetnika na obavljanje djelatnosti ekološke proizvodnje	
C1 – P1 – M3		
Poticanje sadnje dohodovno isplativijih kultura		

Izvor: Općina Markušica

Tablica 83. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C2

Razvojem infrastrukture te očuvanjem i zaštitom okoliša osigurati uravnotežen i održiv gospodarski razvoj C 2	
Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture C2 – P1	Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti C2 – P2
C2 – P1 – M1	C2 – P2 – M1
Unaprjeđenje i izgradnja komunalne infrastrukture	Kvalitetno gospodarenje otpadom
C2 – P1 – M2	C2 – P2 – M2
Unaprjeđenje prometne infrastrukture	Korištenje obnovljivih izvora energije
	C2 – P2 – M3
	Povećanje energetske učinkovitosti u zgradarstvu
	C2 – P2 – M4
	Unaprjeđenje energetske - tehnološke infrastrukture

Izvor: Općina Markušica

Tablica 84. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C3

Poboljšanje kvalitete života C 3	
Podizanje društveno – socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti C3 – P1	Jačanje sustava organizacija civilnog društva C3 – P2
C3 – P1 – M1	C3 – P2 – M1
Unapređenje odgojno -obrazovne infrastrukture	Jačanje uloge civilnog sektora - OCD (organizacija civilnog društva)
C3 – P1 – M2	
Unapređenje društvene infrastrukture	
C3 – P1 – M3	
Unapređenje socijalnih usluga	
C3 – P1 – M4	
Održivo upravljanje društveno - kulturnom baštinom	

Izvor: Općina Markušica

3.3.2.1. Mjere Strateškog cilja C1

Tablica 85. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P1

Cilj C1	Povećanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganja u razvoj inovacija
Prioritet C1 – P1	Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje
Mjera C1 – P1 – M1	Udruživanje poljoprivrednika u zadruge

Svrha i cilj mjere

Glavna djelatnost poljoprivrednih zadruga je razvoj poljoprivredne proizvodnje na lokalnoj razini. Zadaća im je unaprijediti djelatnosti biljne proizvodnje, stočarstva, šumarstva, lovstva ili s njima povezane uslužne djelatnosti, odnosno pomoćne djelatnosti u poljoprivredi ili djelatnosti proizvodnje proizvoda bilinogojstva i stočarstva i prvoga stupnja njihove prerade. Provođenjem navedene mjere želi se poticati razvoj učinkovite povezanosti poljoprivrednika, zadruga i potrošača, ali isto tako i povećati konkurentnost domaćih proizvoda na domaćem i inozemnom tržištu, ostvariti uvjete za proširenje tržišta, bolje i efikasnije koristiti domaće resurse (prirodne, proizvodne i kadrovske), inicirati i podržati kooperaciju među dionicima (poduzeća, obrazovne i razvojne institucije), povezati se s fondovima za financiranje novih projekata te provoditi aktivnosti obuke i obrazovanja poljoprivrednika i svih zainteresiranih za unaprjeđenje poljoprivrede. Potrebno je planirati i realizirati projekte u kojima je izražena suradnja/partnerstvo između gospodarskih subjekata i jedinice lokalne samouprave. Provedbom takvih projekata ostvarit će se zajednički cilj te će se podići svijest o važnosti lokalnog partnerstva i međusobnoj povezanosti.

Aktivnosti

- Stvaranje uvjeta za lakše osnivanje zadruga- sufinanciranje
- Održavanje edukativnih radionica i seminara o potrebi i koristima povezivanja poljoprivrednih proizvođača
- Financijsko poticanje projekata/programa usmjerenih k razvoju partnerstva i poslovnog povezivanja

Indikatori/pokazatelji

- Povećan broj osnovanih poljoprivrednih zadruga
- Povećanje konkurentnosti proizvođača
- Povećan broj edukacijskih programa
- Povećan broj dodijeljenih financijskih potpora

Nositelji

- ✓ Općina Markušica
- ✓ Vukovarsko - srijemska županija

Struktura financiranja u %

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C1 – P1 – M2

Poticanje plasteničke proizvodnje

Svrha i cilj mjere

Plasteničku proizvodnju karakterizira intenzivan način uzgoja biljaka, što znači da se na maloj površini nalazi veliki broj biljaka koje daju prilično veće prinose od drugih vrsta proizvodnje. Kako bi se ostvarila navedena mjera Općina će poticati plasteničku proizvodnju te na taj način utjecati na cjelokupni razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Aktivnosti

- Edukacija poljoprivrednika i svih zainteresiranih strana o prednostima i nedostacima plasteničke proizvodnje
- Informiranje poljoprivrednika i svih zainteresiranih strana o mogućnostima financiranja plasteničke proizvodnje

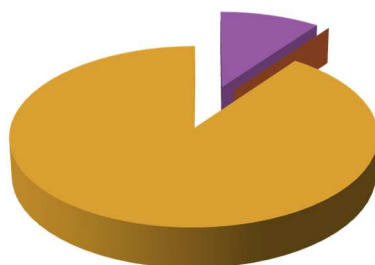
Indikatori/pokazatelji

- Povećan broj poljoprivrednika koji su uložili vlastita sredstva i znanje u plasteničku proizvodnju
- Povećan broj zaštićenih i brendiranih proizvoda na području Općine
- Povećan broj izdanih promotivnih brošura i letaka
- Povećan broj marketinških, informativnih i edukacijskih programa

Nositelji

- ✓ Općina Markušica
- ✓ Vukovarsko - srijemska županija
- ✓ Poljoprivredne zadruge
- ✓ Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG)
- ✓ Poljoprivrednici/poduzetnici

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora
- Sredstva iz kreditnih linija
- Privatna sredstva
- Ostalo

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C1 – P1 – M3

Poticanje sadnje dohodovno isplativijih kultura

Svrha i cilj mjere

Kako bi se dodatno unaprijedila poljoprivredna proizvodnja na području , Općina će promicati sadnju dohodovno isplativijih kultura.

Aktivnosti

- Sufinanciranje provedba analize stanja zemljišta
- Edukacija poljoprivrednika o prednostima/nedostacima i važnosti takve vrste bavljenja poljoprivrednom proizvodnjom

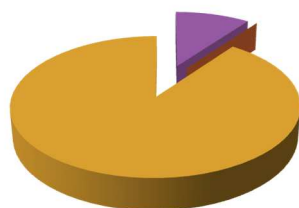
Indikatori/pokazatelji

- Broj provedenih analiza stanja poljoprivrednog zemljišta
- Povećan broj zainteresiranih strana/poljoprivrednika koji se žele specijalizirati za proizvodnju određene vrste/dohodovno isplativije poljoprivredne kulture
- Povećan broj i vrsta provedenih edukacijskih predavanja

Nositelji

- ✓ Općina Markušica
- ✓ Vukovarsko - srijemska županija
- ✓ Poljoprivredne zadruge
- ✓ Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG)

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora
- Sredstva iz kreditnih linija

Izvor: Općina Markušica

Tablica 86. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P2

Prioritet C1 – P2	Jačanje malog i srednjeg poduzetništva
Mjera C1 – P2 – M1	Izgradnja poduzetničke zone
Cilj mjere	
<p>Poduzetnička infrastruktura predstavlja institucionalni oblik infrastrukture koji uključuje poduzetničke zone, poduzetničke centre, inkubatore i ostale potporne institucije. Poduzetnička infrastruktura treba dati podršku razvoju poduzetništva temeljenog na korištenju znanja i inovacija te tehnološkom razvoju, posebice MSP-a koja nemaju vlastite kapacitete u praćenju novih industrijskih trendova, novih tehnologija, relevantnih standarda (kvalitete, organizacije, zaštite okoliša) i propisa te mogućnosti financiranja. Aktivnosti u okviru ove mjere su: infrastrukturno opremanje zemljišta predviđenog za poduzetničke zone izrada dokumentacije i projektne prijave za izgradnju i opremanje poduzetničkog inkubatora.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Infrastrukturno opremanje zemljišta predviđenog za poduzetničke zone u naselju Markušica i Gaboš izrada dokumentacije i projektne prijave za izgradnju i opremanje poduzetničkog inkubatora poticanje izgradnja i opremanje potporne institucije upisivanje poduzetničke infrastrukture u jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture 	
Indikatori/ pokazatelji	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Povećana razina kvalitete infrastrukturne opremljenosti poslovne zone ○ Povećanje broja izrađene dokumentacije i projektnih prijava za izgradnju i opremanje poduzetničkog inkubatora 	
Nositelji	
✓ Općina Markušica	
Struktura financiranja u %	
	
<ul style="list-style-type: none"> ■ Proračun Općine Markušica ■ Proračun Vukovarsko - srijemske županije ■ Proračun RH ■ EU ■ Sredstva iz drugih inozemnih izvora 	

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera C1 – P2 – M2	Poticanje malih i srednjih poduzetnika na obavljanje djelatnosti ekološke proizvodnje
Cilj mjere	
<p>Potrebno je udružiti poljoprivrednike te im omogućiti razne edukacije/seminare/radionice o izvorima financiranja, o novim tehnološkim dostignućima te onovim načinima proizvodnje i prerade u skladu s promjenama na tržištu. Osiguranjem uvjeta za uspješno obavljanje i razvoj gospodarskih djelatnosti, odnosno poticanjem uzgojatradicionalnih sorti i pasmina i ekološke poljoprivrede, postići će se koncept održive poljoprivredne djelatnosti. Ekološka proizvodnja, odnosno prerada ekoloških poljoprivrednih proizvoda bi zaokružila cjelokupan proces proizvodnje. Budućnost poljoprivredne proizvodnje i prerade sirovina leži u ekološkoj proizvodnji, ali je potrebno okrupniti zemljišta, odnosno potrebni su veći posjedi jer situacija na ovim područjima je ta da su posjedi rascjepkani. U nadolazećem periodu Općina planira poticati takvu vrstu bavljenja poljoprivredom u skladu s eko standardima.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje poljoprivrednika na udruživanje – Provedba edukativnih radionica i seminara povezanih s tematikom zaštite okoliša i važnosti ekološke proizvodnje – Poticanje i razvoj 	
Indikatori/ pokazatelji	
<ul style="list-style-type: none"> o Povećan broj zainteresiranih poljoprivrednika/poduzetnika za proizvodnju i preradu sirovina o Povećan broj održanih edukacijsko/informativnih radionica o provedbi mjera zaštite okoliša i ekološkoj proizvodnji o Povećan broj registriranih ekoloških proizvođača i proizvođača autohtonih sorti i pasmina na području Općine o Povećan broj poljoprivrednika 	
Nositelji	
✓ Općina Markušica	
Struktura financiranja u %	

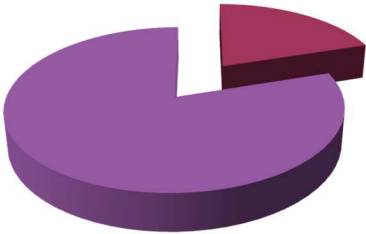

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

Izvor: Općina Markušica

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Tablica 87. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P3

Prioritet C1 – P3	Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala
Mjera C1 – P3 – M1	Razvoj etno turizma
Cilj mjere	
<p>Etno turizam (seoski/ruralni turizam, agroturizam) čini jedan od mnogih oblika turizma, a specifičan je po tome što se bazira na motivu-povratak čovjeka prirodi. Ruralni turizam predstavlja značajan element održivog turističkog, ekonomskog i socijalnog razvoja ruralnih područja, ali ipak nailazi na sve veće razvojne, marketinške, menadžerske i ekonomske poteškoće u svom razvoju. Istovremeno, na strani turističke potražnje javlja se sve značajniji interes za ovakvim oblikom turizma.</p>	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Poticanje poduzetnika i organizacija civilnog društva na ulaganje u razvoj etno turizma – Uspostavljanje/proširenje suradnje među ključnim dionicima/nositeljima razvoja turizma sa područja Općine i turističkih zajednica u regiji 	
Indikatori/ pokazatelji	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Povećana razina kvalitete infrastrukturne opremljenosti ○ Povećan broj novozaposlenih 	
Nositelji	
✓ Općina Markušica	
Struktura financiranja u %	
 <ul style="list-style-type: none"> ■ Proračun Općine Markušica ■ Proračun Vukovarsko - srijemske županije ■ Proračun RH ■ EU 	

Izvor: Općina Markušica

3.3.2.2. Mjere Strateškog cilja C2

Tablica 88. Mjere za ostvarenje prioriteta C2 – P1

Cilj C2	Razvojem infrastrukture te očuvanjem i zaštitom okoliša osigurat uravnotežen i održiv gospodarski razvoj
Prioritet C2 – P1	Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture
Mjera C2 – P1 – M1	Unaprjeđenje i izgradnja komunalne infrastrukture

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je podizati razinu kvalitete komunalne infrastrukture.

Aktivnosti

- U sklopu ove mjere vršit će se priprema dokumentacije, ishođenja dozvola, izgradnja, rekonstrukcija, modernizacija i održavanje, kao i provođenje projekata iz područja: sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda, vodoopskrbe, održavanje i uređenje zelenih površina te javne rasvjete

Indikatori/ pokazatelji

- km kanalizacijske mreže
- km mreže vodoopskrbe
- m² uređenih zelenih površina
- km izgrađenih i saniranih nogostupa
- km javne rasvjete

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora
- Sredstva iz kreditnih linija

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C2 – P1 – M2

Unapređenje prometne infrastrukture

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je unaprijediti prometnu infrastrukturu Općine Markušica kao preduvjet za daljnji razvoj gospodarstva na području Općine.

Aktivnosti

- U sklopu ove mjere provodit će se izgradnja i rekonstrukcija prometne infrastrukture te održavanje nerazvrstanih cesta. Aktivnosti se mogu sistematizirati kao: uspostava organiziranog mjesnog i međumjesnog javnog prijevoza rekonstrukcija nerazvrstanih cesta izgradnja parkirnih mjesta na javnim površinama i u blizini industrijskih zona Izgradnja biciklističkih (turističkih) staza

Indikatori/pokazatelji

- Povećanje funkcionalnosti sustava javnog prijevoza
- Povećanje broja izgrađenih i rekonstruiranih nerazvrstanih cesta, pješačkih i biciklističkih staza

Nositelji

- ✓ Općina Markušica
- ✓ Komunalno poduzeće

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

Izvor: Općina Markušica

Tablica 89. Mjere za ostvarenje prioriteta C2 – P2

Prioritet C2 – P2	Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti
Mjera C2 – P2 – M1	Kvalitetno gospodarenje otpadom
Svrha i cilj mjere	
Svrha mjere je stvoriti infrastrukturne i institucionalne uvjete koji će omogućiti kvalitetno gospodarenje otpadom. Ova mjera uključivat će aktivnosti vezane za fizičku i institucionalnu infrastrukturu neophodnu za kvalitetno funkcioniranje sustava zbrinjavanja, sortiranja i pravilnog gospodarenja otpadom.	
Aktivnosti	
<ul style="list-style-type: none"> – Sprečavanje nastajanja divljih odlagališta otpada – Izrada/ažuriranje plana gospodarenja otpadom Općine Markušica sukladno Zakonu – Pronalaženje i uvođenje najboljeg rješenja za selekciju i selektivno prikupljanje otpada s područja Općine Markušica – Sanacija divljih deponija – Izgradnja reciklažnog dvorišta 	
Indikatori/pokazatelji	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Razvojni učinak ove mjere biti će smanjena količina neiskorištenog otpada, što će utjecati uz ekonomske probitke i na čišći i zdraviji okoliš. ○ Količina prikupljenog, odvojenog i recikliranog otpada ○ Broj saniranih divljih odlagališta ○ Izgrađeno reciklažno dvorište ○ Sanirani deponij ○ Udio prikupljenog i sortiranog otpada u odnosu na nesortirani otpad ○ Broj održanih edukativno - informativnih aktivnosti 	
Nositelji	

✓ Općina Markušica

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C2 – P2 – M2

Korištenje obnovljivih izvora energije

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je potaknuti veće korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) privatnog i javnog sektora na području Općine Markušica. U sklopu ove mjere poticati će se korištenje OIE i olakšati uvođenje sustava koji koriste OIE.

Aktivnosti

- Osmišljavanje i provedba programa sufinanciranja proizvodnje i korištenje energije iz OIE
- Implementacija obnovljivih izvora u postojeće energetske sustave (solarne ćelije, kolektore za pripremu tople vode)
- Zamjena fosilnih goriva OIE za grijanje u javnim ustanovama

Indikatori/pokazatelji

- Broj programa sufinanciranja proizvodnje i korištenja energije iz OIE
- Veća energetska održivost Općine Markušica

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C2 – P2 – M3

Povećanje energetske učinkovitosti u zgradarstvu

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je povećati energetska učinkovitost u zgradarstvu (javnom i privatnom) na području Općine Markušica te na taj način povećati energetske, ekonomske i ekološke uštede.

Aktivnosti

- Informativno - edukativne radionice o mjerama energetske učinkovitosti u zgradama
- Poticanje na provođenje energetskih pregleda zgrada/kuća
- Osmišljavanje i sudjelovanje u programima sufinanciranja projekata
- Uvođenja mjera energetske učinkovitosti u zgradama/kućama

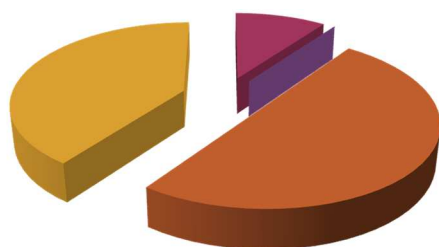
Indikatori/pokazatelji

- Povećanje energetske učinkovitosti u zgradama javnog i privatnog sektora u Općini Markušica
- Smanjenje potrošnje energije
- Energetske, ekonomske i ekološke uštede za vlasnike zgrada/kuća kao i za cijelu zajednicu

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C2 – P2 – M4

Unapređenje energetske - tehnološke infrastrukture

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je stvoriti preduvjete za nesmetani rast i razvoj gospodarstva i povećati kvalitetu života građana.

Aktivnosti

- Postavljanje i pokrivanje cijele općine Wi-Fi otvorenom mrežom za pristup
- Rekonstrukcija i modernizacija elektromreže i priprema za spajanje na obnovljive izvore energije
- Rekonstrukcija i modernizacija plinske mreže
- Rekonstrukcija i modernizacija telekomunikacijske mreže (broadband, fiksna i mobilna telefonska mreža)

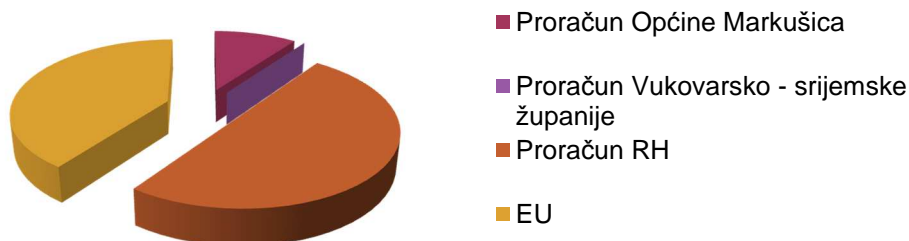
Indikatori/pokazatelji

- Broj korištenih novih tehnologija za potrebe gospodarstva i građana na cijelom području Općine Markušica
- Povećanje broja priključaka novih izvora energije
- Povećanje broja poduzetničkih pothvata temeljenih na obnovljivim izvorima energije

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

Izvor: Općina Markušica

3.3.2.3. Mjere Strateškog cilja C3

Tablica 90. Mjere za ostvarenje prioriteta C3 – P1

Cilj C3	Poboljšanje kvalitete života
Prioritet C3 – P1	Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti
Mjera C3 – P1 – M1	Unaprjeđenje odgojno - obrazovne infrastrukture

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je ojačati kompetencije i konkurentnost radne snage na tržištu rada kroz stvaranje infrastrukturnih uvjeta za razvoj formalnog i neformalnog obrazovanja. Unaprjeđenje odgojno-obrazovne strukture postići će se kroz provedbu niza mjera, a jedna od osnovnih je usklađivanje postojećeg stanja obrazovnog sustava na području Općine sa zakonskim odredbama. U skladu s navedenim, potrebno je dodatno unaprijediti i osuvremeniti osnovnoškolske programe obrazovanja, poticati na srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje kroz provođenje sustava stipendiranja učenika i studenata, razvijati programe cjeloživotnog učenja, te provoditi mjere izgradnje, rekonstrukcije i opremanja objekata potrebnih za poboljšanje obrazovnog sustava na području Općine. Također je potrebno stvarati pretpostavke za cjelovit razvoj djece u skladu s mogućnostima, potrebama i interesima djeteta, a kroz odgojno-obrazovne programe, organizaciju i uvjete života i potporu stručnjaka i institucija za ostvarivanje prava djece. Provedbom mjere stvorit će se preduvjeti za dostizanje standarda nacionalnog i EU obrazovnog sustava.

Aktivnosti

- Izgradnja, rekonstrukciju i modernizaciju infrastrukture na svim razinama formalnog i neformalnog obrazovanja.
- Poticanje djece na nastavak školovanja na srednjoškolskoj razini
- Subvencioniranje vrtića
- Poticanje aktivnosti na profesionalnom usmjeravanju učenika osnovnih škola
- Poticanje aktivnosti prilagodbe srednjoškolskih obrazovnih programa potrebama tržišta rada
- Stipendiranje učenika i studenata s područja Općine
- Sufinanciranje/financiranje darovitih učenika i studenata za odlazak na natjecanja
- Uspostavljanje suradnje odgojno-obrazovnog i gospodarskog sektora
- Jačanje/usavršavanje ljudskih i materijalnih resursa obrazovnih institucija na svim razinama
- Prijenos osnivačkih prava OŠ Markušica na Općinu Markušica

Indikatori/ pokazatelji

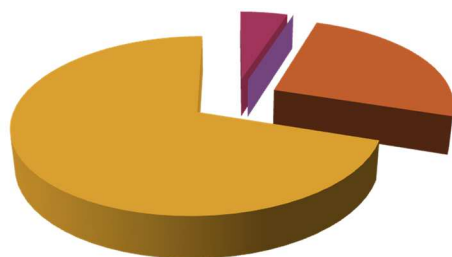
- Izgrađena i unaprijeđena obrazovna infrastruktura koja zadovoljava potrebe Općine Markušica
- Izgrađena zgrada za predškolski odgoj-dječiji vrtić
- Osnovana ustanova za predškolski odgoj

Nositelji

- ✓ Općina Markušica
- ✓ Vukovarsko-srijemska županija

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora
- Sredstva iz kreditnih linija

Mjera
C3 – P1 – M2

Unapređenje društvene infrastrukture

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je urediti ili rekonstruirati ostalu društvenu infrastrukturu koja doprinosi unapređenju kulture življenja i kvalitete života.

Aktivnosti

- Održavanje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta
- Izgradnja/rekonstrukcija i opremanje prostora za rad udruga, mjesnih odbora i društvenih domova
- Uređenje kulturno - povijesnih građevina

Indikatori/pokazatelji

- Uređena postojeća i izgrađena nova dječja igrališta
- Izgrađeni/rekonstruirani i opremljeni prostori za rad udruga, mjesnih odbora i društvenih domova
- Uređene kulturno - povijesne građevine

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C3 – P1 – M3

Unaprijeđenje socijalnih usluga

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je poboljšati uvjete i kvalitetu života socijalno marginaliziranih skupina.

Aktivnosti

- Prilagođavanje mreže postojećih socijalnih usluga kroz razvoj inovativnih socijalnih usluga
- Jačanje ljudskih kapaciteta pružatelja socijalnih usluga
- Olakšavanje pristupa javnim uslugama osobama s invaliditetom
- Kreiranje programa za poboljšavanje uvjeta i kvalitete života marginaliziranih skupina
- Poticanje volontiranja u području socijalnih usluga
- Poticanje aktivnosti na uklapanju manjinskih skupina u socijalno okruženje

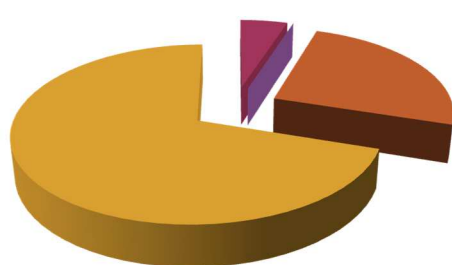
Indikatori/ pokazatelji

- Unaprijeđen sustav socijalne zaštite
- Stvoreni uvjeti za život i rad marginaliziranih skupina

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora
- Sredstva iz kreditnih linija

STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MARKUŠICA

Mjera
C3 – P1 – M4

Održivo upravljanje društveno - kulturnom baštinom

Svrha i cilj mjere

Svrha mjere je osigurati kontinuiranu zaštitu društveno - kulturnih vrijednosti.

Aktivnosti

- Donošenje i realizacija Programa javnih potreba u kulturi
- Rekonstrukcija postojećih prostora za potrebe zavičajnih zbirki
- Prikupljanje muzejskog fundusa
- Obnova (rekonstrukcija) postojećih povijesnih građevina
- Izrada i provedba projekata vezanih uz zaštitu i promicanje društveno - kulturne baštine
- Podupiranje kulturnih manifestacija

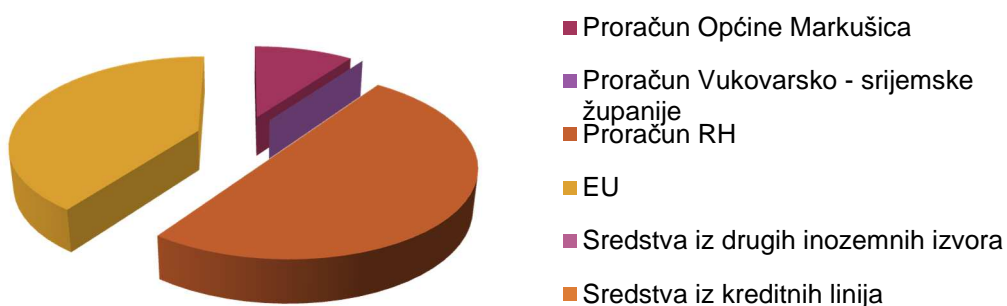
Indikatori/pokazatelji

- Broj provedenih projekata vezanih uz zaštitu i promicanje društveno - kulturne baštine
- Broj obnovljenih kulturnih objekata

Nositelji

- ✓ Općina Markušica

Struktura financiranja u %

Izvor: Općina Markušica

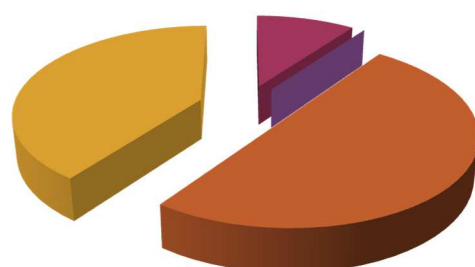
Tablica 91. Mjere za ostvarenje prioriteta C3 – P2

Prioritet C3 – P2	Jačanje sustava organizacija civilnog društva
Mjera C3 – P2 – M1	Jačanje uloge civilnog sektora - OCD (organizacija civilnog društva)
Svrha i cilj mjere	

Svrha mjere je jačati znanje i vještine članova OCD-a potrebnih za provedbu programa važnih za razvoj Općine Markušica.

Aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> – Podupiranje programa OCD-a u organizaciji programa neformalnog obrazovanja – Potpora OCD-u u područjima: upravljanje organizacijom, prikupljanje financijskih sredstava, priprema projekata, upravljanje projektom i dr. – Poticanje volontiranja, osobito kod mladih
Indikatori/ pokazatelji
<ul style="list-style-type: none"> ○ Povećan broj novoformiranih aktivnih udruga ○ Povećanje broja razvojnih projekata koje su izradile i provode udruge ○ Povećan broj EU projekata/ programa ○ Povećan broj uključenih građana u aktivnosti i inicijative potaknute od strane udruga ○ Povećan broj udruga s istaknutim rezultatima
Nositelji
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Općina Markušica ✓ Organizacije civilnog društva

Struktura financiranja u %

- Proračun Općine Markušica
- Proračun Vukovarsko - srijemske županije
- Proračun RH
- EU
- Sredstva iz drugih inozemnih izvora

Izvor: Općina Markušica

3.3.1. Ciljane skupine prioritetnih mjera

Ciljane skupine prioritetnih mjera su: obiteljska gospodarstva (OPG-i), postojeća i nova poduzeća, obrti i zadruge, jedinica lokalne samouprave, strukovne organizacije i potporne institucije, organizacije civilnog društva i građanske inicijative, stanovnici područja Općine s naglaskom na osjetljive i ugrožene skupine i dr.

Tablica u nastavku detaljno prikazuje uključenost ciljanih skupina za svaku grupu prioritetnih mjera, odnosno svaki prioritet i cilj. Ciljne skupine strukturirane su u tri sektora, privatni, javni i civilni sektor. Važno je napomenuti kako, u suštini, sve skupine imaju koristi od realizacije svih prioritetnih aktivnosti kao krajnji korisnici, no detaljnije će se svaki od prioriteta baviti označenom ciljnom skupinom. Sivom bojom označene su ciljane skupine na koje će se prioritet više koncentrirati.

Tablica 92. Ciljane skupine prioritetnih mjera

Razvojni ciljevi:	C1			C2		C3	
Razvojni prioriteti:	C1 – P1	C1 – P2	C1 – P3	C2 – P1	C2 – P2	C3 – P1	C3 – P2
Ciljane skupine:							
Privatni sektor							
OPG-i							
Mikro i mala poduzeća, obrti, zadruge							
Srednja i velika poduzeća							
Javni sektor							
JLS							
Strukovne organizacije/potporne institucije							
Civilni sektor							
Organizacije civilnog društva i građanske inicijative							
Žene							
Osobe s posebnim potrebama							
Mladi							
Umirovljenici							
Nezaposleni							
Ostali							

Izvor: Općina Markušica

4. HORIZONTALNI CILJEVI

Osim srednjoročnih programskih ciljeva važni su i tzv. dugoročni, horizontalni, ciljevi, odnosno ciljevi koji bi se trebali prožimati kroz sve ciljeve i prioritete, odnosno promicati u svim programima i projektima implementacije Strategije razvoja, posebno onima financiranim iz fondova Europske unije.

Horizontalni ciljevi su usko povezani i sa horizontalnim strateškim ciljevima ukupne dugoročne razvojne politike Europske unije te se mogu identificirati kao: razvoj informacijskog društva, promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava, održivi razvoj te partnerstvo i učinkovita demokracija.

Tablica 93. Horizontalni ciljevi Općine Markušica

1. Razvoj informacijskog društva	Ovaj cilj obuhvaća povećanje uporabe informacijske i komunikacijske tehnologije u svim poslovnim, ali i socijalnim grupama u Općini. Cilj uključuje proširenje uporabe informacijske tehnologije i Interneta na svim razinama društva, povećanu konkurentnost poduzetnika, kao i poboljšanu svjesnost o mogućnostima koje nudi informacijsko društvo.
2. Promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava	Promocija jednakih mogućnosti i ljudskih prava stavlja naglasak na nove inicijative i aktivnosti zajednice u svrhu promicanja socijalne integracije, uključenosti i suživota, i to posebno pružanje podrške kod pristupa obrazovanju skupinama s posebnim potrebama, pružanje podrške kod pristupa zapošljavanju skupinama osoba u nepovoljnom položaju te podrška razvoju socijalnih usluga.
3. Održivi razvoj	Koncept ovog cilja obuhvaća tri uzajamno povezana dijela: održivi okoliš, ekonomsku održivost i društveno-političku održivost. Održivi razvoj također uključuje i projekte usmjerene na jačanje i umrežavanje civilnog društva te jačanje koordinacije tijela lokalne samouprave i njihovu suradnju s mještanima.
4. Partnerstvo i učinkovita demokracija	Uz partnerstvo i učinkovitu demokraciju, važan je razvoj volonterstva kao stupa civilnog društva te vrlo važnog ljudskog resursa u mnogim sektorima. Uključuje mjere kojima javni sektor podupire svoje partnere u razvoju (privatni sektor i civilno društvo), a time automatski jača i partnerstvo. Cilj Općine Markušica je kontinuiran razvoj partnerskih odnosa i međusektorska suradnja na svim razinama.

Izvor: Općina Markušica

5. BAZA PROJEKTNIH IDEJA

Baza predstavlja objedinjeni pregled projektnih ideja i/ili pripremljenih prijedloga projekata s područja Općine, koja pruža uvid u razvojni smjer Općine za sljedeće programsko razdoblje. Ona predstavlja službeni registar projektnih ideja s područja Općine Markušica. Zaključci analize baze projektnih ideja pomažu odrediti zajedničke potrebe predlagatelja, što je osnova za definiranje Strategije razvoja Općine Markušica. U bazu se unose podaci o razvojnim projektima čiji su korisnici i/ili nositelji i/ili predlagatelji javno – pravne, privatne i civilne organizacije. **Sve ideje i pripremljeni projekti iz baze razvrstavaju se prema definiranim ciljevima, prioritetima i mjerama koje su usuglasile radne skupine za izradu Strategije. Na taj način se dobiva precizan pregled projektnih ideja prema definiranim područjima razvoja.**

Slika 4. Identifikacija i odabir projektnih ideja

Izvor: Općina Markušica

Cilj i svrha baze projektnih ideja je učinkovito planiranje i praćenje provedbe politike razvoja Općine Markušica. Sve projektne ideje koje se unose u bazu morale su u potpunosti biti u skladu sa ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije razvoja Općine, jer se na taj način automatski osigurala usklađenost s dokumentima više razine (npr. Strategija razvoja RH). Bitno je napomenuti da je Strategija Općine multisektorski dokument, u kojem su ciljevi, prioriteti i mjere postavljeni dovoljno općenito da ne eliminiraju nijedno razvojno područje, ali opet i dovoljno specifično da ne mogu biti primjenjive i na bilo koju drugu Općinu. Zbog toga je većina pristiglih projektnih ideja bila u skladu sa ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije.

Sve projektne ideje unesene u bazu prošle su postupak **rangiranja** u ovisnosti o sljedeća tri kriterija:

1. Pripremljenost
2. Relevantnost
3. Financijski kapacitet podnositelja za provedbu projekta.

Projektne ideje su prikupljali djelatnici XXX (npr. djelatnici Agencije za razvoj Vukovarsko-srijemske županije), kao i djelatnici Općine Markušica, koji su ih intenzivno sakupljali kroz kontinuirani rad s radnim skupinama i izravnim kontaktiranjem predstavnika javnog, privatnog i civilnog sektora. Projektne ideje su dostavljane na standardiziranom obrascu, te su ranjivane u bazu projektnih ideja. Pristizale su paralelno s izradom Strategije i radom radnih skupina te je **ukupno zaprimljeno 10 projektnih ideja**. Budući da pristigle projektne ideje **nisu i sve postojeće u Općini Markušica**, analiza daje tek približnu informaciju/ocjenu usklađenosti između Strategijom usuglašene i određene hijerarhije vizije/ciljeva/prioriteta/mjera i svih postojećih projektnih ideja u Općini. S druge strane, s obzirom na dužinu trajanja izrade Strategije i izrazita nastojanja ključnih dionika da sudjeluju u njezinoj izradi, moguće je pretpostaviti da se na poziv za prijavu natječaja prijavila većina najkvalitetnijih i najaktivnijih sudionika budućeg razvoja. Stoga zaključci analize ipak mogu poslužiti kao indikatori o tome u kojoj se mjeri sadašnje projektne ideje u Općini Markušica poklapaju sa Strategijom, utvrđenim ciljevima i prioritetima. Analizom su zastupljene samo one projektne ideje koje će se moći realizirati u ovom programskom razdoblju, te su osnova za izradu akcijskog plana Strategije. **Analiza baze pokazuje izrazito neravnomjernu raspodjelu projektnih ideja prema prioritetima**. Tako je najviše projektnih ideja pokriveno prioritetima koji se odnose na infrastrukturu Općine. Uočena neravnomjerna raspodjela projektnih ideja se odvija po očekivanom obrascu; po kojem znatno odskaače razvoj infrastrukture, kao područje s vjerojatno već ranije pripremljenim idejnim projektima koji trajno čekaju sredstva za provedbu.

5.1. Projekti od iznimne važnosti

Razvoj Općine Markušica mora se temeljiti na provedbi planiranih velikih i posebno važnih projekata za Općinu. Upravo će navedeni projekti, odnosno oni koji su ovdje izdvojeni, a pripadaju projektima od gospodarskog i društvenog značaja, potencijalno promijeniti sliku Općine. Izdvojeni gospodarski projekti zaposliti će nove ljude, okrenuti Općinu prema investitorima, te biti poticaj novom rastućem gospodarskom ciklusu. Ne smiju se zanemariti ni društveni projekti koji će svakako podignuti kvalitetu života mještana na viši nivo, te omogućiti aktivniji razvoj društvenog života Općine Markušica.

Neki od aktualnih i/ili pripremljenih projekata čija se realizacija očekuje u narednom razdoblju, a koji će bitno utjecati na razvoj Općine navedeni su u slijedećoj tablici.

Tablica 94. Popis aktualnih i/ili pripremljenih projekata Općine Markušica

PROJEKT/OPIS	
Izgradnja vodoopskrbnog sustava u naselju Karadžićevo	
Građevinska dozvola, projekt kandidiran u mjeri 7 Programa ruralnog razvoja	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>2.500.000,00 kn</u>
	Program ruralnog razvoja (RH/EU): XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 0,00 kn
Rekonstrukcija zgrade – dječji vrtić	
Građevinska dozvola, projekt pripreman kandidiranju u mjeri 7 Programa ruralnog razvoja	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>500.000,00 kn</u>
	Program ruralnog razvoja (RH/EU): XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 75.000,00 kn
Rekonstrukcija i pojačano održavanje nerazvrstane ceste	
Glavni projekt, projekt pripreman kandidiranju u mjeri 7 Programa ruralnog razvoja	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>600.000,00 kn</u>
	Program ruralnog razvoja (RH/EU): XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 0,00 kn
Izgradnja vatrogasnog doma u naselju Ostrovo	
Građevinska dozvola	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>455.000,00 kn</u>
	MRRFEU: XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 90.000,00 kn

Uređenje zgrade MO Podrinje	
U postupku izrade projektna dokumentacija	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>160.000,00 kn</u>
	Program energetske obnove zgrada: XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 32.000,00 kn
Izgradnja parkirališta u naselju Markušica	
U postupku izrade projektna dokumentacija	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>400.000,00 kn</u>
	Program ruralnog razvoja (RH/EU): XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 80.000,00 kn
Izgradnja reciklažnog dvorišta	
U postupku izrade projektna dokumentacija	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>1.500.000,00 kn</u>
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost: XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 300.000,00 kn
Izgradnja javne rasvjete u naselju Markušica	
U postupku izrade projektna dokumentacija	Vrijednost ukupne investicije:
	<u>1.400.000,00 kn</u>
	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost: XXXXX,XX kn
	Vlastita sredstva Općine Markušica: 300.000,00 kn

Izrada projektne dokumentacije za izgradnju kanalizacijske mreže u naseljima na području Općine Markušica

U postupku pripremni radovi za izradu projektne dokumentacije

Vrijednost ukupne investicije:**1.200.000,00 kn****Hrvatske vode:**
XXXXX,XX kn**Vlastita sredstva Općine Markušica:**
120.000,00 kn**Sanacija divljih deponija na području Općine Markušica**

U postupku izrade projektna dokumentacija

Vrijednost ukupne investicije:**4.000.000,00 kn****Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost:**
XXXXX,XX kn**Vlastita sredstva Općine Markušica:**
400.000,00 kn*Izvor: Općina Markušica*

6. PROVEDBENI MEHANIZMI

Strategija razvoja izrađena je na način da je jasno postavljena hijerarhija razvojnih ciljeva počevši od vizije, preko strateških ciljeva, do prioriteta i mjera. Konačna uspješnost i vrijednost programa uvelike ovisi o tome koliko su dobro postavljeni ti osnovni sastavni dijelovi Strategije, odnosno koliko dobro hijerarhija ciljeva strateški usmjerava razvoj na način koji iskorištava snage i prednosti te prevladava i zaobilazi slabosti i prepreke.

Strategija razvoja je „promjenjiv” razvojni plan koji se sastoji od niza razrađenih projekata. U njemu su predložene procedure praćenja i vrednovanja koje imaju važnu ulogu u osiguravanju kako efikasnosti tako i trajne prilagođenosti/ažurnosti Strategije razvoja, u uvjetima okruženja koje se stalno mijenja.

Redovito vrednovanje same Strategije razvoja predviđeno je svake tri godine što je u skladu sa provedbom i realizacijom dokumenta „Strateškog plana”. Praćenje Strategije razvoja omogućuje se kroz sustav praćenja i vrednovanja, odnosno evaluaciju u Strateškom planu pri čemu postoje i komponente kojima se prate pojedini projekti, skupovi projekata kojima se ostvaruju pojedine mjere i sl. Projekti i njihove faze prate se, vrednuju i adaptivno upravljaju u kraćim razmacima, te se na temelju istih donose odluke, odnosno smjer djelovanja za sljedeće razdoblje.

Kako bi se Strategija razvoja mogla provesti, odnosno da bi se operacionalizirao ovaj strateški dokument, potrebno je odrediti određene mehanizme njegove provedbe, a koji se specificiraju dokumentom Strateškog plana. Pri tome se prvenstveno misli na definiranje pokazatelja uspješnosti, tj. provedbe koji moraju biti jasni i kvantitativno određeni.

Drugim riječima, u Strateškom planu se određuju odgovornosti provedbe, način vrednovanja kroz definirane pokazatelje, kao i tijelo koje prati i izvješćuje o provedbi. Također, jedan od izrazito važnih mehanizama predstavlja informiranje i uključivanje javnosti/građana u provedbeni proces. Obzirom da se provedba temelji na projektima i programima, iznimno je važno utvrditi kriterije prema kojima će oni biti usvojeni u Strategiji i prioritetni u realizaciji.

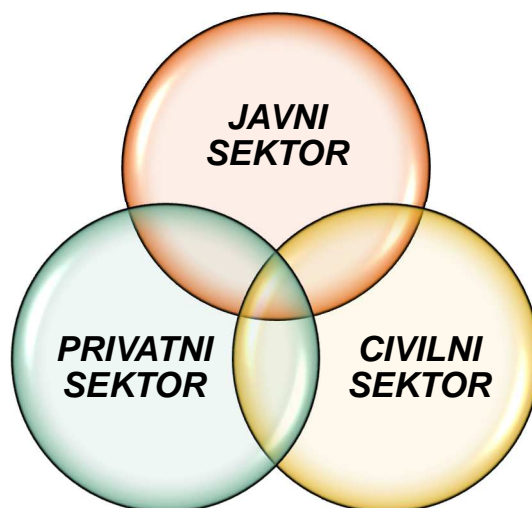
Uspješna provedba znači učinkovito upravljanje koje treba biti zasnovano na dobro osmišljenom i detaljnom, te realnom i provedivom planu provedbe. Plan treba sadržavati podjelu odgovornosti, strategiju financiranja i financijske alokacije, vremenski plan te konkretne aktivnosti, kako za provedbu, tako i za praćenje i vrednovanje provedbe. Da bi proces provedbe bio učinkovit i uspješan, njime se moraju osmisliti i osigurati i važni elementi uključujući:

- a) provedbene institucije i mehanizme,
- b) financiranja te
- c) postupke za praćenje i vrednovanje programa i projekta.

Strategija razvoja će pridonijeti i uspješnijem privlačenju i natjecanju za financijska sredstva iz raznih potencijalnih izvora za financiranje razvoja i to od nacionalnih programa i institucija RH, onih u EU, zatim mnogih bilateralnih i multilateralnih, vlastitih izvora do privatnih ulagatelja. Programom se dobiva dobro strukturiran razvojni plan, dobra podloga za utvrđivanje i određivanje prioritetnih razvojnih projekata i za njihovo primjereno predstavljanje i kandidiranje za financiranje.

6.1. Institucionalni okvir provedbe programa

Razvoj Općine Markušica je institucijsko razvojni proces. Koordiniranost institucija u procesu provedbe Strategije je ključna. Dobro kapacitirane, lokalno bazirane institucije moraju biti organizirane i dostupne tako da pomognu u identificiranju i mobiliziranju svih resursa kako bi se izvršio strateški plan. Kako bi se Strategija uspješno provela potrebna je suradnja između središnje državne i općinske vlasti, ali i različitih tijela uprave, institucija i poduzeća s javnim ovlastima državne i lokalne razine, te svih drugih dionika na lokalnoj razini – iz privatnog sektora i sektora civilnog društva.

Dakle, uspješnost provedbe Strategije ne ovisi isključivo o Općini Markušica i općinskoj upravi, nego jednako tako i o važnim subjektima prije svega nacionalne razine, ali onda i državnim institucijama kao i o privatnoj inicijativi (investitori). To najviše dolazi do izražaja kod velikih kapitalnih projekata kod kojih se isprepleću nadležnosti državne i lokalne razine u provedbi aktivnosti projekata. Veliki dio predviđenih projekata i mjera strategije financirati će se iz raznih drugih izvora financiranja, pored proračunskih sredstava, stoga je za učinkovitu provedbu Strategije potrebno imati adekvatne apsorpcijske kapacitete.

Partnerski odbor i radni tim

Partnerski odbor, kao i u fazi izrade Strategije, nastavlja imati savjetodavnu ulogu i u fazi provedbe te prihvaća izvješće (polugodišnje, godišnje) o provedbi Strategije razvoja. Zadaće Partnerskog odbora u procesu provedbe su:

- ✓ strateško usmjeravanje razvoja Općine Markušica u skladu s razvojem na području županije,
- ✓ odobravanje razvojnih programa te
- ✓ nadzor provedbe programa i realizacije financijskih sredstava.

Mjerama Strategije su definirani nositelji pojedinih aktivnosti i ostale komponente bitne za provedbu Strategije. U procesu izrade Strategije formirala su se tijela i radne skupine koji su doprinijeli kreiranju ciljeva, prioriteta i mjera razvoja.

Ta tijela/grupe trebaju imati glavnu ulogu i u provedbi Strategije. Za koordinaciju provedbe zadužen je radni tim, koji u fazi provedbe postaje implementacijsko tijelo za provedbu programa. Ovisno o vrsti posla, Implementacijsko tijelo raspoređuje aktivnosti prema dužnostima zaposlenika upravnih odjela. Vrlo je važno osigurati što veći krug dionika koji sudjeluju u implementaciji jer se na taj način stvara osjećaj vlasništva i osigurava podrška u provedbi projekata od strane šireg kruga dionika. To su prije svega ljudi sa radnih skupina, te predstavnici različitih institucija, organizacija i gospodarskog sektora.

Upravni odjeli

Ključnu ulogu u provedbi Strategije ima općinsko upravno tijelo (Jedinstveni upravni odjel – JUO) koji u okviru svoga djelokruga koordinira pripremu i provedbu aktivnosti, surađujući s drugim nositeljima aktivnosti i ostalim dionicima koordinirajući njihov rad. JUO Općine Markušica zaduženo je i za praćenje provedbe i izvještavanje o aktivnostima iz svoje nadležnosti.

Javni sektor**Tablica 95. Popis institucija javnog sektora prema ciljevima Strategije**

GOSPODARSKI RAZVOJ	INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST	KVALITETA ŽIVOTA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo gospodarstva, ✓ Ministarstvo poduzetništva i obrta ✓ Hrvatska gospodarska komora – Županijska komora Vukovar ✓ Obrtnička komora Vukovarsko - srijemske županije ✓ Udruženje obrtnika Vinkovci ✓ Hrvatska banka za obnovu i razvoj ✓ Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju ✓ Ministarstvo poljoprivrede ✓ Hrvatska poljoprivredna agencija ✓ Hrvatska poljoprivredna komora ✓ Turistička zajednica Vukovarsko – srijemske županije ✓ Turistička zajednica Vukovarsko – srijemske županije ✓ Ministarstvo kulture ✓ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ✓ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko - srijemske županije ✓ Ministarstvo kulture - Konzervatorski odjel u Vukovaru ✓ Područni ured Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Vinkovci ✓ Lokalno partnerstvo za zapošljavanje i dr. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo poljoprivrede ✓ Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja ✓ Zavod za prostorno uređenje Vukovarsko - srijemske županije ✓ Područni ured za katastar Vukovar – odjel za katastar nekretnina Vinkovci ✓ Komunalno društvo Markušica d.o.o. ✓ Vukovarsko - srijemska županija ✓ Hrvatske ceste - Uprava za ceste Vukovarsko - srijemske županije, ✓ Hrvatske šume ✓ Hrvatske vode ✓ Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ✓ HEP ✓ Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture ✓ Hrvatske željeznice ✓ Hrvatske autoceste ✓ Ministarstvo zaštite okoliša i prirode ✓ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ✓ Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske ✓ Udruge civilnog društva Općine Markušica 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ✓ Odgojno obrazovne ustanove na području Općine Markušica ✓ Kulturne institucije u vlasništvu Općine kao i ostale kulturne organizacije koje djeluju na području Općine Markušica ✓ Zavod za javno zdravstvo ✓ Ministarstvo zdravlja ✓ Ministarstvo socijalne politike i mladih ✓ Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ✓ Centar za socijalnu skrb ✓ Institucije socijalne skrbi ✓ Zavod za javno zdravstvo, zdravstvene institucije (klinike, bolnice, domovi zdravlja) ✓ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva ✓ Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske ✓ Udruge civilnog društva Općine Markušica

*Izvor: Općina Markušica***Civilni sektor**

Civilni sektor u Općini Markušica u najvećoj mjeri čine udruge koje djeluju na mnogobrojnim područjima interesa. Ipak, prema područjima glavne grupe djelatnosti najzastupljenije su udruge iz djelatnosti sporta i kulture. Potrebno je poticati stvaranje udruga iz drugih djelatnosti i usmjerenih na ostvarenje drugih interesa - gospodarskih udruga, udruga građana, udruga unutar socijalnih i zdravstvenih djelatnosti, udruga mladih i drugo. Udruge su važan sudionik razvoja Općine jer pridonose povećanju tolerancije, demokratičnosti i vladavini prava, te imaju značajno iskustvo u pripremi i

provedbi projekata te mogu aktivno utjecati na privlačenje sredstava iz nacionalnih i EU fondova.

Privatni sektor

Privatni sektor najznačajniji je pokretač razvoja i zapošljavanja. Cilj je razvojne strategije afirmirati dijalog, posebice s poslovnim asocijacijama, te ukloniti zapreke i stvoriti što kvalitetnije okruženje za djelovanje privatnog sektora i afirmaciju poduzetničkih inicijativa kojima se ostvaruje razvoj gospodarstva i novo zapošljavanje, ali i unapređivanje društva, te svih općinskih funkcija. Stoga su Strategijom razvoja definirane mjere koje trebaju osigurati viši stupanj uključenosti privatnog sektora u procesu donošenja odluka važnih za Općinu. Provedbom Strategije treba omogućiti jače sudjelovanje privatnog sektora i u tradicionalno 'javnim' funkcijama: obrazovanju, kulturi, sportu, zdravstvu i socijalnoj skrbi, te u razvoju prometno – komunalnih sustava.

Preporuke

Lokalne upravne strukture u pojedinim segmentima razvoja imaju ograničen opseg djelovanja (nedostatak financija i kadrova u nekim sektorskim područjima). Razlog tome su spore organizacijske prilagodbe u javnom sektoru koje ne prate promjene, koje nameću novi razvojni trendovi u upravljanju razvojem. Danas se promjene i problemi u sustavu dešavaju rastućom brzinom, stoga je javni menadžment prisiljen odgovoriti na te organizacijske izazove vještijim i bržim upravljanjem promjenama.

Strategija je identificirala područja koja zahtijevaju dodatne organizacijske napore za efikasnije upravljanje razvojem. Tako je razvojnim mjerama posebno naglašena potreba za snažnijim upravljačkim kapacitetima u području razvoja gospodarstva, poduzetništva i poljoprivrede. Zbog iznimne važnosti prije svega gospodarske revitalizacije Općine, te zbog iznimnih (neiskorištenih) potencijala u turizmu i kulturi, osnaživanje upravljačkih kapaciteta u tim sektorima još je viša nužnost.

Nadležnosti su isprepletene između nacionalne, županijske i lokalne razine, što često dovodi do stanja u kojima neki bitan problem nije riješen zbog nepostojanja odgovorne institucije za rješavanje istog.

Upravljanje gospodarskim procesima svedeno je na nekoliko zasebnih institucija koje međusobno surađuju, ali nemaju zajednički konsenzus, niti provode zajedničke aktivnosti na rješavanju aktualnih gospodarskih problema. Da bi izbjegli nastajanje ovakvih stanja, koja su rezultat iznimne kompleksnosti sustava potrebno je prepoznati problem i predložiti organizacijska rješenja koja mogu unaprijediti situaciju. Premda u nekim segmentima postoji cijeli niz institucija koje dobro rade i djeluju u funkciji razvoja, to ne mora značiti da su te institucije koordinirane i da se razvijaju u istom, zadanom smjeru.

Kako bi unaprijedili upravljačke kapacitete u tim segmentima preporuka je osnovati tijelo, savjet, odbor ili agenciju koja će preuzeti odgovornost koordinacije na sebe, a samim time unaprijediti upravljačke kapacitete za provedbu ove Strategije.

6.2. Financijski okvir programa

Provedivost Strategije Općine Markušica do kraja 2020. godine ovisit će primarno o osiguranju i privlačenju sredstva potrebnih za provedbu mjera. Pribavljanje i održavanje dugoročnih izvora financiranja za lokalnu strategiju je značajan izazov jer lokalna razvojna strategija nije zakonska odgovornost lokalne samouprave.

Važno je imati političku potporu u lokalnoj zajednici kako bi potaknuli alokaciju resursa. Isto tako je važno da lokalna samouprava u potpunosti razumije da lokalni ekonomski razvoj potencijalno doprinosi budućem rastu prihoda i prepoznaje povezanost između uspješnog lokalnog ekonomskog razvoja, povećane lokalne ekonomske aktivnosti i rasta lokalnog proračuna.

Financijski okvir Strategije razvoja Općine Markušica, izrađen je na temelju planiranih projekata, proračuna i planova nabave Općine Markušica, procjene mogućnosti povlačenja sredstava iz fondova nacionalne razine, odnosno na temelju procjene mogućnosti privlačenja sredstava iz fondova EU i drugih međunarodnih izvora. Bitno je napomenuti da su prilikom izrade financijskog okvira, a u svrhu dobivanja što realnijeg okvira, iz procjene isključeni veliki investicijski projekti za čiju implementaciju je odgovorna nacionalna razina.

Također, kod velikih infrastrukturnih projekata kojima je nositelj Općina, u kalkulaciju nisu uzeti čitavi iznosi projekata, već samo onaj dio za koji se pretpostavlja da će se zaista i potrošiti u implementacijskom periodu.

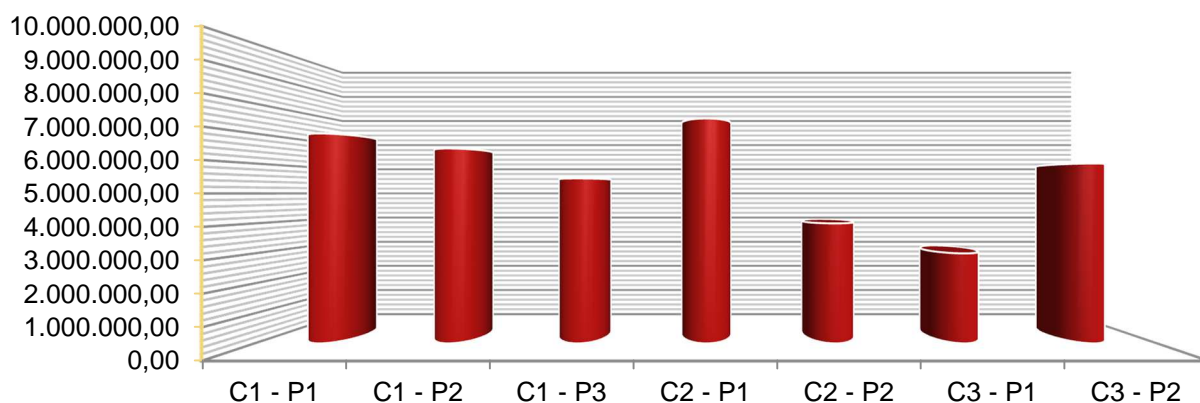
Ukupna planirana financijska sredstva za provedbu šestogodišnje Strategije iznose **XXX.XXX.XXX,00 kn**. Valja naglasiti kako su u financijsku konstrukciju uključeni i ostali izvori financiranja, prije svega sredstva nacionalnih i EU sredstava.

Tablica 96. Financijski okvir izvora financiranja Strategije

Prioritet		Mogući izvori financiranja
C1 – P1	Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje	Ministarstvo poljoprivrede, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU, Javna poduzeća i institucije
C1 – P2	Jačanje malog i srednjeg poduzetništva	Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU, Javna poduzeća i institucije
C1 – P3	Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala	Ministarstvo kulture, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Općina Markušica, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Vukovarsko - srijemska županija, Fondovi EU, Javna poduzeća i institucije
C2 – P1	Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU
C2 – P2	Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Hrvatska banka za obnovu i razvoj, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU
C3 – P1	Podizanje društveno – socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU
C3 – P2	Jačanje sustava organizacija civilnog društva	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU, Vukovarsko - srijemska županija, Općina Markušica, Fondovi EU

Izvor: Općina Markušica

Grafikon 16. Financijska alokacija po prioritetima izražena u kunama

Izvor: Općina Markušica

6.3. Plan provedbe i slijed aktivnosti u ostvarenju ciljeva

Tablica 97. Okvirni godišnji operativni plan provedbe prioriternih mjera (aktivnosti)
2016. – 2020.

Mjere	Vrijeme provedbe									
	2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
M 1-1-1										
M 1-1-2										
M 1-1-3										
M 1-2-1										
M 1-2-2										
M 1-3-1										
M 2-1-1										
M 2-1-2										
M 2-2-1										
M 2-2-2										
M 2-2-3										
M 2-2-4										
M 3-1-1										
M 3-1-2										
M 3-1-3										
M 3-1-4										
M 3-2-1										

Izvor: Općina Markušica

Prikazana je planirana realizacija aktivnosti prema godinama, odnosno polugodišnja realizacija. Sve prioritne mjere identificirane procesom izrade Strategije razvoja ne počinju u isto vrijeme, no sve imaju sličan slijed. Tamnom bojom označeno je prioritno okvirno vrijeme alokacije ljudskih resursa na provedbu određenih prioritnih mjera, odnosno aktivnosti. Važno je napomenuti da brojne aktivnosti ovise i o natječajima koji će se pojaviti za njihovu moguću provedbu od strane nadležnih tijela, stoga se vrijeme provedbe može promijeniti od planiranog ovim, okvirnim, programom provedbe.

6.4. Praćenje provedbe programa i mjerenje učinka

Tablica 98. Praćenje provedbe programa

Prioritet C1 – P1		Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje		
Mjera		Indikatori/pokazatelji	Početna vrijednost	Završna vrijednost
C1 – P1 – M1	Udruživanje poljoprivrednika u zadruge	Povećan broj osnovanih poljoprivrednih zadruga		
		Povećanje konkurentnosti proizvođača		
		Povećan broj edukacijskih programa		
		Povećan broj dodijeljenih financijskih potpora		
C1 – P1 – M2	Poticanje plasteničke proizvodnje	Povećan broj poljoprivrednika koji su uložili vlastita sredstva i znanje u plasteničku proizvodnju		
		Povećan broj zaštićenih i brendiranih proizvoda na području Općine		
		Povećan broj izdanih promotivnih brošura i letaka		
		Povećan broj marketinških, informativnih i edukacijskih programa		
C1 – P1 – M3	Poticanje sadnje dohodovno isplativijih kultura	Broj provedenih analiza stanja poljoprivrednog zemljišta		
		Povećan broj zainteresiranih strana/poljoprivrednika koji se žele specijalizirati za proizvodnju određene vrste/dohodovno isplativije poljoprivredne kulture		
		Povećan broj i vrsta provedenih edukacijskih predavanja		

Prioritet C1 – P2		Jačanje malog i srednjeg poduzetništva		
Mjera		Indikatori/pokazatelji	Početna vrijednost	Završna vrijednost
C1 – P2 – M1	Izgradnja poduzetničke zone	Povećana razina kvalitete infrastrukturne opremljenosti poslovne zone		
		Povećanje broja izrađene dokumentacije i projektnih prijava za izgradnju i opremanje poduzetničkog inkubatora		
C1 – P2 – M2	Poticanje malih i srednjih poduzetnika na obavljanje djelatnosti ekološke proizvodnje	Povećan broj zainteresiranih poljoprivrednika/poduzetnika za proizvodnju i preradu sirovina		
		Povećan broj održanih edukacijsko/informativnih radionica o provedbi mjera zaštite okoliša i ekološkoj proizvodnji		
		Povećan broj registriranih ekoloških proizvođača i proizvođača autohtonih sorti i pasmina na području Općine		
		Povećan broj poljoprivrednika		

<i>Prioritet C1 – P3</i>		<i>Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala</i>		
<i>Mjera</i>		<i>Indikatori/pokazatelji</i>	<i>Početna vrijednost</i>	<i>Završna vrijednost</i>
C1 – P3 – M1	Razvoj etno turizma	Povećan broj oragniziranih tematiziranih programa i događanja		
		Povećanje kapaciteta i kvalitete smještajnih jedinica		
		Povećanje kapaciteta i kvalitete ugostiteljskih objekata		
		Povećanje broja dolazaka i noćenja turista		
		Povećanje broja novozaposlenih u turizmu		
		Povećanje prihoda od turizma		
		Uređena turistička i ostala infrastruktura		

<i>Prioritet C2 – P1</i>		Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture		
<i>Mjera</i>		<i>Indikatori/pokazatelji</i>	<i>Početna vrijednost</i>	<i>Završna vrijednost</i>
C2 – P1 – M1	Unaprjeđenje i izgradnja komunalne infrastrukture	km kanalizacijske mreže		
		km mreže vodoopskrbe		
		m ² uređenih zelenih površina		
		km izgrađenih i saniranih nogostupa		
		km javne rasvjete		
C2 – P1 – M2	Unaprjeđenje prometne infrastrukture	Povećanje funkcionalnosti sustava javnog prijevoza		
		Povećanje broja izgrađenih i rekonstruiranih nerazvrstanih cesta, pješačkih i biciklističkih staza		

Prioritet C2 – P2		Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti		
Mjera		Indikatori/pokazatelji	Početna vrijednost	Završna vrijednost
C2 – P2 – M1	Kvalitetno gospodarenje otpadom	Količina prikupljenog, odvojenog i recikliranog otpada		
		Broj saniranih divljih odlagališta		
		Izgrađeno reciklažno dvorište		
		Sanirani deponij		
		Udio prikupljenog i sortiranog otpada u odnosu na nesortirani otpad		
		Broj održanih edukativno - informativnih aktivnosti		
C2 – P2 – M2	Korištenje obnovljivih izvora energije	Broj programa sufinanciranja proizvodnje i korištenja energije iz OIE		
		Povećanje energetske održivosti Općine Markušica		
C2 – P2 – M3	Povećanje energetske učinkovitosti u zgradarstvu	Povećanje energetske učinkovitosti u zgradama javnog i privatnog sektora u Općini Markušica		
		Smanjenje potrošnje energije		
		Energetske, ekonomske i ekološke uštede za vlasnike zgrada/kuća kao i za cijelu zajednicu		
C2 – P2 – M4	Unaprjeđenje energetske - tehnološke infrastrukture	Broj korištenih novih tehnologija za potrebe gospodarstva i građana na cijelom području Općine Markušica		
		Povećanje broja priključaka novih izvora energije		
		Povećanje broja poduzetničkih pothvata temeljenih na obnovljivim izvorima energije		

<i>Prioritet C3 – P1</i>		Podizanje društveno-socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti		
<i>Mjera</i>		<i>Indikatori/pokazatelji</i>	<i>Početna vrijednost</i>	<i>Završna vrijednost</i>
C3 – P1 – M1	Unaprjeđenje odgojno - obrazovne infrastrukture	Izgrađena i unaprijeđena obrazovna infrastruktura koja zadovoljava potrebe Općine Markušica		
		Izgrađena zgrada za predškolski odgoj-dječiji vrtić		
		Osnovana ustanova za predškolski odgoj		
C3 – P1 – M2	Unapređenje društvene infrastrukture	Uređena postojeća i izgrađena nova dječja igrališta (% realizacije)		
		Povećanje broja izgrađenih/rekonstruiranih i opremljenih prostora za rad udruga, mjesnih odbora i društvenih domova		
		Uređene kulturno - povijesne građevine		
C3 – P1 – M3	Unaprjeđenje socijalnih usluga	Unaprijeđen sustav socijalne zaštite		
		Stvoreni uvjeti za život i rad marginaliziranih skupina		
C3 – P1 – M4	Održivo upravljanje društveno - kulturnom baštinom	Broj provedenih projekata vezanih uz zaštitu i promicanje društveno - kulturne baštine		
		Broj obnovljenih kulturnih objekata		

Jačanje sustava organizacija civilnog društva				
Prioritet C3 – P2		Indikatori/pokazatelji	Početna vrijednost	Završna vrijednost
Mjera				
C3 – P2 – M1	Jačanje uloge civilnog sektora - OCD (organizacija civilnog društva)	Povećan broj novoformiranih aktivnih udruga		
		Povećanje broja razvojnih projekata koje su izradile i provode udruge		
		Povećan broj EU projekata/ programa		
		Povećan broj uključenih građana u aktivnosti i inicijative potaknute od strane udruga		
		Povećan broj udruga s istaknutim rezultatima		

Praćenje provedbe Strategije razvoja Općine Markušica obuhvaća stalan monitoring, mjerenje učinaka provedbe programa, kriterije ocjenjivanja te indikatore za ucjenu uspješnosti i učinkovitosti mjera, odnosno aktivnosti i projekata kojima se provode. Praćenje i evaluacija (ocjenjivanje) sastavni je dio redovnih aktivnosti Općine.

7. USKLAĐENOST PROGRAMA S NACIONALNIM I ŽUPANIJSKIM RAZVOJNIM PROGRAMIMA I POLITIKAMA

„Razvojni dokument pisani je materijal koji predstavlja cjelovit i usklađen skup ciljeva, prioriteta, mjera i aktivnosti usmjerenih na postizanje određenih stanja i/ili održavanje određenih procesa.“⁸

Strategija razvoja je razvojni dokument koji je i podloga za korištenje fondova Europske unije. Strateški ciljevi Općine usklađeni su s prioritetima i ciljevima definiranim gospodarskom strategijom EU, pod nazivom „EUROPA 2020 – strategija za pametan, održiv i uključiv rast“⁹. Ova je strategija, kao nasljednica Lisabonske strategije, usvojena slijedom potreba da se izađe iz krize i da se EU uvođenje srednjoročnih i dugoročnih reformi transformira u ekonomiju koja će ostvarivati visoke stope zaposlenosti, produktivnosti i društvene povezanosti.

Strategija razvoja, kao provedbeni dokument lokalnog razvoja, mora biti usklađena sa ključnim regionalnim razvojnim strateškim dokumentima, odnosno njihovim strateškim ciljevima, a budući da realizacijom svojih mjera i aktivnosti, pridonosi i ostvarenju strateških ciljeva nadređenih strateških razina.

Strategija mora biti usklađena sa strateškim ciljevima/prioritetima nacionalne razine i to sa strateškim dokumentima/Strategijama razvoja Republike Hrvatske, jer je Strategija razvoja provedbeni dokument provođenja mjera ukupnog gospodarskog i društvenog razvoja na lokalnom području.

¹⁰Razvojni dokumenti koji obuhvaćaju čitavu RH trebaju poslužiti za upravljanje razvojem na nacionalnoj razini. Razvojna pitanja kojima se dokumenti bave, određena su sektorski. Neki od naziva korištenih prilikom imenovanja razvojnih dokumenata su strategija, nacionalni plan, nacionalni program ili nacionalna politika. Iako se drugačije nazivaju, struktura razvojnih dokumenata je slična.

⁸ Analiza razvojnih dokumenata RH, Zagreb, prosinac 2012.

⁹http://ec.europa.eu/europa2020/index_en.htm

¹⁰ Analiza razvojnih dokumenata RH, Zagreb, prosinac 2012.

Neki od važećih/aktualnih strateških dokumenata/Strategija razvoja Republike Hrvatske su:

- Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014.-2020.;
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.-2020.;
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012.-2016. godine;
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. (nacrt programa);
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020. godine;
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (RH; do 2025. godine);
- Strategija očuvanja, zaštite i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.;
- Strategija poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014.-2020.;
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine;
- Strategija razvoja klastera u Republici Hrvatskoj 2011.-2020.;
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020.;
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine;
- Strategija razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj od 2012.-2015. godine;
- Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (do 2025. godine);
- Strategija upravljanja vodama 2008.-2038.

Tablica 99. Usklađenost Strategije razvoja Općine Markušica sa ciljevima i prioritetima Strategija razvoja RH do 2020. godine

Programski ciljevi i prioriteti		Vrsta/naziv Strategije razvoja RH	Opći ciljevi	Strateški ciljevi / Prioriteti / Operativne aktivnosti / Mjere
C1 Povećanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganja u razvoj inovacija	C1 – P1	Unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje	Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020. (nacrt programa)	Konkurentnost poljoprivrede, održivo gospodarenje resursima i uravnotežen razvoj ruralnih područja
				PRIORITET
				1. Poticanje prijenosa znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima 2. Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama
	C1 – P2	Jačanje malog i srednjeg poduzetništva	Strategija razvoja poduzetništva u RH 2013.-2020.	Povećanje konkurentnosti maloga gospodarstva u Hrvatskoj
				STRATEŠKI CILJ
				1. Poboljšanje ekonomske uspješnosti
	C1 – P3	Afirmacija i daljnji razvoj turističkih potencijala	Strategija razvoja turizma RH do 2020. godine	Povećanje atraktivnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti
				OPERATIVNA AKTIVNOST
				1. Marketing 2. Razvoj turističke ponude
				STRATEŠKI CILJ
				1. Povećati efikasnost i uspješnost politike zaštite i očuvanja kulturne baštine radi njezina održivog korištenja

C2 Razvojem infrastrukture te očuvanjem i zaštitom okoliša osigurat uravnotežen i održiv gospodarski razvoj	C2 – P1	Unaprjeđenje komunalne i prometne infrastrukture	Strategija upravljanja vodama 2008.-2038.	Postizanje cjelovitog i usklađenog vodnog režima na državnom teritoriju	STRATEŠKE ODREDNICE 1. Upravljanje vodama
			Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2014. do 2030. godine	Postizanje učinkovitog i održivog prometnog sustava na teritoriju RH, uzimajući u obzir novu ulogu nakon njezina pristupanja EU	CILJ 1. Unaprjeđenje prometne povezanosti i koordinacija sa susjednim zemljama
	C2 – P2	Unaprjeđenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	Strategija gospodarenja otpadom RH (do 2025. godine)	Ostvarivanje i održavanje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će biti usmjeren prema suvremenim europskim standardima i zahtjevima	STARTEŠKI CILJ 1. Izbjegavanje nastajanja i smanjivanje količina otpada na izvoru te otpada kojega se mora odložiti, uz materijalnu i energetske oporabu otpada 2. Razvitak infrastrukture za cjeloviti sustav gospodarenja otpadom IVO (stvaranje uvjeta za učinkovito funkcioniranje sustava)
			Strategija energetskog razvoja RH do 2020. godine	Izgradnja sustava uravnoteženog razvoja odnosa između sigurnosti opskrbe energijom, konkurentnosti i očuvanja okoliša, koji će hrvatskim građanima i hrvatskom gospodarstvu omogućiti kvalitetnu, sigurnu, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom	CILJ 1. Biomasa 4. Energija vjetra 7. Sunčeva energija

C3 Poboljšanje kvalitete života	C3 – P1	Podizanje društveno – socijalnog standarda i zdravstvene sigurnosti	Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (RH; do 2025. godine)	Težiti cjelovitom, fleksibilnom i učinkovitom sustavu odgoja i obrazovanja koji povezuje sve razine i vrste obrazovanja i istraživanja u harmoničnu i transparentnu cjelinu temeljenu na zajedničkim pozitivnim vrijednostima, načelima i ciljevima	CILJ (rani i predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje)
					1. Unaprijediti razvojni potencijal odgojno-obrazovnih ustanova 5. Unaprijediti kvalitetu rukovođenja odgojno-obrazovnim ustanovama 7. Osigurati optimalne uvjete rada odgojno-obrazovnih ustanova
	C3 – P2	Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva	Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012. – 2020. godine	Strateški razvojni pravci: 1. Poboljšanje povezanosti i kontinuiteta zdravstva 2. Ujednačavanje i poboljšanje kvalitete zdravstvene zaštite 3. Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti zdravstvenog sustava 4. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite 5. Poboljšanje pokazatelja zdravlja	PRIORITET
				Stvoriti uvjete za razvoj zajednice u kojoj građani i organizacije civilnoga društva u sinergiji s drugim sektorima, aktivno, ravnopravno i odgovorno, u skladu s načelima održivog razvoja i djelovanja za opće dobro, sudjeluju u ostvarivanju društva blagostanja i jednakih mogućnosti za sve	1. Razvoj informatizacije i eZdravstva 2. Jačanje i bolje korištenje ljudskih resursa u zdravstvu 3. Jačanje upravljačkih kapaciteta u zdravstvu 4. Reorganizacija ustroja i djelovanja zdravstvenih ustanova 5. Potianje kvalitete u zdravstvenoj zaštiti 6. Jačanje preventivnih aktivnosti 7. Očuvanje financijske stabilnosti zdravstva 8. Suradnja s drugim resorima i društvom u cjelini
					MJERA
					5. Uspostaviti transparentan postupak dodjele prostora u državnom vlasništvu i vlasništvu JLPS-a na korištenje organizacijama civilnoga društva radi provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro 12. Uvođenje odgojno-obrazovnih sadržaja usmjerenih stjecanju znanja, stavova i vrijednosti u vezi s volontiranjem u obrazovni sustav 15. Poticati i razvijati volonterske programe u organizacijama/ustanovama pružateljima socijalnih sluga

Izvor: Općina Markušica, <http://europski-fondovi.eu/strateski-dokumenti-republike-hrvatske-2014-2020>

8. ZAKLJUČAK

Strategija razvoja Općine Markušica vlasništvo je svih mještana Općine Markušica. Strategija je rezultat rada temeljenog na partnerstvu između ključnih dionika razvojnih sektora Općine, te predstavlja njihov konsenzus oko razvojnog smjera i budućnosti Općine Markušica.

Tijekom izrade Strategije postignuto je dublje razumijevanje uloge i značenja ovog dokumenta te je podignuta razina svijesti o razvojnim potrebama i ograničenjima s kojima je Općina suočena. Strategija je detektirala ključne razvojne pravce Općine, te je uspostavila komunikaciju između svih bitnih ljudi s područja Općine što treba poslužiti u budućnosti kao „infrastruktura“ za provedbu definirane razvojne politike Općine.

Krajnja svrha cijelog procesa strateškog planiranja i izrade Strategije razvoja je osigurati višu kvalitetu života za sve mještane Općine Markušica, a to znači unaprijediti prostor i infrastrukturu Općine, podići razinu gospodarske konkurentnosti Općine, unaprijediti društveni život Općine i čuvati okoliš. Da bi se to ostvarilo potrebno je kontinuirano i fokusirano raditi na stvaranju pozitivnog okruženja koje će rezultirati poboljšanjem kvalitete okruženja za život u Općini, smanjenjem nezaposlenosti i stvaranjem pozitivne razvojne perspektive područja.

Pred općinskim vodstvom sada je izazov da sve zacrtane ciljeve razvoja zajednički ostvare, te da u dugom roku vizija razvoja Općine postane realnost. Vizija razvoja mora biti konstantno na umu svih onih koji sudjeluju u razvoju i izgradnji budućnosti Općine Markušica.

S vizijom na umu, daje se zaključna misao ovog dokumenta uz nadu da će se ambicije ove Strategije ostvariti u željenoj mjeri i na korist svih mještana Općine Markušica.

Popis članova Radne skupine, tematskih skupina i partnerskog odbora za izradu Strategije razvoja 2016.-2020.

Dodatak 1. Članovi Partnerskog odbora

R.b.	Ime i prezime	Naziv organizacije
1.	Budimir Drača	
2.	Jasminka Maksić	
3.	Tanja Uzelac	
4.	Verica Maletić	
5.	Radenko Bošković	
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Dodatak 2. Članovi radnih i tematskih skupina

R.b.	Ime i prezime	Naziv organizacije
1.	Radenko Bošković	
2.	Verica Maletić	
3.	Miroslav Jelača	
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		

Dodatak 3. Odluka o osnivanju tijela za izradu Strategije razvoja Općine Markušica

KLASA: 300-01/15-01/01

URBROJ: 2188/05-01/1-16-2

Markušica, 27.07.2016. god.

Temeljem članka 46. Statuta Općine Markušica („Službeni vjesnik Vukovarsko – srijemske županije” br. 13/09 i 05/13), načelnik Općine Markušica dana 27.07.2016. donosi sljedeću:

ODLUKU

o osnivanju tijela za izradu Strategije razvoja Općine Markušica
za razdoblje 2016.-2020.

Članak 1.

Ovom Odlukom propisuje se osnivanje, djelokrug, način rada i sastav tijela za izradu Strategije razvoja Općine Markušica za razdoblje 2016. - 2020. (u daljnjem tekstu: Strategija razvoja).

Tijela za izradu Strategije razvoja su:

- ✓ Partnerski odbor
- ✓ Radne skupine
- ✓ Radni tim

Članak 2.**Partnerski odbor**

Partnerski odbor se osniva kao savjetodavno tijelo s ciljem definiranja strateških ciljeva i prioriteta održivog društveno gospodarskog razvoja Općine Markušica.

Članak 3.

Partnerski odbor sudjeluje u svim fazama izrade i provedbe Strategije razvoja Općine Markušica, od analize postojećeg stanja do utvrđivanja vizije, preko strateških ciljeva, prioriteta i mjera, te do odabira razvojnih projekata i praćenja provedbe Strategije razvoja.

Članak 4.

Partnerski odbor se u svome radu rukovodi načelima konsenzusa, jednakosti i transparentnosti.

Članak 5.

Partnerskom odboru predsjedava načelnik.

Članak 6.

Članovima partnerskog odbora se imenuju predstavnici sljedećih institucija i organizacija iz redova javnog, privatnog i civilnog sektora, vodeći računa o adekvatnoj zastupljenosti svakog od navedenih sektora:

1. Budimir Drača
2. Jasminka Maksić
3. Dr.Tanja Uzelac
4. Verica Maletić
5. Radenko Bošković

Članak 7.**Radne skupine**

Radne skupine za izradu Strategije razvoja osnivaju se za rad na konkretnim poslovnim zadacima koji se tiču savjetovanja, predlaganja i usmjeravanja procesa izrade Strategije razvoja kroz za to namijenjene radne sastanke.

Svaki član Partnerskog odbora može biti i član radnih skupina, a osim njih u rad radnih skupina mogu se uključiti i stručne osobe koje nisu u Partnerskom odboru.

ČLANOVI RADNE SKUPINE SU SLJEDEĆI:

1. Radenko Bošković
2. Verica Maletić
3. Miroslav Jelača

Članak 8.**Radni tim**

Administrativne i stručne poslove za potrebe rada Partnerskog odbora obavljat će Radni tim za izradu Strategije razvoja sastavljen od sljedećih djelatnika:

1. Miroslav Jelača
2. Mirjana Kolarević
3. Radenko Nikolić

Članak 9.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

NAČELNIK
Budimir Drača

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pregled ciljeva i indikatora strategije Europa 2020.....	9
Tablica 2. Geografsko prostorna obilježja Općine Markušica.....	10
Tablica 3. Naselja Općine Markušica	12
Tablica 4. Prosječne nadmorske visine naselja.....	13
Tablica 5. Swot analiza okruženja Općine Markušica vezanog za smještaj, klimu i prirodne resurse	15
Tablica 6. Razvojni problemi i potrebe okruženja Općine Markušica vezanog za smještaj, klimu i prirodne resurse	15
Tablica 7. Ukupan broj stanovnika u Republici Hrvatskoj.....	16
Tablica 8. Teritorijalno ustrojstvo Vukovarsko - srijemske županije.....	17
Tablica 9. Ukupan broj stanovnika u Vukovarsko - srijemskoj županiji.....	18
Tablica 10. Ukupan broj stanovnika u Općini Markušica	19
Tablica 11. Prirodno kretanje stanovništva u 2014. godini.....	23
Tablica 12. Stanovništvo prema migracijskim obilježjima i spolu.....	23
Tablica 13. Stanovništvo Općine Markušica prema vjeri	24
Tablica 14. Stanovništvo prema narodnosti Općine Markušica	25
Tablica 15. Ukupan broj stanovnika prema dobi i spolu u Općini Markušica	25
Tablica 16. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu	27
Tablica 17. Privatna kućanstva prema tipu i broju članova.....	27
Tablica 18. Swot analiza stanovništva Općine Markušica	28
Tablica 19. Razvojni problemi i potrebe stanovništva Općine Markušica	28
Tablica 20. Razvrstane ceste na području Općine Markušica	30
Tablica 21. Udio pojedinih vrsta ceste	30
Tablica 22. Cestovna gustoća	30
Tablica 23. Popis nerazvrstanih cesta na području Općine Markušica.....	31
Tablica 24. Duljina vodovodne mreže u naseljima Općine Markušica	37
Tablica 25. Podaci o skupljenom komunalnom otpadu na području Općine Markušica	39
Tablica 26. Podaci o divljim odlagalištima na području Općine Markušica i utrošenim sredstvima za sanaciju do konca 2013.godine	40
Tablica 27. Swot analiza infrastrukturne opremljenosti područja Općine Markušica	41

Tablica 28. Razvojni problemi i potrebe razvoja infrastrukture na području Općine .	42
Tablica 29. Popis kulturnih dobara na području Općine Markušica	44
Tablica 30. Swot analiza prirodne i kulturno – povijesne baštine područja Općine Markušica	45
Tablica 31. Razvojni problemi i potrebe kulturno – povijesne baštine Općine Markušica	45
Tablica 32. Pokazatelji razvijenosti Općine Markušica	47
Tablica 33. Popis poduzeća na području Općine Markušica prema glavnoj djelatnosti	48
Tablica 34. Popis obrta koji djeluju na području Općine Markušica	49
Tablica 35. Ostvareni izvoz u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica (u tisućama kuna)	50
Tablica 36. Ostvareni uvoz u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica (u tisućama kuna)	50
Tablica 37. Bilanca vanjsko – trgovinske razmjene (u tisućama kuna)	51
Tablica 38. Prosječna nezaposlenost u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica u razdoblju od 2005. – 2016. godine	51
Tablica 39. Nezaposlenost u RH, Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica u razdoblju od siječnja – prosinca 2015.godine i siječnja – svibnja 2016.godine (stanje krajem mjeseca)	52
Tablica 40. Pregled broja nezaposlenih Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica po razini obrazovanja u 2016.godini (stanje krajem mjeseca)	54
Tablica 41. Swot analiza gospodarskih obilježja područja Općine Markušica	55
Tablica 42. Razvojni problemi i potrebe razvoja gospodarstva na području Općine .	56
Tablica 43. Klasifikacija pravnih oblika prema veličini na području Općine Markušica	56
Tablica 44. Klasifikacija aktivnih pravnih oblika prema djelatnosti na području Općine Markušica	57
Tablica 45. Zemljište predviđeno za poduzetničke zone na području Općine Markušica	58
Tablica 46. Poduzetničke zone koje nisu u funkciji koncem 2013. godine na području Općine Markušica	58
Tablica 47. Površine zemljišta u poduzetničkim zonama koncem 2013.godine (ha)	59
Tablica 48. Swot analiza poduzetništva na području Općine Markušica	59
Tablica 49. Razvojni problemi i potrebe razvoja poduzetništva na području Općine	60
Tablica 50. Swot analiza turizma	62
Tablica 51. Razvojni problemi i potrebe turističkog razvoja Općine Markušica	62
Tablica 52. Ukupan broj poljoprivrednih kućanstava, poslovnih subjekata i korištenog poljoprivrednog zemljišta u Vukovarsko - srijemskoj županiji	63
Tablica 53. Poljoprivredna kućanstva prema ukupno raspoloživom zemljištu, površini ukupno raspoloživoga zemljišta, korištenoga poljoprivrednog zemljišta, ostalog zemljišta i broja parcela korištenoga poljoprivrednog zemljišta	64

Tablica 54. Površina korištenoga poljoprivrednog i ostalog zemljišta po kategorijama	64
Tablica 55. Prosječna količina i broj parcela zemljišta po kućanstvu te prosječna veličina parcele u Vukovarsko - srijemskoj županiji i Općini Markušica	65
Tablica 56. Stanje grla stoke na području Općine Markušica	66
Tablica 57. Broj poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju peradi	66
Tablica 58. Broj poljoprivrednih kućanstava prema ukupnom broju svinja	66
Tablica 59. Stanje voćaka na području Općine Markušica	67
Tablica 60. Broj poljoprivrednih kućanstava prema vrstama voćnih stabala	67
Tablica 61. Broj kućanstava koji je ostvario prihod od prodaje u Općini Markušica ..	68
Tablica 62. Swot analiza poljoprivrede na području Općine Markušica	69
Tablica 63. Razvojni problemi i potrebe razvoja poljoprivrede na području Općine ..	70
Tablica 64. Obrazovna infrastruktura na području Općine Markušica	71
Tablica 65. Mreža potrebnih timova na razini primarne zdravstvene djelatnosti na području Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica	72
Tablica 66. Mreža potrebnih timova u zdravstvenoj djelatnosti na području Vukovarsko - srijemske županije i Općine Markušica	73
Tablica 67. Mreža bolničke djelatnosti u Vukovarsko - srijemskoj županiji	73
Tablica 68. Domovi za starije i nemoćne na području Vukovarsko – srijemske županije	74
Tablica 69. Popis sportskih udruga i klubova na području Općine Markušica	74
Tablica 70. Popis kulturoloških udruga na području Općine Markušica	75
Tablica 71. Popis građanskih i drugih udruga na području Općine Markušica	75
Tablica 72. Swot analiza društvenih djelatnosti Općine Markušica	76
Tablica 73. Razvojni problemi i potrebe društvenih djelatnosti Općine Markušica	77
Tablica 74. Ostvareni prihodi/primici Općine Markušica za razdoblje 2014. - 31.12.2015. godine	82
Tablica 75. Ostvareni rashodi/izdaci Općine Markušica za razdoblje 2014. - 31.12.2015. godine	84
Tablica 76. Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora – usporedba 2014. i 2015. godine	86
Tablica 77. Obveze Općine Markušica na dan 31.12.2015.	87
Tablica 78. Swot analiza instituconalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem Općine Markušica	88
Tablica 79. Razvojni problemi i potrebe instituconalnog okvira i financijskih izvora za upravljanje razvojem Općine Markušica	88
Tablica 80. Definirani strateški ciljevi razvoja Općine Markušica	90
Tablica 81. Definirani prioriteti strateških ciljeva razvoja Općine Markušica	91
Tablica 82. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C1	92
Tablica 83. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C2	93
Tablica 84. Definirane mjere za ostvarenje Strateškog cilja C3	94
Tablica 85. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P1	95
Tablica 86. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P2	98

Tablica 87. Mjere za ostvarenje prioriteta C1 – P3.....	100
Tablica 88. Mjere za ostvarenje prioriteta C2 – P1.....	101
Tablica 89. Mjere za ostvarenje prioriteta C2 – P2.....	103
Tablica 90. Mjere za ostvarenje prioriteta C3 – P1.....	107
Tablica 91. Mjere za ostvarenje prioriteta C3 – P2.....	111
Tablica 92. Ciljane skupine prioriternih mjera.....	113
Tablica 93. Horizontalni ciljevi Općine Markušica.....	114
Tablica 94. Popis aktualnih i/ili pripremljenih projekata Općine Markušica.....	117
Tablica 95. Popis institucija javnog sektora prema ciljevima Strategije.....	123
Tablica 96. Financijski okvir izvora financiranja Strategije.....	126
Tablica 97. Okvirni godišnji operativni plan provedbe prioriternih mjera (aktivnosti).....	127
Tablica 98. Praćenje provedbe programa.....	128
Tablica 99. Usklađenost Strategije razvoja Općine Markušica sa ciljevima i prioritetima Strategija razvoja RH do 2020. godine.....	137

POPIS SLIKA

Slika 1. Hijerarhijski prikaz metodologije izrade Strategije razvoja.....	7
Slika 2. Geografski smještaj Općine Markušica.....	11
Slika 3. Lokacije divljih odlagališta otpada u Općini Markušica.....	40
Slika 4. Identifikacija i odabir projektnih ideja.....	115

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Usporedba broja stanovnika RH 2001. i 2011. godine.....	16
Grafikon 2. Usporedba broja stanovnika Vukovarsko - srijemske županije 2001. i 2011. godine.....	18
Grafikon 3. Usporedba broja stanovnika Općine Markušica 2001. i 2011. godine....	19
Grafikon 4. Kretanje broja stanovnika u Općini Markušica kroz povijest.....	20
Grafikon 5. Indeksi kretanja stanovnika Općine Markušica.....	20
Grafikon 6. Prikaz vitalnih indeksa (živorođeni/100 umrlih) po pojedinim područjima.....	22
Grafikon 7. Doseljene osobe prema spolu u ukupnom broju stanovništva Općine Markušica.....	24
Grafikon 8. Dobna struktura stanovništva Općine Markušica.....	25
Grafikon 9. Prosječna nezaposlenost u Vukovarsko - srijemskoj županiji u razdoblju od 2005. – 2016.....	51
Grafikon 10. Prosječna nezaposlenost u Općini Markušica u razdoblju od 2005. – 2016.....	52
Grafikon 11. Kretanje broja nezaposlenih osoba Vukovarsko - srijemske županije po mjesecima u 2015. i 2016. godini (stanje krajem mjeseca).....	53

<i>Grafikon 12. Kretanje broja nezaposlenih osoba Općine Markušica po mjesecima u 2015. i 2016. godini (stanje krajem mjeseca)</i>	<i>53</i>
<i>Grafikon 13. Nezaposlene osobe na području Općine Markušica prema razini obrazovanja u 2016. godini.....</i>	<i>55</i>
<i>Grafikon 14. Kretanje glavnih izvora prihoda/primitaka u proračunu Općine Markušica 2014. - 31.12.2015. godine, u kunama</i>	<i>83</i>
<i>Grafikon 15. Prikaz ukupno ostvarenih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka u razdoblju 2014. - 31.12.2015.....</i>	<i>85</i>
<i>Grafikon 16. Financijska alokacija po prioritetima izražena u kunama</i>	<i>126</i>
<i>Dodatak 1. Članovi Partnerskog odbora.....</i>	<i>141</i>
<i>Dodatak 2. Članovi radnih i tematskih skupina</i>	<i>141</i>
<i>Dodatak 3. Odluka o osnivanju tijela za izradu Strategije razvoja Općine Markušica</i>	<i>142</i>